

คู่มือ

การจ้างครูชาวต่างประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ

บทสรุปผู้บริหาร

การเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ นานาประเทศจึงต้องมีการเตรียม “คน” ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาประเทศ ให้มีความรู้ ความสามารถ สมรรถนะ และ คุณลักษณะแห่งโลกอนาคตใหม่ มีทักษะสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 การศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคน ประเทศไทยตระหนักในความสำคัญดังกล่าว จึงได้สนับสนุน “การจัดการศึกษา” เพื่อพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีความรู้ ความดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยเฉพาะประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 จึงต้องเตรียมความพร้อมในการรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านนโยบายการค้าและการให้บริการด้านต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิก และประเทศทั่วโลก ดังนั้น นักเรียน ซึ่งเป็นรากฐานของประเทศ จึงจำเป็นต้องมีทักษะด้านภาษาเป็นอย่างดี ทั้งนี้ เพื่อการติดต่อสื่อสาร สร้างสังคมโลกยุคใหม่ ดำเนินธุรกิจของประเทศได้อย่างมั่นคง

รัฐบาลภายใต้การนำของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังจะเห็นได้จากนโยบายด้านการศึกษามากมายประการที่แถลงต่อรัฐสภา รวมทั้งความตระหนักของรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาคนปัจจุบัน นายจาตุรนต์ ฉายแสง ที่ประกาศให้ “การศึกษาเป็นวาระแห่งชาติ” และให้เป็น “ปีแห่งรวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษา” เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึง (Access) การศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) และสังคมแห่งความรู้ (Knowledge based Society)

กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเจ้าภาพหลักในการจัดการศึกษา ตระหนักในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์หลายประการในการขับเคลื่อนนโยบายและเตรียมความพร้อมในการนำประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (Asian Communication) นโยบายที่สำคัญคือ การส่งเสริมทักษะด้านภาษาให้แก่นักเรียน มีการสนับสนุนให้สถานศึกษา จ้างครูชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นเจ้าของภาษาโดยตรง ทำการสอนนักเรียนในสถานศึกษา ทำให้ปัจจุบันสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐ และเอกชน ได้มีการจ้างครูชาวต่างประเทศให้เข้ามาสอนในสถานศึกษา แต่เป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่มีหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติที่ชัดเจน ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรแอบแฝงเข้าประเทศ การเข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว ปัญหาเสพติด และปัญหาอื่นๆ ที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ ที่สำคัญที่สุดคือ สถานศึกษาไม่ได้บุคลากรที่มีประสบการณ์และความรู้ทางด้านการศึกษา ทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รวมทั้งสถานศึกษา ดำเนินการไม่ถูกต้องตามขั้นตอนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชาวต่างประเทศ ไม่ทราบข้อมูลทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้อง และเสียสิทธิต่างๆ ที่ควรได้รับในการเป็นครูชาวต่างประเทศในประเทศไทย

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาสอนในสถานศึกษาทุกขั้นตอน ประกอบด้วย การขอจ้างครูชาวต่างประเทศ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการจ้าง การขอใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) การตรวจประวัติอาชญากรรม การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และการขอตรวจลงตรา (ทำวีซ่า) โดยประชุมปฏิบัติการผู้ทรงคุณวุฒิจากกระทรวงศึกษาธิการ ครูสภา สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จำนวน 22 ท่าน เพื่อแสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำคู่มือการจ้างชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ของราชการ ในการจ้างครูชาวต่างประเทศ และอำนวยความสะดวกให้แก่ครูชาวต่างประเทศ ให้ทราบขั้นตอน สามารถปฏิบัติตาม

ขั้นตอนในการเป็นครูชาวต่างประเทศ ให้ได้รับสิทธิ สวัสดิการของรัฐตามที่กฎหมายกำหนดอย่างถูกต้อง ทำให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ นักเรียนมีความพร้อมทางด้านภาษา สามารถก้าวสู่เวทีสากลโลก ส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศสู่การเป็นผู้นำประชาคมอาเซียนได้อย่างเต็มเกียรติภูมิ และยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง

นางศิริพร กิจเกื้อกูล
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ มาตรฐาน ขั้นตอน วิธีดำเนินการ เกี่ยวกับการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนให้เป็นไปในทิศทาง และมาตรฐานเดียวกันทุกสถานศึกษา เพื่อส่งเสริม อำนวยความสะดวกให้แก่ครูชาวต่างประเทศ และสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ แนวทางการปฏิบัติงาน ได้อย่างถูกต้อง เพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา ส่งเสริมศักยภาพด้านภาษาของนักเรียน และเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ จากกระทรวงศึกษาธิการ สถานทูต กงสุล ครูสภา สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่ได้ร่วมกันประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสังเคราะห์ข้อมูล แสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน และให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนร่วมกันศึกษาความเป็นไปได้ในด้านกฎหมาย เศรษฐกิจ บุคลากร เทคนิค สังคม และสถานศึกษา นำมาซึ่งความสมบูรณ์ของคู่มือฉบับนี้

ขอขอบคุณ นางศิริพร ถิฆะเกื้อกุล รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้ความสำคัญและสนับสนุนมุ่งมั่น ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ให้เป็นประเทศผู้นำด้านการศึกษาในประชาคมอาเซียน ทำให้ได้คู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐ เอกชน และเป็นประโยชน์ต่อชาวต่างประเทศ ได้รับการดูแลตามสิทธิที่กฎหมายกำหนด ส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติอย่างแท้จริง

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของคู่มือ	3
ความสำคัญของคู่มือ	3
ขอบเขตของคู่มือ	3
2 หลักการจ้างครูชาวต่างประเทศ	7
ประเภทของชาวต่างประเทศที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา	7
หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ	8
การขอตรวจลงตราหนังสือเดินทาง	14
การตรวจประวัติอาชญากรรม	26
การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	28
การขอใบอนุญาตทำงาน	29
3 แนวปฏิบัติการจ้างครูชาวต่างประเทศ	31
กรณีที่ 1 ครูชาวต่างประเทศพำนักอยู่ต่างประเทศ	31
กรณีที่ 2 ครูชาวต่างประเทศพำนักอยู่ในประเทศไทย	47
4 ข้อมูลครูชาวต่างประเทศ	63
จำนวนครูชาวต่างประเทศที่ทำการสอนในประเทศไทย	63
รายชื่อประเทศกลุ่มเสี่ยงในการรับครูชาวต่างประเทศ ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	68
ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศ	69
ผลการศึกษาความเป็นไปได้	71
5 ข้อสังเกต ข้อควรระวัง และข้อเสนอแนะ	77
ข้อสังเกต	77
ข้อควรระวัง	77
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนครูชาวต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคุรุสภา	63
2 จำนวนครูชาวต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคุรุสภา จำแนกตามสัญชาติ	64
3 จำนวนครูชาวต่างประเทศที่ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มี ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคุรุสภา	65
4 จำนวนครูชาวต่างประเทศที่ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มี ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคุรุสภาจำแนกตามสัญชาติ	65
5 จำนวนครูชาวต่างประเทศในโรงเรียนนานาชาติ ประจำปีการศึกษา 2556 โดยภาพรวม	66
6 จำนวนครูชาวต่างประเทศในโรงเรียนนานาชาติ ประจำปีการศึกษา 2556 จำแนกราย เขตพื้นที่การศึกษา	67
7 รายชื่อประเทศกลุ่มเสี่ยงในการรับครูชาวต่างประเทศ ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	68
8 กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการจ้างครูชาว ต่างประเทศ	71
9 ผลการวิเคราะห์การสนับสนุนงบประมาณขององค์กร/หน่วยงาน ในการจ้างครูชาว ต่างประเทศทำการสอนในสถานศึกษา	73

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ขั้นตอนการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู	37
2 แผนผังขั้นตอนการดำเนินการออกหนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	41
3 ขั้นตอนการขออนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวที่ศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาตทำงาน	43
4 ขั้นตอนการจ้างครูชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่ต่างประเทศ	46
5 ขั้นตอนการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู (กรณีชาวต่างประเทศพำนักในประเทศไทย)	53
6 แผนผังขั้นตอนการดำเนินการออกหนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ (กรณีชาวต่างประเทศพำนักในประเทศไทย)	57
7 ขั้นตอนการขออนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวที่ศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาตทำงาน (กรณีชาวต่างประเทศพำนักในประเทศไทย)	59
8 ขั้นตอนการจ้างครูชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่ในประเทศ	62

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกยุคปัจจุบันไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวัฒนธรรม สภาพการณ์ดังกล่าวทำให้นานาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือประเทศกำลังพัฒนา ต้องใช้ยุทธศาสตร์ต่างๆ ในการพัฒนาทรัพยากร “คน” ซึ่งถือเป็นหัวใจและเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ ให้มีขีดความสามารถหรือสมรรถนะ (Competency) เพื่อพัฒนาคุณภาพแห่งคนให้มีคุณลักษณะของอนาคตใหม่ มีทักษะสังคมโลก ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านการอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์ คิววิเคราะห์ การร่วมมือ คิดสร้างสรรค์ ทักษะชีวิตและอาชีพ สารสนเทศ การสื่อสาร เทคโนโลยี และคุณธรรม จริยธรรม มุ่งสู่สังคมอุดมสุขและประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากร “คน” โดยสนับสนุนให้มี “การจัดการศึกษา” เพื่อพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ให้มีความรู้ ความดี และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เทียบเท่าระดับนานาชาติ รัฐบาลภายใต้การนำของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร จึงได้แถลงนโยบายที่สำคัญ ด้านการศึกษาต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2556 หลายประการ รวมทั้งนโยบายของนายจาตุรนต์ ฉายแสง รมว.ศึกษาธิการคนปัจจุบัน ที่สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลประกาศให้ “การศึกษาเป็นวาระแห่งชาติ” และให้เป็น “ปีแห่งรวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษา” เพื่อดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษา สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) และสังคมแห่งความรู้ (Knowledge based Society) ทำให้คนไทยเป็นบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง หลากหลาย เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเจ้าภาพหลักในการจัดการศึกษา ตระหนักในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์หลายประการเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวและส่งเสริมการเตรียมความพร้อมในทุกด้านสำหรับการก้าวเข้าสู่ “ประชาคมอาเซียน” (Asian Community) ตามข้อตกลงในการประชุมสุดยอดอาเซียนในปี พ.ศ. 2550 (ค.ศ. 2007) ที่มีการตกลงให้เร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) และมีการลงนามรับรอง “ร่างกฎบัตรอาเซียน” (ASEAN Charter) เพื่อใช้เป็นกติกาในการอยู่ร่วมกันที่เน้นความยึดมั่นในหลักการแห่งประชาธิปไตย หลักนิติธรรม และธรรมาภิบาล การเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ที่จะนำไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวของอาเซียน ดังคำขวัญที่ว่า “One Vision, One Identity, One Community”

การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นการรวมตัวกันของประชากรทั้งสิ้นเกือบ 600 ล้านคน ทำให้เกิดศักยภาพทางเศรษฐกิจที่สูงเป็นที่สนใจของประเทศคู่เจรจา ทั้ง ASEAN+3 หรือ ASEAN+6 และประเทศคู่เจรจาอื่นๆ เช่น สหรัฐอเมริกา รัสเซีย แคนาดา เป็นต้น ส่งผลให้มีการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรี ซึ่งเป็นการทำข้อตกลงระหว่างประเทศรูปแบบหนึ่งซึ่งมีความสำคัญในปัจจุบัน โดยมีการกำหนดข้อผูกพัน

การค้าเสรีในหลายๆ สาขา และหนึ่งในนั้นคือ “การเปิดเสรีทางการศึกษา” ที่สามารถดำเนินงานในเชิงธุรกิจได้อย่างมั่นคง ดังเช่น ประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ที่มีผู้คนจำนวนมากต้องการเดินทางไปเรียนหนังสือที่นั่น ดังนั้นหากประเทศไทยได้มีการเปิดเสรีทางการศึกษาตามข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเตรียมความพร้อมในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านภาษา ที่เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร สามารถทำให้โลกแคบลงเพียงกระจิบตา ให้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ในสถาบันการศึกษาทุกระดับให้ตระหนัก มีความรู้ ความเข้าใจ ให้ได้เรียนจากครูผู้สอนภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ ที่เป็นเจ้าของภาษา เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างเต็มรูปแบบและได้ผลรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ สามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วเช่นเดียวกับเจ้าของภาษา

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการเตรียมความพร้อมให้แก่สถานศึกษาหลายประการ มีการเปิดห้องเรียนโปรแกรมภาษาอังกฤษ ห้องเรียนภาษาต่างประเทศ รวมทั้งได้สนับสนุนงบประมาณในการจ้างครูชาวต่างประเทศให้เข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา และมีสถานศึกษาบางแห่งได้ตระหนักในความสำคัญดังกล่าว จึงใช้งบประมาณในการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนด้วยตนเอง จากการสำรวจ พบปัญหาที่สำคัญหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณภาพของครูชาวต่างประเทศ ซึ่งสถานศึกษาหลายแห่งเลือกใช้วิธีการจ้างครูชาวต่างประเทศ ผ่านตัวแทนโดยไม่ทำสัญญาจ้างกับครูโดยตรง หรือจ้างครูชาวต่างประเทศที่เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว เมื่อต้องการพำนักในประเทศไทย ต่อจึงทำการขอวีซ่าเพื่ออาศัย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant) เพื่อเป็นครูหรืออาจารย์ (NON-B) สามารถอยู่ในประเทศสูงสุด 90 วัน และสามารถยืดเวลาได้ 1 ปี ทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าครูที่จ้างนั้นมีความรู้และประสบการณ์จริงตามที่สถานศึกษาต้องการหรือไม่ ตลอดจนปัญหาการทำสัญญาจ้าง การขอใบอนุญาตทำงาน การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และการขอต่ออายุการตรวจลงตราเพื่อเข้ามาในฐานะครูผู้สอน ล้วนเป็นปัญหาที่สำคัญของการจ้างครูชาวต่างประเทศทั้งสิ้น เพราะต้องมีเอกสาร มีขั้นตอน และส่วนราชการหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้สถานศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงาน ไม่มีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน และครูชาวต่างประเทศ ไม่ได้ได้รับความสะดวก ไม่ทราบข้อมูลและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน จึงดำเนินการไม่ถูกต้อง ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบคุณสมบัติของครูชาวต่างประเทศได้ ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการตามมา โดยเฉพาะด้านความมั่นคงของประเทศ ปัญหา ยาเสพติด การลักลอบเข้าเมือง เป็นต้น ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดทำคู่มือเพื่อกำหนดแนวทางในการจ้างครูชาวต่างประเทศปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้เป็นในทิศทางเดียวกันและมาตรฐานเดียวกันทุกสถานศึกษา ทั้งด้านการขอจ้างครูชาวต่างประเทศ การทำสัญญากับสถานศึกษา การขอตรวจลงตรา หนังสือเดินทาง การตรวจประวัติอาชญากรรม การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และการขอใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) รวมถึงอำนวยความสะดวกให้แก่ครูชาวต่างประเทศ เพื่อให้ทราบขั้นตอน และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอน ในการเป็นครูชาวต่างประเทศ เพื่อให้ได้รับสิทธิและสวัสดิการของรัฐตามที่กฎหมายกำหนดอย่างถูกต้อง ทำให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของคู่มือ

การจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจ้างครูชาวต่างประเทศ เข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา
2. เพื่อกำหนดมาตรฐาน ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการ จ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางและมาตรฐานเดียวกันทุกสถานศึกษา
3. เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ครูชาวต่างประเทศ ได้เข้ามาทำการสอนในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติงาน
4. เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องในการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา

ความสำคัญของคู่มือ

คู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา มีความสำคัญ ดังนี้

1. ผลการจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา
2. สถานศึกษามีทิศทาง และแนวทางเดียวกัน ทุกสถานศึกษาในการปฏิบัติงานจ้างครูชาวต่างประเทศ เพื่อเข้ามาทำการสอนในสถาน ที่ได้มาตรฐาน มีขั้นตอน และวิธีการดำเนินการอย่างถูกต้อง
3. ครูชาวต่างประเทศ ได้รับการอำนวยความสะดวก สามารถเข้ามาปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
4. สถานศึกษาปฏิบัติงานในการส่งเสริม พัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ยกกระดับคุณภาพการศึกษา พัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณลักษณะของอนาคตใหม่ มีทักษะสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 พร้อมสู่การเป็นประเทศผู้นำประชาคมอาเซียน

ขอบเขตของคู่มือ

การจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา มีขอบเขตการดำเนินการดังนี้

ขอบเขตของเนื้อหาที่ศึกษา

คู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา ครอบคลุมแนวปฏิบัติของสถานศึกษา และครูชาวต่างประเทศในสถานศึกษา ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีของภาครัฐและเอกชน ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ใน 6 ด้าน ประกอบด้วย การขอจ้างครูชาวต่างประเทศ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการจ้าง การขอใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) การตรวจประวัติอาชญากรรม การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และการขอตรวจลงตรา (ทำวีซ่า)

ขอบเขตด้านกระบวนการศึกษา

การจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา ครั้งนี้กำหนดวิธีการดำเนินการออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนารอบแนวคิดในการจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเชิงทฤษฎี (Theoretical Approach) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลด้านหลักการ จุดมุ่งหมาย สภาพปัจจุบัน และปัญหาในการจ้างครูชาวต่างประเทศของสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกรอบแนวคิดการจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา จากข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนที่ 1

ตอนที่ 2 กำหนดแนวทางการจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจาก กระทรวงศึกษาธิการ ครูสภา สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จำนวน 22 คน เพื่อระดมความคิดเห็น แสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดโครงสร้างคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินงานตามคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา โดยส่งร่างคู่มือให้ผู้ทรงคุณวุฒิจากกระทรวงศึกษาธิการ ครูสภา สถานทูตไทย กงสุลไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) ตรวจสอบเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ใน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ ด้านบุคลากร ด้านเทคนิค ด้านสังคม และด้านสถานศึกษา และประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอบเขตด้านการนำไปใช้

คู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการจ้างครูชาวต่างประเทศที่เข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา ที่เปิดทำการสอนต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ภาครัฐและเอกชน ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมให้การจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และอำนวยความสะดวกให้แก่ครูชาวต่างประเทศ ได้ปฏิบัติตนในการขออนุญาตปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาได้ถูกต้อง ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านภาษาของสถานศึกษา มีประสิทธิภาพเตรียมความพร้อมของนักเรียน สู่การเป็นประชาคมอาเซียนและพลเมืองโลก มีคุณลักษณะแห่งตนของอนาคตใหม่ มีทักษะสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 และสถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด

ขอบเขตของคำจำกัดความ

1. คู่มือ หมายถึง เอกสารที่ให้ความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีการอธิบายขั้นตอน วิธีการ อย่างเป็นระบบ โดยมีรายละเอียดของข้อมูลแบ่งเป็นส่วนๆ เพื่อแนะนำขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ผู้นำใช้สามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพตามที่ผู้จัดทำกำหนดไว้
2. ครูชาวต่างประเทศ หมายถึง ชาวต่างประเทศที่เข้ามาในประเทศไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีคุณสมบัติครบถ้วนในการปฏิบัติหน้าที่ครูตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ทำการสอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ภาครัฐและเอกชน ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย มีความหมายเช่นเดียวกับ ครูชาวต่างชาติ
3. การจ้างครูชาวต่างประเทศ หมายถึง สถานศึกษาทำสัญญาจ้างครูชาวประเทศตามแนวทางปฏิบัติที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ให้ปฏิบัติหน้าที่ทำการสอนในสถานศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ภาครัฐและเอกชน ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
4. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ภาครัฐและเอกชน ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
5. ใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) หมายถึง เอกสารในการอนุญาตให้บุคคลธรรมดา ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกฉบับแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนด ให้สามารถปฏิบัติงานโดยใช้กำลังกายหรือความรู้ด้วยว่าจ้างหรือประโยชน์หรือไม่ก็ตามในประเทศไทย
6. การตรวจประวัติอาชญากรรม หมายถึง การตรวจสอบพฤติกรรมที่มีการกระทำผิด เป็นการละเมิดต่อกฎหมาย โดยผู้กระทำผิดมีเจตนาในการกระทำความผิด มีลักษณะร้ายแรง มีความรุนแรง และเป็นอันตรายต่อสังคม ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการทำงาน สังคม และประเทศชาติ
7. ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา หมายถึง หลักฐานการอนุญาตให้ผู้ประกอบวิชาชีพควบคุมตามมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 เป็นผู้ที่มีสิทธิ์ในการประกอบวิชาชีพ ซึ่งได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่นซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการออกใบอนุญาต คือ ครูสภา
8. การตรวจลงตรา หมายถึง เอกสารซึ่งประเทศใดประเทศหนึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งภายใต้การพิจารณาของประเทศนั้นๆ แต่เพียงผู้เดียว เพื่อเป็นการแสดงว่าได้อนุญาตให้ต่างตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถเดินทางเข้าประเทศผู้ได้ออกตรวจลงตรานั้นได้ภายในช่วงระยะเวลาและขอบเขตของจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในการยื่นคำร้องขอรับตรวจลงตรา ใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองขณะเดินทางเข้าประเทศผู้ออกตรวจลงตรา (ในคู่มือฉบับนี้ หมายถึง ประเทศไทย)
9. การศึกษาความเป็นไปได้ หมายถึง การศึกษาข้อมูลด้านต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการตรวจสอบความถูกต้อง และความเป็นไปได้ของคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา มีขอบเขตในการศึกษา 6 ด้าน ดังนี้
  - 9.1 ความเป็นไปได้ด้านกฎหมาย หมายถึง การศึกษากฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการจ้างครูชาวต่างประเทศให้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา
  - 9.2 ความเป็นไปได้ด้านด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การศึกษาการสนับสนุนด้านงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการ ในการจ้างครูชาวต่างประเทศให้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา.
  - 9.3 ความเป็นไปได้ด้านบุคลากร หมายถึง การศึกษาความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก ในการปฏิบัติตามขั้นตอนการจ้างครูชาวต่างประเทศให้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา

9.4 ความเป็นไปได้ด้านเทคนิค หมายถึง ความเป็นไปได้ด้านการอำนวยความสะดวก ในการติดต่อ ประสานงานกับองค์กร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติตามขั้นตอนการจ้างครูชาว ต่างประเทศ

9.5 ความเป็นไปได้ด้านสังคม หมายถึง การศึกษาความคิดเห็นของบุคคลในหน่วยงาน ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการจ้างครูชาวต่างประเทศ ด้านการยอมรับ และให้การสนับสนุน การ ปฏิบัติงานตามขั้นตอนการจ้างครูชาวต่างประเทศ

9.6 ความเป็นไปได้ด้านสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาในการ ปฏิบัติตามขั้นตอน ในคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศ

บทที่ 2

หลักการจ้างครูชาวต่างประเทศ

การจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นของหลักการ เพื่อกำหนดขั้นตอนการจ้างครูชาว ต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา ดังนี้

1. ประเภทของชาวต่างประเทศผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา
2. หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติกรจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้าง
3. การขอตรวจลงตราหนังสือเดินทาง
4. การตรวจประวัติอาชญากรรม
5. การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู
6. การขอใบอนุญาตทำงาน (Work Permit)

ประเภทของชาวต่างประเทศที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา

ในประเทศไทยมีชาวต่างประเทศ เข้ามาปฏิบัติงานด้านการศึกษาหลายสถานภาพ หลายสาขา และหลายหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานมีการกำหนดความหมาย และขอบข่ายหน้าที่ในการปฏิบัติงานแต่ละ ประเภทแตกต่างกันไป รวมถึงครูชาวต่างประเทศ ยังต้องมีหน้าที่ในการขออนุญาตพำนักอาศัยอยู่ใน ประเทศไทยจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอีกหลายหน่วยงานเช่นกัน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ ตรงกันในการจัดทำคู่มือฉบับนี้ จึงได้สรุปประเภทของชาวต่างประเทศผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาจาก กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักการ จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และกำหนดประเภท รวมถึงความหมายของชาวต่างประเทศผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการ เรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาของทั้งของรัฐและเอกชน
2. อาจารย์ หมายถึง บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้าน การสอนและการวิจัยในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาของรัฐและเอกชน
3. ผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ในสังคม และมีผลงานเป็นประจักษ์ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสถานศึกษา
4. บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา รวมทั้งผู้สนับสนุน การศึกษา ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การ นิเทศ และการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ เช่น ผู้ปฏิบัติหน้าที่บรรณารักษ์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่งาน แนะแนว ผู้ปฏิบัติหน้าที่เทคโนโลยีการศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่งานทะเบียนวัดผล ผู้ปฏิบัติหน้าที่บริหารงาน ทั่วไป เป็นต้น¹

¹ ความหมายตาม พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546, คำสั่งสำนักงาน คีรตรวจแห่งชาติ ที่ 777/2551 ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2551 เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณา กรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราว, คำสั่งสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ที่ 305/2551

นอกจากนี้ ในการเข้าเมืองและทำนกอาศัยอยู่ของชาวต่างประเทศที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ยังต้องอยู่ภายใต้ภายใต้กฎหมายควบคุมคนเข้าเมือง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และสามารถแบ่งประเภทของชาวต่างประเทศที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ครูชาวต่างประเทศที่เข้ามาทำการสอนในสถานศึกษาของรัฐในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีการผูกพันกันตามสัญญาจ้างการเป็นครูกับสถานศึกษาของรัฐ มีลักษณะเป็นการจ้างมีกำหนดเวลาการจ้างแน่นอน โดยอาศัยเงินงบประมาณจากรัฐบาลหรือเงินนอกงบประมาณแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ อัตราค่าจ้างและค่าตอบแทนอื่นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด²

2. ครูชาวต่างประเทศที่เข้ามาทำการสอนในสถานศึกษาของเอกชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีการผูกพันกันตามสัญญาจ้างการเป็นครูกับสถานศึกษาของเอกชน มีลักษณะเป็นสัญญาจ้างที่มีกำหนดระยะเวลาการจ้างแน่นอน ทั้งนี้ อัตราค่าจ้างหรือผลประโยชน์ตอบแทนเป็นไปตามที่คู่สัญญาได้ตกลงกันไม่ผูกพันหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ครูชาวต่างประเทศที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ประกอบด้วย ครู อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ชาวต่างประเทศที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษา สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ ครูชาวต่างประเทศที่เข้ามาทำการสอนในสถานศึกษาของรัฐในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา โดยผูกพันกันตามสัญญาจ้างเป็นครูกับสถานศึกษาของรัฐ และครูชาวต่างประเทศที่เข้ามาทำการสอนสถานศึกษาของเอกชนและการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีการผูกพันกันตามสัญญาจ้างเป็นครูกับสถานศึกษาเอกชน

หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ

ในการจ้างครูชาวต่างประเทศนั้น สามารถจ้างได้โดยใช้เงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ จากหนังสือของกระทรวงการคลัง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ ได้แบ่งการจ้างออกเป็น 2 กรณี คือ การจ้างเป็นครูผู้สอน และการเชิญเป็นวิทยากรพิเศษภาษาอังกฤษ และได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศโดยใช้เงินงบประมาณ สรุปได้ดังนี้

หลักการ

1. ลูกจ้างชาวต่างประเทศเป็นลูกจ้างซึ่งมีสัญญาจ้าง มีสิทธิ และหน้าที่ตามกำหนดไว้ในสัญญาจ้าง และหากจะแก้ไขร่างสัญญาจ้าง ต้องแก้ไขให้เป็นประโยชน์กับส่วนราชการและไม่ผูกพันวงเงินงบประมาณเกินกว่าก่อนการแก้ไข

2. แบบสัญญาจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงาน ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว มี 2 แบบ ได้แก่

2.1 แบบ 1 ให้ใช้เฉพาะกรณีที่มีการจ้าง มีกำหนดระยะเวลาตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป

ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2551 เรื่อง รายการเอกสารประกอบการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และหลักเกณฑ์ของครูสภา)

² หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0415/ว41 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2546

2.2 แบบ 2 ให้ใช้เฉพาะกรณีที่มีการจ้าง มีกำหนดระยะเวลาไม่ถึง 2 ปี

3. การขอแก้ไขร่างสัญญาจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงาน ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจใช้ดุลยพินิจอนุมัติให้ส่วนราชการต่างๆ แก้ไขสัญญาจ้างที่คณะรัฐมนตรีกำหนดไว้เดิมได้ โดยมีเงื่อนไข 2 ประการ คือ เป็นการแก้ไขที่เป็นประโยชน์กับส่วนราชการนั้นและไม่ผูกพันวงเงินงบประมาณเกินไปกว่าก่อนการแก้ไข

4. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศทุกระดับ ให้จ้างในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งตามบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ ถ้ามีความจำเป็นจะต้องจ้างสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งที่กำหนดไว้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังก่อน ทั้งนี้ จะต้องเป็นการจ้างที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการอย่างแท้จริง

5. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศไม่ควรจ้างบุคคลอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ เข้าปฏิบัติงานเว้นแต่กรณีจำเป็นแท้จริงที่ไม่อาจหาจ้างบุคคลอื่นเข้าปฏิบัติงานแทนได้ ก็ให้จ้างโดยขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง การจ้างในลักษณะเช่นนี้ให้จ้างได้เพียงอายุไม่เกิน 65 ปีบริบูรณ์

6. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีอายุเกิน 65 ปีบริบูรณ์ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง โดยยึดหลักการพิจารณาเลือกสรรบุคคลมาดำรงตำแหน่ง ดังนี้

6.1 ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตำแหน่งที่ต้องการเลือกสรรบุคคลมาดำรงตำแหน่ง เช่น คุณสมบัติด้านความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และสุขภาพ เป็นต้น

6.2 ผู้นั้นเป็นผู้มีคุณสมบัติที่ดีที่สุด หรือดีกว่าบุคคลอื่นๆ ที่มีให้เลือก

6.3 ค่าตอบแทนที่จะจ่ายให้ผู้ได้รับการเลือกสรร มีความเหมาะสมกับความรับผิดชอบและคุณสมบัติของบุคคล

6.4 ผู้นั้นมีคุณสมบัติอื่นๆ ไม่ขัดกับคุณสมบัติต่างๆ ที่ทางราชการกำหนดไว้

7. ให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณที่เทียบเท่าอธิบดีขึ้นไป เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการจ้างและออกคำสั่งจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศได้เองภายในกรอบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือในกรณีที่ไม่ได้รับความตกลงจากกระทรวงการคลังในอัตราจ้างไม่เกิดขั้นต่ำของตำแหน่งที่กำหนดไว้

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้างตามหนังสือกระทรวงการคลังดังกล่าวสรุปได้ดังนี้

1. การจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงานให้จ้างเป็นลูกจ้างตามแบบสัญญาและอัตราค่าจ้างที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หากส่วนราชการใดไม่อาจปฏิบัติตามนี้ดังกล่าวได้ ก็ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง และเมื่อส่วนราชการใดได้ตกลงทำสัญญาจ้างเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งสำเนาสัญญาจ้างให้กรมบัญชีกลางและสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทราบด้วย

2. ในการทำสัญญาจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงานนั้น ผู้แทนส่วนราชการคู่สัญญาจะต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่จะให้แก่ลูกจ้างชาวต่างประเทศว่า จะมีสิทธิในกรณีใดบ้างหรือไม่เพียงใด หากผู้ว่าจ้างไม่ประสงค์จะให้สิทธิแก่ผู้รับจ้างในกรณีใด ก็จะต้องชี้แจงข้อความนั้นๆ ในสัญญาจ้างออก มิให้มีผลใช้บังคับแก่คู่กรณี โดยผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างจะต้องลงนามกำกับการชี้แจงไว้เพื่อเป็นหลักฐาน

3. การลงนามในสัญญาจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงาน หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณจะต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงโดยรอบคอบว่า จะให้ลูกจ้างชาวต่างประเทศได้รับสิทธิตามสัญญา

จ้างเพียงใดตามนัยแห่งข้อ 2 ก่อนที่จะลงนามทำสัญญาในฐานะเป็นผู้ว่าจ้าง หากปรากฏว่าการทำสัญญาจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศมิได้เป็นไปตามข้อเท็จจริงและประหยัดเท่าที่ควร อันเป็นผลผูกพันให้รัฐต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้างโดยไม่สมควร ผู้ทำสัญญาอาจจะต้องรับผิดชอบ

4. ในกรณีที่มีการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศตามสัญญาจ้างแบบ 1 และลูกจ้างชาวต่างประเทศได้ทำงานมาครบ 2 ปีแล้ว หากส่วนราชการมีความประสงค์จะทำสัญญาจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศรายเดิมต่อไปอีก แม้ว่าการต่อสัญญาจ้างในระยะหลังไม่ครบ 2 ปีบริบูรณ์ก็ตาม ให้ใช้สัญญาจ้างแบบ 1 โดยถือว่าส่วนราชการนั้นๆ ได้จ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศผู้นั้นต่อเนื่องกันมาเกิน 2 ปี อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับสิทธิต่างๆ ตามเงื่อนไขแห่งสัญญาจ้างแบบ 1 โดยให้หมายเหตุไว้เป็นหลักฐานในท้ายสัญญาฉบับใหม่ว่าเป็นการจ้างต่อเนื่องจากสัญญาเดิมที่ได้จ้างมาแล้วก็ปี ตั้งแต่วัน เดือน ปี ไດถึง วัน เดือน ปีใด ส่วนสัญญาจ้างแบบ 2 ให้ใช้เฉพาะผู้ที่จ้างใหม่ ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาการจ้างไม่ถึง 2 ปี เท่านั้น

5. อัตราค่าจ้างตามบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ มี 2 บัญชี คือ บัญชีของตำแหน่งผู้สอน และบัญชีของตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ สำหรับค่าเช่าบ้านของลูกจ้างชาวต่างประเทศให้ได้รับค่าเช่าบ้านเหมาจ่ายในอัตราเดือนละ 8,000 บาท

6. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ ให้จ้างในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งตามบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ โดยในระยะเวลา 2 ปีแรก ที่เริ่มจ้าง ไม่มีการปรับค่าจ้างให้สูงขึ้น

7. การปรับอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศให้สูงขึ้น 1 ชั้น การปรับอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศให้สูงขึ้น 1 ชั้น แต่ไม่เกิน 2 ชั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า โดยจะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังนี้

7.1 การปรับอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศให้สูงขึ้น 1 ชั้น มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ลูกจ้างทำสัญญาจ้างในคราวเดียวมีระยะเวลา 2 ปี และปฏิบัติงานครบ 2 ปีบริบูรณ์
2. ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างประสงค์จะทำสัญญาจ้างต่อไปอีก 2 ปีบริบูรณ์
3. ผลการปฏิบัติงานในรอบระยะเวลา 2 ปี เป็นที่พอใจของผู้ว่าจ้างและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ

4. มีงบประมาณ หมวดค่าจ้างเพียงพอในการปรับค่าจ้างให้สูงขึ้น

7.2 การปรับค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศให้สูงขึ้น 2 ชั้น มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ผู้นั้นจะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ได้รับการปรับอัตราค่าจ้างให้สูงขึ้น 1 ชั้นตามข้อ 7.1
2. ผู้นั้นจะต้องมีผลการปฏิบัติงานดีเด่นมาก มีประสิทธิภาพประสิทธิผล อันก่อให้เกิดประโยชน์และผลดียิ่งต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก

3. ให้คำนวณโควตาเพื่อปรับอัตราค่าจ้างให้สูงขึ้น 2 ชั้น ไม่เกินร้อยละ 15 ของจำนวนลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้างครบ 2 ปีบริบูรณ์ ณ วันที่ 1 ตุลาคม ของปีงบประมาณนั้นๆ และถ้ามีเศษถึงครึ่งให้ปัดเป็นจำนวนเต็ม ถ้าไม่ถึงครึ่งให้ปัดทิ้ง แต่ถ้าปัดเศษทิ้งแล้วจะไม่ได้มีการปรับค่าจ้างเลย แม้แต่คนเดียว ก็ให้ปรับได้ 1 คน

4. ให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีการปรับอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศกรณีพิเศษ 2 ชั้น ให้กรมบัญชีกลางตรวจสอบ จำนวน 3 ชุด อย่างช้าภายในวันที่ 30 กันยายนของทุกปี แต่ทั้งนี้จะปรับอัตราค่าจ้างได้เมื่อใดนั้นจะต้องเป็นไปตามระยะเวลาตามสัญญาจ้างแต่ละฉบับ

8. ในกรณีที่มีการทำสัญญาจ้างโดยไม่มีการกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดไว้ก็ดี หรือในกรณีที่มีการต่อสัญญาจ้างโดยไม่มีการกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดไว้ก็ดี หากส่วนราชการประสงค์จะปรับอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาว

ต่างประเทศให้สูงขึ้น ก็สามารถกระทำได้ทุกระยะเวลา 2 ปีบริบูรณ์ โดยให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

9. การเปลี่ยนระดับชั้นลูกจ้างชาวต่างประเทศให้สูงขึ้น เนื่องจากลูกจ้างรายนั้นมีหน้าที่ความรับผิดชอบเปลี่ยนไป ให้ปรับอัตราค่าจ้างเข้าสู่ระดับชั้นใหม่ในชั้นเดียวกันหรือชั้นใกล้เคียงที่สูงกว่าของตำแหน่งนั้นได้ โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง แต่ทั้งนี้ในการเบิกจ่ายค่าจ้าง ส่วนราชการจะต้องได้รับการยืนยันยอดงบประมาณรายจ่าย งบบุคลากร รายการค่าจ้างชั่วคราว จากสำนักงานงบประมาณและได้รับอนุมัติลูกจ้างชั่วคราวจากกรมบัญชีกลาง

10. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศในอัตราค่าจ้างต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งตามบัญชีกำหนดให้ส่วนราชการสามารถทำสัญญาจ้างได้โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ เนื่องจากการจ้างดังกล่าวไม่ได้เป็นการทำให้ทางราชการต้องเสี่ยงงบประมาณเกินกว่าความจำเป็น

11. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศในอัตราค่าจ้างสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งตามบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) โดยให้ส่วนราชการส่งหนังสือขออนุมัติการจ้างต่อกรมบัญชีกลางอย่างช้าก่อนเริ่มจ้าง 1 เดือน ถ้าไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด หากมีปัญหาในการเบิกจ่ายส่วนราชการอาจจะต้องรับผิดชอบ โดยให้ชี้แจงข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาการขออนุมัติจ้าง ดังนี้

1. ชื่อและอายุของผู้ที่ส่วนราชการมีความประสงค์จะจ้าง
2. ชื่อตำแหน่งที่จะจ้าง อัตราค่าจ้าง และระยะเวลาการจ้าง
3. ประวัติการศึกษา และการทำงาน
4. เหตุผลความจำเป็นในการขออนุมัติจ้างสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

12. ในกรณีที่ได้รับความตกลงให้จ้างในอัตราค่าจ้างสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งแล้ว หากส่วนราชการมีความประสงค์จะจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศรายเดิมต่อไปอีก โดยให้ได้รับค่าจ้างในอัตราเท่าเดิม ก็สามารถต่อสัญญาจ้างได้ โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

13. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาในเรื่องอายุการจ้าง กรณีสาขาการศึกษาให้จ้างได้อายุไม่เกิน 70 ปีบริบูรณ์ ส่วนกรณีสาขาอื่นที่มีความจำเป็น ให้จ้างได้อายุไม่เกิน 65 ปีบริบูรณ์ สำหรับคุณสมบัติในการเลือกสรรบุคคลมาดำรงตำแหน่ง ให้ใช้หลักการตามมติคณะรัฐมนตรีตามนัยข้อ 6

14. การขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) กรณีการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ ให้ส่วนราชการส่งหนังสือขออนุมัติจ้างอย่างช้าก่อนเริ่มจ้าง 1 เดือน หากไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด หากมีปัญหาในการเบิกจ่าย ส่วนราชการอาจต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้ ให้ชี้แจงข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาการขออนุมัติจ้างดังนี้

1. ชื่อและอายุของผู้ที่ส่วนราชการมีความประสงค์จะจ้าง
2. ชื่อตำแหน่งที่จะจ้าง อัตราค่าจ้าง และระยะเวลาการจ้าง
3. ประวัติการศึกษา และการทำงาน
4. ใบรับรองแพทย์
5. เหตุผลความจำเป็นในการขออนุมัติจ้าง

15. ในกรณีที่ส่วนราชการไม่สามารถดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติดังกล่าวได้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

จากหนังสือกรมบัญชีกลาง เรื่อง การจ้างครูชาวต่างประเทศโดยใช้เงินนอกงบประมาณ³
กรมบัญชีกลางได้พิจารณาอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ (เงินบำรุงการศึกษา) เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ
ได้ดังนี้

1. ค่าจ้างครูชาวต่างชาติ ปฏิบัติหน้าที่สอน
  - 1.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อัตราค่าจ้างไม่เกินเดือนละ 30,000 บาท ต่อราย
  - 1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อัตราค่าจ้างไม่เกินเดือนละ 40,000 บาทต่อราย
2. ค่าตอบแทนครูชาวต่างชาติ ปฏิบัติหน้าที่สอน
  - 2.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นรายคาบ ไม่เกินคาบละ 600 บาท
  - 2.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นรายคาบ ไม่เกินคาบละ 800 บาท
3. ค่าใช้จ่ายสำหรับนักเรียนในการไปทัศนศึกษาต่างประเทศตามโครงการจัดการเรียนการสอน
โดยครูเจ้าของภาษาให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริงภายในวงเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง
4. สำหรับครู อาจารย์ที่เดินทางไปดูแลนักเรียนที่เดินทางไปทัศนศึกษาดังกล่าว เนื่องจากการ
จัดการเรียนการสอนดังกล่าวเป็นโครงการตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่อง
จึงเห็นควรให้เบิกจ่ายเงินงบประมาณ

กรณีเบิกจ่ายค่าตอบแทนวิทยากรให้แก่ลูกจ้างชาวต่างประเทศ ตามหนังสือสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน⁴ ได้แนบหลักเกณฑ์และคุณสมบัติการจ้างครูหรือวิทยากรชาว
ต่างประเทศ (เพิ่มเติม) โดยแบ่งการจ้างครูชาวต่างประเทศเป็นวิทยากรพิเศษ 2 กรณีคือ

กรณีที่ 1 การเชิญเป็นวิทยากรพิเศษภาษาอังกฤษ

ก) คุณสมบัติการจ้างวิทยากร

- 1) กลุ่มประเทศเจ้าของภาษา 5 ประเทศ กำหนดคุณสมบัติดังนี้
  1. หลักฐานประจำตัว คือ สำเนาหนังสือเดินทาง (Passport) พร้อมรับรอง
สำเนาทุกหน้า จำนวน 1 ชุด
  2. รูปถ่ายขนาด 2 นิ้ว จำนวน 2 รูปถ่ายไว้ไม่เกิน 6 เดือน
  3. เป็นเจ้าของภาษาจาก 5 ประเทศ ที่กำหนด ได้แก่ สหราชอาณาจักร
(บริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ) สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ โดยสำเร็จ
การศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
  4. เป็นผู้มีความประพฤติเหมาะสมโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาครู
คณะกรรมการสถานศึกษา หรือบุคคลที่เชื่อถือได้รับรอง
  5. สามารถเป็นวิทยากรในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนได้
ตามที่โรงเรียนกำหนด
  6. ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อและรับรองเอกสารด้วยตนเอง

³ หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0415/3311 ลว 4 กุมภาพันธ์ 2546

⁴ ที่ ศธ 0421/ว 115 ลงวันที่ 13 มิถุนายน 2555 เรื่องการขอรับงบประมาณสนับสนุนการจ้าง
ครูหรือค่าตอบแทนวิทยากรชาวต่างประเทศ

2) กลุ่มชาวต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองให้เน้นที่คุณภาพของการใช้ภาษา

และการจัดการเรียนการสอน ในกรณีที่ไม่สามารถหาผู้สมัครที่เป็นเจ้าของภาษาได้ให้พิจารณาผู้สมัครจากกลุ่มประเทศต่อไปนี้ตามลำดับ ผู้สมัครจากกลุ่มประเทศในทวีปยุโรป ผู้สมัครจากกลุ่มประเทศในภูมิภาคอาเซียน เนื่องจากมีข้อตกลงด้านความร่วมมือในการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งกำหนดให้เป็นภาษากลางของอาเซียนโดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1. หลักฐานประจำตัวคือหนังสือเดินทาง (Passport) พร้อมรับรองสำเนาทุกหน้า
จำนวน 1 ชุด

2. หลักฐานประจำตัวคือหนังสือเดินทาง (Passport) พร้อมรับรองสำเนาทุกหน้า
จำนวน 1 ชุด

3. ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือมีผล

สอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษดังต่อไปนี้ TOEFL 550 คะแนนขึ้นไป IELTS 6.5 ขึ้นไป และ TOEIC 605 ขึ้นไป

4. เป็นผู้มีความรู้ด้านการเรียนการสอนหรือเคยมีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษมาก่อน

5. เป็นผู้มีความประพฤติเหมาะสมโดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา หรือบุคคลที่เชื่อถือได้รับรอง

6. สามารถเป็นวิทยากรในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนได้ตามที่โรงเรียนกำหนด

7. ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อและรับรองเอกสารด้วยตนเอง

ข) อัตราค่าจ้างวิทยากร

1. ให้ปฏิบัติตามหนังสือกรมบัญชีกลาง⁵ ซึ่งได้อนุมัติให้เบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนวิทยากรในอัตราชั่วโมงละ 200 บาท

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนงบประมาณเป็นการจ่ายค่าตอบแทนวิทยากรสอนภาษาอังกฤษในอัตราชั่วโมงละ 200 บาทไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมงต่อเดือนรวมเป็นเงิน 10,000 บาทต่อ

คนต่อเดือน

กรณีที่ 2 การเชิญเป็นวิทยากรพิเศษภาษาต่างประเทศอื่น

ก) คุณสมบัติการจ้างวิทยากรภาษาต่างประเทศอื่นๆ เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น เกาหลี ฯลฯ กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. หลักฐานประจำตัวคือหนังสือเดินทาง (passport) พร้อมรับรองสำเนาทุกหน้า
จำนวน 1 ชุด

2. รูปถ่ายขนาด 2 นิ้ว จำนวน 2 รูปถ่ายไว้ไม่เกิน 6 เดือน

3. เป็นเจ้าของภาษานั้นๆ

⁵ ที่ กค 0409.7/2198 ลว 27 มกราคม 2547 เรื่อง การเบิกจ่ายค่าตอบแทนวิทยากร

4. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
5. เป็นผู้มีความประพฤติเหมาะสมโดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา หรือบุคคลที่เชื่อถือได้รับรอง
6. สามารถเป็นวิทยากรในการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศให้กับนักเรียนได้ตามที่โรงเรียนกำหนด

7. ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อและรับรองเอกสารด้วยตนเอง

ข) อัตราค่าจ้างวิทยากร

1. ให้ปฏิบัติตามหนังสือกรมบัญชีกลาง โดยกรมบัญชีกลางได้อนุมัติให้เบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนวิทยากรในอัตราชั่วโมงละ 200 บาท
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนงบประมาณเป็นการจ่ายค่าตอบแทนวิทยากรสอนภาษาต่างประเทศอื่นเช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น เกาหลี ฯลฯ ในอัตราชั่วโมงละ 200 บาท ไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมง ต่อเดือน รวมเป็นเงิน 5,000 บาทต่อคนต่อเดือน

นอกจากนี้ในการดำเนินการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ สามารถสรุปขั้นตอนในการดำเนินการได้ดังนี้

1. โรงเรียนจัดทำโครงการ จัดหาครู และทำสัญญาจ้าง
2. โรงเรียนแจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อทราบและขอความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการขอ/ขอต่ออายุใบอนุญาตทำงาน และขอต่ออายุ/เปลี่ยนประเภทการตรวจลงตราหนังสือเดินทาง (วีซ่า) ก่อนการตรวจลงตราหนังสือเดินทางจะหมดอายุอย่างน้อย 1 เดือน
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหนังสือนำถึงกรมการจัดหางาน/สำนักงานจัดหางานจังหวัด และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง/ด่านตรวจคนเข้าเมือง เพื่อขอ/ขอต่ออายุใบอนุญาตทำงาน และขอต่ออายุ/เปลี่ยนประเภทการตรวจลงตราหนังสือเดินทาง ตามลำดับ
4. โรงเรียนนำครูต่างประเทศพร้อมหนังสือนำจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปขอต่ออายุ/เปลี่ยนประเภทการตรวจลงตราหนังสือเดินทาง ซึ่งจะต้องติดต่อเป็นรายๆ
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารายงานสถิติการจ้างครูชาวต่างประเทศไปสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุก 6 เดือน (ในสัปดาห์แรกของภาคการศึกษา)

การขอตรวจลงตราหนังสือเดินทาง

การเดินทางในอดีตก่อนสงครามโลก ไม่ต้องใช้วีซ่าหรือตรวจลงตรา ครั้นเมื่อมีสงครามเกิดขึ้น จึงมีความหวาดกลัวในเรื่องสายลับ ทำให้ประเทศต่างๆ จำเป็นต้องทำการตรวจสอบบุคคลก่อนที่จะอนุญาตให้เดินทางเข้าสู่ประเทศของตน ตรวจลงตรา ภาษาอังกฤษ ใช้คำว่า Visa ซึ่งมาจากภาษาละติน หมายถึง เอกสารที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว วีซ่าหรือตรวจลงตราเป็นเอกสารซึ่งประเทศใดประเทศหนึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งภายใต้การพิจารณาของประเทศนั้นๆ แต่เพียงผู้เดียว เพื่อเป็นการแสดงว่าได้อนุญาตให้ต่างด้าวบุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถเดินทางเข้าประเทศผู้ได้ออกตรวจลงตรานั้นได้ ภายในช่วงระยะเวลาและขอบเขตของจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในกรณียื่นคำร้องขอรับตรวจลงตรา ใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองขณะเดินทางเข้าประเทศ

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 กำหนดให้ชาวต่างประเทศต้องได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร จึงจะสามารถปฏิบัติงานในประเทศได้ ในการตรวจคนเข้าเมือง มาตรา 11 กำหนดให้ บุคคล

ซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทาง ด้านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่าสถานี หรือท้องที่และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มาตรา 12 ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้เข้ามาในราชอาณาจักร

1) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นว่านั้นจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศหรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ

การตรวจลงตราและการยกเว้นการตรวจลงตราให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

(1) การตรวจลงตราตาม (1) ให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
 (2) ไม่มีปัจจัยในการยังชีพตามควรแก่กรณีที่เข้ามาในราชอาณาจักร
 (3) เข้ามาเพื่อมีอาชีพเป็นกรรมกร หรือเข้ามาเพื่อรับจ้างทำงานด้วยกำลังกาย โดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้หรือการฝึกทางวิชาการ หรือเข้ามาเพื่อทำงานอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

(4) วิกจริตหรือมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
 (5) ยังมิได้ปลูกฝีป้องกันไข้ทรพิษ หรือฉีดวัคซีน หรือปฏิบัติการอย่างอื่นตามวิชาการแพทย์เพื่อป้องกันโรคติดต่อตามที่กฎหมายบัญญัติและไม่ยอมให้แพทย์ตรวจคนเข้าเมืองกระทำเช่นว่านั้น

(6) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทยหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง

(7) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชนหรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับ

(8) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นคนเข้าเมืองเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิง หรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(9) ไม่มีเงินติดตัวหรือไม่มีประกันตามที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 14

(10) รัฐมนตรีไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 16

(11) ถูกรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศเนรเทศ หรือถูกเพิกถอนสิทธิการอยู่อาศัยในราชอาณาจักรหรือในต่างประเทศมาแล้ว หรือถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีได้พิจารณาขานไว้ให้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

การตรวจวินิจฉัยโรค ร่างกายหรือจิต ตลอดจนการปฏิบัติการเพื่อป้องกันโรคติดต่อ ให้ใช้แพทย์ตรวจคนเข้าเมือง

มาตรา 22 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าคนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 12 เข้ามาในราชอาณาจักร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้คนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรได้ โดยมีคำสั่งเป็นหนังสือ ถ้าคนต่างด้าวผู้นั้นไม่พอใจในคำสั่ง อาจอุทธรณ์

ต่อรัฐมนตรีได้ เว้นแต่กรณีตามมาตรา 12 (1) หรือ (10) ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด แต่ถ้าวุทธรณ์ได้มีคำสั่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันยื่นอุทธรณ์ ให้ถือว่ารัฐมนตรีมีคำสั่งว่าคนต่างด้าวผู้นั้นไม่เป็นผู้ต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 12

การอุทธรณ์ ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้ทราบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้ทำตามแบบและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อคนต่างด้าวยื่นอุทธรณ์แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รอการส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นออกไปนอกราชอาณาจักรไว้จนกว่าจะได้มีคำสั่งของรัฐมนตรีในกรณีนั้น

ในระหว่างดำเนินการตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือระหว่างรอฟังคำสั่งของรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี ให้นำมาตรา 19 บรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่มิให้นำมาตรา 20 มาใช้บังคับด้วย

มาตรา 34 คนต่างด้าวซึ่งจะเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวได้จะต้องเข้ามาเพื่อการดังต่อไปนี้

- (1) การปฏิบัติหน้าที่ทางทูตหรือกงสุล
- (2) การปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ
- (3) การท่องเที่ยว
- (4) การเล่นกีฬา
- (5) ธุรกิจ
- (6) การลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้อง
- (7) การลงทุนหรือการอื่นที่เกี่ยวกับการลงทุนภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

ลงทุน

- (8) การเดินทางผ่านราชอาณาจักร
- (9) การเป็นผู้ควบคุมพาหนะหรือคนประจำพาหนะที่เข้ามายังท่า สถานีหรือท้องที่ใน

ราชอาณาจักร

- (10) การศึกษาหรือดูงาน
- (11) การปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน
- (12) การเผยแพร่ศาสนาที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้อง
- (13) การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์หรือฝึกสอนในสถาบันการค้นคว้าหรือสถาบันการศึกษาใน

ราชอาณาจักร

- (14) การปฏิบัติงานด้านช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญ
- (15) การอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 35 คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมาตรา 34 อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

ระยะเวลาที่จะอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรให้กำหนดดังนี้

- (1) ไม่เกินสามสิบวัน สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (4) (8) และ (9)
- (2) ไม่เกินเก้าสิบวัน สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (3)
- (3) ไม่เกินหนึ่งปี สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (5) (10) (11) (12) (13) (14) และ (15)
- (4) ไม่เกินสองปี สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (6)
- (5) ตามกำหนดระยะเวลาตามความจำเป็น สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (1) และ (2)

(6) ตามกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาเห็นสมควรสำหรับกรณี ตามมาตรา 34 (7)

ในกรณีที่คนต่างด้าวมีเหตุจำเป็นจะต้องอยู่ในราชอาณาจักรเกินระยะเวลาที่กำหนดใน (1) (2) (3) และ (4) ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้อยู่ต่อไปได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี และเมื่อได้อนุญาตแล้วให้ รายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในเจ็ดวันนับแต่วันอนุญาต

การขออนุญาตเพื่ออยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต่อไปแต่ละครั้งให้คนต่างด้าวยื่นคำขอ ตามแบบและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงในระหว่างรอฟังคำสั่งให้

คนต่างด้าวผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรไปพลางก่อนได้

นอกจากนี้ตามมาตรา 36 กำหนดให้ คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการ ชั่วคราว หากมีพฤติการณ์ที่สมควรเพิกถอนการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรให้อธิบดีหรือคณะกรรมการมี อำนาจเพิกถอนการอนุญาตที่ได้อนุญาตไว้แล้วได้ไม่ว่าอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นผู้อนุญาต

ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนการอนุญาต คนต่างด้าวซึ่งถูกเพิกถอนการอนุญาตอาจยื่นอุทธรณ์ ต่อคณะกรรมการได้ คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุดแต่ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งเพิกถอนการ อนุญาต คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีตามวรรคสอง ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับ แต่เวลาที่ได้ทราบคำสั่งของอธิบดี และให้ทำตามแบบและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อมีการเพิกถอนการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งแก่คนต่างด้าว ในกรณีที่ไม้อาจส่งหนังสือเช่นว่านี้แก่คนต่างด้าวได้ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปิดไว้ ณ ที่พักของคนต่างด้าวที่ได้แจ้งแก่ พนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ครบกำหนดสี่สิบแปดชั่วโมง ให้ถือว่าคนต่างด้าวผู้นั้นได้รับทราบคำสั่งแล้ว

และมาตรา 37 กำหนดให้ คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

(1) ไม่ประกอบอาชีพหรือรับจ้างทำงาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือพนักงาน เจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ถ้ากรณีใดมีกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายนั้น

(2) พักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่ในกรณีที่มิเหตุผลสมควรไม่สามารถ พักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้แจ้งการเปลี่ยนที่พักอาศัยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในยี่สิบ สี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่เข้าพักอาศัย

(3) แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่คนต่างด้าวผู้นั้นพักอาศัยภายในยี่สิบสี่ ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ย้ายไป ในกรณีเปลี่ยนที่พักอาศัย และถ้าที่พักอาศัยใหม่อยู่ต่างท้องที่กับสถานีตำรวจ ท้องที่เดิมคนต่างด้าวผู้นั้นต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่ไปพักอาศัยใหม่ภายใน ยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึงด้วย

(4) ถ้าเดินทางไปจังหวัดใดและอยู่ในจังหวัดนั้นเกินยี่สิบสี่ชั่วโมงให้คนต่างด้าวผู้นั้นแจ้งต่อเจ้า พนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึง

(5) ถ้าอยู่ในราชอาณาจักรเกินเก้าสิบวัน คนต่างด้าวผู้นั้นต้องมีหนังสือแจ้งให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ ณ กองตรวจคนเข้าเมืองทราบถึงที่พักอาศัยของตนโดยมิชักช้าเมื่อครบระยะเก้าสิบวัน และต่อไป ให้กระทำเช่นเดียวกันทุกระยะเก้าสิบวัน ถ้าท้องที่ใดมีที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองตั้งอยู่ จะแจ้งต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองแห่งนั้นก็ได้อีก

ความใน (3) และ (4) จะมีให้ใช้บังคับแก่กรณีใดตามมาตรา 34 โดยเงื่อนไขอย่างไรให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

การแจ้งตามมาตรา นี้ คนต่างด้าวอาจไปแจ้งด้วยตนเองหรือมีหนังสือแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

นอกจากนี้ยังมีคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว โดยระบุถึงการพิจารณาให้คนต่างด้าวอยู่ต่อในราชอาณาจักรกรณีมีเหตุผลจำเป็น ดังนี้

1. หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ต่อในราชอาณาจักร กรณีมีเหตุจำเป็นครั้งละไม่เกิน 1 ปี ตามนัยมาตรา 35 วรรคสามแห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ต่อในราชอาณาจักรท้ายคำสั่งนี้สำหรับรายการเอกสารประกอบการพิจารณาให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองกำหนดเป็นคำสั่งและรายงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อทราบทั้งนี้ตามเหตุผลและความจำเป็นในแต่ละกรณีฯ ไป

2. ในระหว่างการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ต่อในราชอาณาจักรตามข้อ 2 ให้คนต่างด้าวผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรไปพลางก่อนได้โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประทับตรานัดฟังผลเพื่ออนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นอยู่รอดฟังผลได้หลายครั้งตามความจำเป็นแต่รวมแล้วไม่เกิน 30 วันนับถัดจากวันอนุญาตสิ้นสุด

ในการตรวจลงตรา นั้น ผู้ออกตรวจลงตราปกติแล้วจะมีการประทับตรวจลงตราไว้ในหนังสือเดินทาง อาจเป็นในรูปแบบแผ่นสติ๊กเกอร์ ตราประทับ หรืออาจอยู่ในรูปเอกสารอื่นใดที่ไม่ได้ประทับลงในหนังสือเดินทาง ในปัจจุบันตรวจลงตราในบางประเทศเป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ผ่านเครือข่ายในระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งจะไม่ปรากฏเครื่องหมายใดๆ ในหนังสือเดินทาง หรือไม่มีเอกสารที่แสดงถึงการได้รับตรวจลงตราแล้ว ตรวจลงตราอาจเป็นเอกสารที่แสดงว่าบุคคลหนึ่งได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าหรือเดินทางออกจากพื้นที่ของประเทศอันเป็นของผู้ออก

รูปแบบการตรวจลงตรา (วีซ่า) ประกอบด้วย

1. แบบเอกสาร เป็นหนังสือซึ่งวีซ่าแบบเอกสารอาจถือได้ว่าเป็นวีซ่าแบบเก่าแก่ เช่น การอนุญาตให้บุคคลเดินทางออกจากดินแดนของตน
2. ตราประทับ ใช้วิธีการประทับหรือพิมพ์การตรวจลงตราไว้ด้วยหมึก
3. แบบฉลาก เป็นการพิมพ์การตรวจลงตราไว้บนฉลากจากนั้นนำฉลากนั้นติดลงบนหนังสือเดินทาง
4. แบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นรูปแบบล่าสุดของออกตรวจลงตรา ซึ่งจะบันทึกข้อมูลต่างๆ ไว้ในส่วนเก็บข้อมูลของหนังสือเดินทาง เมื่อเดินทางเข้าสู่ประเทศผู้อนุญาตข้อมูลต่างๆ จะถูกเรียกขึ้นมาดูผ่านระบบคอมพิวเตอร์ ในปัจจุบันประเทศนิวซีแลนด์ใช้วีซ่ารูปแบบนี้

ประเภทและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตรวจลงตราประเภทต่างๆ กรมการกงสุล ได้กำหนดไว้ดังนี้ (กรมการกงสุล. การตรวจลงตรา. ออนไลน์) ประกอบด้วย

⁶ ที่ 777/2551 เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่างด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

1. การตรวจลงตราประเภทคนเดินทางผ่านราชอาณาจักร (Transit Visa)

1.1 การตรวจลงตราประเภทนี้จะออกให้แก่คนต่างด้าวที่ประสงค์จะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อการใดการหนึ่งดังต่อไปนี้ เพื่อเดินทางผ่านราชอาณาจักร (รหัส TS) เพื่อเล่นกีฬา (รหัส S) และเป็นผู้ควบคุมพาหนะหรือเป็นคนประจำพาหนะที่เข้ามายังท่า สถานี หรือท้องที่ในราชอาณาจักร (รหัส C)

1.2 อายุวีซ่า 3 เดือน

1.3 ค่าธรรมเนียม 800 บาท ต่อครั้ง

1.4 ระยะเวลาพำนักในราชอาณาจักร ครั้งละไม่เกิน 30 วัน

1.5 จำนวนเงินที่คนต่างด้าวต้องมีติดตัวขณะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรคือ ต้องมีเงินหรือเอกสารที่จะพึงจ่ายหรือแลกเปลี่ยนได้เป็นมูลค่าเท่ากับอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเงินไทยคนละไม่น้อยกว่า 10,000 บาท ครอบครัวละไม่น้อยกว่า 20,000 บาท

1.6 เอกสารที่ใช้ยื่นประกอบในการขอรับการตรวจลงตรา

เดือน

- หนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง อายุใช้งานไม่น้อยกว่า 6

- แบบฟอร์มวีซ่าที่กรอกข้อความสมบูรณ์

สวมหมวก และแว่นตาดำ)

- รูปถ่ายขนาด 2 ½ นิ้ว จำนวน 2 รูป (ถ่ายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน/ไม่

- บัตรโดยสารเครื่องบิน ไป-กลับ หรือที่จะเดินทางไปยังประเทศที่สาม

- วีซ่าของประเทศที่สามในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง

(รหัส TS)

- หนังสือเชิญให้เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬา (รหัส S)

- หนังสือรับรองว่าเป็นผู้ควบคุมพาหนะหรือเป็นคนประจำพาหนะที่เข้ามายังท่า

สถานี หรือท้องที่ในราชอาณาจักร (รหัส C)

- ทั้งนี้ อาจขอให้แสดงเอกสารเพิ่มเติมหรือสัมภาษณ์ผู้ขอรับการตรวจลง

ตราด้วย

1.7 คนต่างด้าวที่ประสงค์จะขยายระยะเวลาพำนักในประเทศไทยหรือเปลี่ยนแปลงประเภทวีซ่า ต้องยื่นคำร้อง ณ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ศูนย์ราชการฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ โทร. 02-141-9889 เว็บไซต์ <http://www.immigration.go.th/> การพิจารณาอนุมัติขึ้นอยู่กับดุลพินิจของเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมือง

2. การตรวจลงตราประเภทนักท่องเที่ยว (Tourist Visa)

2.1 การตรวจลงตราประเภทนี้จะออกให้แก่คนต่างด้าวที่ประสงค์จะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว (รหัส TR)

2.2 อายุวีซ่า 3 เดือน หรือ 6 เดือน

2.3 ค่าธรรมเนียม 1,000 บาท ต่อครั้ง

2.4 ระยะเวลาพำนักในราชอาณาจักร ครั้งละ 60 วัน

2.5 จำนวนเงินที่คนต่างด้าวต้องมีติดตัวขณะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรคือต้องมีเงินหรือเอกสารที่จะพึงจ่ายหรือแลกเปลี่ยนได้เป็นมูลค่าเท่ากับอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเงินไทยคนละไม่น้อยกว่า 20,000 บาท ครอบครัวละไม่น้อยกว่า 40,000 บาท

2.6 เอกสารที่ใช้ยื่นประกอบในการขอรับการตรวจลงตรา

เดือน

- หนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง อายุใช้งานไม่น้อยกว่า 6 เดือน
- แบบฟอร์มขอวีซ่าที่กรอกข้อความสมบูรณ์
- รูปถ่ายขนาด 2 ½ นิ้ว จำนวน 2 รูป (ถ่ายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน/ไม่สวมหมวกและแว่นตาดำ)
- หลักฐานที่แสดงว่าจะเดินทางออกจากประเทศไทยหลังจากสิ้นสุดการท่องเที่ยว เช่น บัตรโดยสารเครื่องบินไป-กลับ หรือที่จะเดินทางไปยังประเทศที่สาม
- เอกสารจากบริษัทท่องเที่ยว (กรณีที่จะเดินทางมากับบริษัททัวร์)
- ทั้งนี้ อาจขอให้แสดงเอกสารเพิ่มเติมหรือสัมภาษณ์ผู้ขอรับการตรวจลงตราด้วย

2.7 คนต่างด้าวที่ประสงค์จะขยายระยะเวลาพำนักในประเทศไทยหรือเปลี่ยนแปลงประเภทวีซ่า ต้องยื่นคำร้อง ณ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ศูนย์ราชการฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ โทร. 02-141-9889 เว็บไซต์ <http://www.immigration.go.th/> การพิจารณาอนุมัติขึ้นอยู่กับดุลพินิจของเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมือง

3. การตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa)

3.1 การตรวจลงตราประเภทนี้จะออกให้แก่คนต่างด้าวที่ประสงค์จะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ (รหัส F)
2. การติดต่อหรือประกอบธุรกิจ และการทำงาน (รหัส B)
3. การลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง (รหัส IM)
4. การลงทุนหรือการอื่นภายใต้ข้อบังคับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน (รหัส IB)
5. การศึกษา ดุงาน และฝึกอบรมต่างๆ (รหัส ED)
6. การปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน (รหัส M)
7. การเผยแผ่ศาสนาที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (รหัส R)
8. การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์หรือฝึกสอนในสถาบันการค้นคว้า หรือสถาบันการศึกษาในราชอาณาจักร (รหัส RS)
9. การปฏิบัติงานด้านช่างฝีมือผู้เชี่ยวชาญ (รหัส EX)
10. การอื่น (รหัส O) ได้แก่
  - 10.1 การเข้ามาใช้ชีวิตในบ้านปลายในฐานะผู้สูงอายุ
  - 10.2 การเข้ามาในฐานะคู่ความหรือพยานสำหรับการพิจารณา

ดำเนินคดี

10.3 การปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในครอบครัวคนต่างด้าว ซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อปฏิบัติหน้าที่ทางการทูต กงสุลหรือปฏิบัติภารกิจอื่น โดยเป็นบิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตร ซึ่งอยู่ในความอุปการะและเป็นส่วนแห่งครัวเรือนของบุคคลดังกล่าว

10.4 การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางมาจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานตามปกติ ณ ที่พักอาศัยของบุคคลในคณะผู้แทนทางการทูต หรือบุคคลซึ่งมีเอกสิทธิ์เท่าเทียมกัน กับบุคคลซึ่งมีตำแหน่งทางการทูตตามความตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ หรือกับองค์การ หรือทบวงการะหว่างประเทศ

10.5 การให้ความอุปการะแก่หรือรับความอุปการะจากบุคคลสัญชาติไทย หรือบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร โดยเป็นบิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตร ซึ่งอยู่ในความอุปการะและเป็นส่วนแห่งครัวเรือนของบุคคลดังกล่าว

10.6 การปฏิบัติหน้าที่ให้แก่รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การกุศลสาธารณะ

10.7 การเข้ามาในราชอาณาจักรของผู้เคยมีสัญชาติไทย เพื่อเยี่ยมญาติ หรือขอกลับเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร

10.8 การเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการรักษาพยาบาล

10.9 การเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อเป็นผู้ฝึกสอนนักกีฬาตามความต้องการของทางราชการ

3.2 อายุวีซ่า

1. สามเดือน สำหรับการเดินทางเข้าราชอาณาจักรได้ครั้งเดียว (single entry)
2. หนึ่ง ปี สำหรับการเดินทางเข้าราชอาณาจักรได้หลายครั้ง (multiple entries)

3.3 ค่าธรรมเนียม 2,000 บาท (single entry) และ 5,000 บาท (multiple entries)

3.4 ระยะเวลาพำนักในราชอาณาจักร ครั้งละไม่เกิน 90 วัน

3.5 จำนวนเงินที่คนต่างด้าวต้องมีติดตัวขณะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร คือ ต้องมีเงินหรือเอกสารที่จะพึงจ่ายหรือแลกเปลี่ยนได้เป็นมูลค่าเท่ากับอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเงินไทยคนละไม่น้อยกว่า 20,000 บาท ครอบครัวละไม่น้อยกว่า 40,000 บาท

3.6 การขยายระยะเวลาพำนักในราชอาณาจักร คนต่างด้าวที่มีคุณสมบัติตรงตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดโดยสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จะได้รับการพิจารณาขยายระยะเวลาพำนักให้อยู่ต่อไปในราชอาณาจักรเป็นระยะเวลาครั้งละไม่เกิน 1 ปี ทั้งนี้ คนต่างด้าวสามารถยื่นคำร้องได้ ณ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ศูนย์ราชการฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ โทร. 02-141-9889 เว็บไซต์ <http://www.immigration.go.th/> การพิจารณาอนุมัติขึ้นอยู่กับดุลพินิจของเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมือง

3.7 เอกสารที่ใช้ยื่นประกอบในการขอรับการตรวจลงตรา

เนื่องจากการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการเดินทางเข้าประเทศไทยหลายประการ เอกสารหลักฐานที่ใช้ยื่นประกอบในการขอรับการตรวจลงตราจึงแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง และสถานทูตสถานกงสุลอาจขอให้แสดงเอกสารเพิ่มเติมหรือสัมภาษณ์ผู้ขอรับการตรวจลงตราด้วย เอกสารที่ต้องนำไปแสดง ได้แก่

- หนังสือเดินทางที่มีอายุใช้งานไม่น้อยกว่า 6 เดือน

- แบบฟอร์มวีซ่าที่กรอกข้อความสมบูรณ์
- รูปถ่ายขนาด 2 ½ นิ้ว จำนวน 2 รูป (ถ่ายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน / ไม่สวมหมวกและแว่นตาดำ)

เอกสารประกอบตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง เช่น

การเข้ามาในฐานะเป็นบุคคลในครัวเรือนหรือในความอุปการะ (รหัส O)

- หลักฐานการเป็นบิดา มารดา บุตร / สุตีบตร / ใบสำคัญการสมรส

- หนังสือรับรองการทำงาน ใบอนุญาตทำงานที่ยังมีอายุใช้งาน ของผู้ที่ทำงานในประเทศไทย

- หลักฐานแสดงว่าคู่สมรสเป็นคนสัญชาติไทย หรือเป็นผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

หลักฐานแสดงฐานะทางการเงิน

- หนังสือจากสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ องค์การระหว่างประเทศ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี

เข้ามาเพื่อรับการรักษาพยาบาล (รหัส O)

- หนังสือตอบรับจากสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานของรัฐในประเทศไทย

คู่ความหรือพยานในศาล (รหัส O)

- หนังสือหรือหมายจากศาลของไทย

การเข้ามาเพื่อใช้ชีวิตในฐานะผู้สูงอายุ (รหัส O)

- ผู้ร้องต้องมีอายุตั้งแต่ 50 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ระบุวัตถุประสงค์ว่าจะขอเข้ามาใช้ชีวิตในฐานะผู้สูงอายุหรือเกษียณ และจะไม่ทำงานในระหว่างพำนักในไทย

- หลักฐานแสดงฐานะทางการเงินหรือหลักฐานการได้รับเงินบำนาญ (ต้องมีเงินฝากไม่น้อยกว่า 200,000 บาท หรือมีรายได้/บำนาญไม่น้อยกว่าเดือนละ 65,000 บาท)

หมายเหตุ

1. เมื่อคนต่างด้าวเดินทางเข้าประเทศไทย เจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะพิจารณาอนุญาตให้พำนักอยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกิน 90 วัน การขยายระยะเวลาพำนัก จะต้องติดต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

2. หากเป็นการขอขยายระยะเวลาพำนักระยะยาว คือ 1 ปี สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะพิจารณาโดยใช้หลักเกณฑ์การเข้าเมืองของคนต่างด้าวซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 50 ปีบริบูรณ์ ซึ่งประสงค์จะขอรับการตรวจลงตราเพื่อเข้ามาพำนักในราชอาณาจักรคราวละไม่เกิน 1 ปี รหัส O-A โดยใช้หลักเกณฑ์ว่าผู้ร้องต้องมีหลักทรัพย์เป็นเงินฝาก 800,000 บาท หรือมีรายได้/บำนาญเดือนละ 65,000 บาท หรือมีเงินฝากและรายได้รวมกันไม่น้อยกว่า 800,000 บาท)

นักเรียน / นักศึกษา (รหัส ED)

- หนังสือตอบรับจากสถานศึกษา

- หนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (กรณีเป็นโรงเรียนเอกชน)

นักบวชที่จะเข้ามาศึกษาพระพุทธศาสนา (รหัส ED)

- หนังสืออนุญาตจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

การปฏิบัติหน้าที่ราชการ (รหัส F) การปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ (รหัส B) การฝึกอบรม ดูงาน (รหัส ED)

- หนังสือจากสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ องค์การระหว่างประเทศ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานรัฐบาล ที่เกี่ยวข้อง

การทำงาน (รหัส B)

- หนังสือกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน แจ้งผลการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในบริษัทฯ ที่ขอได้ (ในการขอรับหนังสือกรมการจัดหางานดังกล่าว นายจ้างที่จะจ้างคนต่างด้าวต้องไปยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตทำงานหรือ แบบ ตท.3 ณ กองงานคนต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ถนนมิตรไมตรี แขวงดินแดง เขตดินแดง กท 10400 โทร. 245-2745 / 617-6578 / 617-6584 โทรสาร 617-6576 หรือที่สำนักงานแรงงานจังหวัด ซึ่งหากอนุญาตให้คนต่างด้าวดังกล่าวมาทำงานได้ตามที่ขอ กระทรวงแรงงานจะมีหนังสือแจ้งผลการอนุญาต ให้นายจ้างส่งหนังสือกรมการจัดหางานดังกล่าวให้คนต่างด้าวใช้เป็นเอกสารประกอบการขอวีซ่า)

- หนังสือจากบริษัทในประเทศไทยที่จะจ้างงานบุคคลต่างด้าวดังกล่าวชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการจ้างงาน พร้อมทั้งแนบเอกสารของบริษัท เช่น ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หนังสือรับรองการจดทะเบียนบริษัทฯ หรือห้างหุ้นส่วนจำกัดจากกระทรวงพาณิชย์ / บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น / ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ถ้ามี) / ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม / งบการเงินปีล่าสุด ฯลฯ

หมายเหตุ

1. เมื่อคนต่างด้าวได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa "B") จากสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่แล้ว เมื่อเดินทางเข้ามาในประเทศไทย ให้ไปติดต่อกองงานคนต่างด้าว เพื่อยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) และเมื่อได้รับใบอนุญาตทำงานแล้ว จึงจะสามารถทำงานได้

2. ในกรณีของคนต่างด้าวที่ประสงค์จะเข้ามาทำงานและพำนักอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลา 1 ปี นายจ้างจะต้องยื่นคำร้องต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เมื่อได้รับพิจารณาอนุมัติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะแจ้งให้สถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ทราบโดยผ่านกระทรวงการต่างประเทศเพื่อขอให้ตรวจลงตรา Non-Immigrant Visa รหัส B-A ซึ่งพำนักได้ 1 ปี ให้แก่คนต่างด้าวนั้นต่อไป

การติดต่อธุรกิจ (รหัส B)

- หนังสือรับรองการทำงานของบริษัทที่ผู้ร้องทำงานอยู่ รวมทั้งระบุดูประวัติประวัติของการเดินทางไปประเทศไทย ชื่อบริษัท ห้างร้าน หรือหน่วยงานที่จะไปติดต่อ

- หลักฐานแสดงฐานะทางการเงินหรือการทำธุรกิจของผู้ร้อง (กรณีไม่ได้ทำงานกับบริษัทหรือหน่วยงานใดๆ)

- หลักฐานแสดงสถานะทางการเงิน/โครงการที่จะเข้ามาประกอบในประเทศไทย (กรณีประสงค์จะเข้ามาเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทย)

- หนังสือเชิญของบริษัทในประเทศไทยให้ผู้ร้องเดินทางไปประเทศไทยเพื่อติดต่อธุรกิจ (โดยต้องแนบเอกสารของบริษัท เช่น ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หนังสือรับรองการจดทะเบียนบริษัทฯ หรือห้างหุ้นส่วนจำกัดจากกระทรวงพาณิชย์ / บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น / ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ถ้ามี) / ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม / งบการเงินปีล่าสุด ฯลฯ)

- กรณีผู้ร้องอ้างว่าเป็นที่ปรึกษาของบริษัท ต้องมีสำเนาหนังสือแต่งตั้งบุคคลของบริษัทยื่นประกอบด้วย

หมายเหตุ

1. สำเนาเอกสารของบริษัทฯ จะต้องให้กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทหรือหุ้นส่วนผู้จัดการลงนามและประทับตรารับรอง โดยต้องแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ลงนามด้วย

2. กรณีหนังสือของบริษัท ควรได้รับการรับรองจากสำนักงานทะเบียนของกระทรวงพาณิชย์ อายุไม่เกิน 6 เดือน - 1 ปี เนื่องจากบริษัทหลายแห่งมิได้ดำเนินการธุรกรรมใดๆ ในปัจจุบัน แต่นำเอกสารบริษัทเดิมไปใช้ในการรับรอง)

ครู / อาจารย์ในสถาบันการศึกษาเอกชน (รหัส B)

- หนังสือตอบรับการจ้างจากสถาบันการศึกษา

- หนังสืออนุมัติให้จ้างบุคคลดังกล่าวจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

- หลักฐานวุฒิการศึกษา

- หนังสือรับรองว่าไม่มีประวัติอาชญากรรม

4. การตรวจลงตราประเภททูต (Diplomatic Visa)

4.1 การตรวจลงตราประเภทนี้จำกัดเฉพาะการขอรับการตรวจลงตราเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อปฏิบัติหน้าที่ทางการทูตหรือกงสุล หรือการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และผู้ร้องจะต้องถือหนังสือเดินทางทูตหรือหนังสือเดินทางสหประชาชาติ (UN Laissez-Passer) ซึ่งเทียบเท่าหนังสือเดินทางทูตเท่านั้น

4.2 ผู้ร้องจะต้องแสดงหนังสือนำจากกระทรวงการต่างประเทศ หรือจากสถานเอกอัครราชทูตของประเทศผู้ขอ หรือจากหน่วยงานหรือองค์กรของสหประชาชาติที่ผู้ร้องสังกัดอยู่ โดยหนังสือรับรองจะต้องระบุชื่อ ตำแหน่ง และวัตถุประสงค์การเดินทางให้ชัดเจน

4.3 ยกเว้นค่าธรรมเนียม

4.4 ระยะเวลาพำนักในราชอาณาจักร ครั้งละไม่เกิน 90 วัน

5. การตรวจลงตราประเภทราชการ (Official Visa)

5.1 การตรวจลงตราประเภทนี้จำกัดเฉพาะการขอรับการตรวจลงตราเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ และผู้ร้องจะต้องถือหนังสือเดินทางราชการหรือหนังสือเดินทางสหประชาชาติ (UN Laissez-Passer) ซึ่งเทียบเท่าหนังสือเดินทางราชการเท่านั้น

5.2 ผู้ร้องจะต้องแสดงหนังสือนำจากกระทรวงการต่างประเทศ หรือจากสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุล/หน่วยราชการ ของประเทศผู้ขอ หรือจากหน่วยงาน หรือองค์กรของสหประชาชาติที่ผู้ร้องสังกัดอยู่ หรือจากหน่วยราชการของไทย โดยหนังสือรับรองจะต้องระบุชื่อ ตำแหน่ง และวัตถุประสงค์การเดินทางให้ชัดเจน

5.3 ยกเว้นค่าธรรมเนียม

5.4 ระยะเวลาพำนักในราชอาณาจักร ครั้งละไม่เกิน 90 วัน

6. การตรวจลงตราประเภทอัธยาศัยไมตรี (Courtesy Visa)

6.1 การตรวจลงตราประเภทอัยาศัยไมตรีจำกัดเฉพาะการขอรับการตรวจลงตราเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- การขอรับการตรวจลงตราของผู้ถือหนังสือเดินทางทูตหรือหนังสือเดินทางราชการ หรือหนังสือเดินทางสหประชาชาติที่เทียบเท่าหนังสือเดินทางทูตหรือหนังสือเดินทางราชการ เพื่อการอื่น นอกจากการเข้ามาประจำการในราชอาณาจักร เพื่อปฏิบัติหน้าที่การทูต หรือกงสุล หรือราชการ

- การขอรับการตรวจลงตราของผู้ถือหนังสือเดินทางธรรมดา ซึ่งประสงค์จะเข้ามาในราชอาณาจักรในฐานะเป็นพระราชอาคันตุกะ ราชอาคันตุกะ แขกของรัฐบาล หรือหน่วยงานของรัฐ

6.2 เอกสารประกอบในการขอรับการตรวจลงตรา

- หนังสือเดินทาง

- แบบฟอร์มคำร้องขอรับการตรวจลงตราที่กรอกข้อความสมบูรณ์ พร้อมรูปถ่าย

- หนังสือมาจากสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุล/หน่วยราชการ ของประเทศผู้ร้อง หรือจากหน่วยงานหรือองค์กรของสหประชาชาติที่ผู้ร้องสังกัดอยู่ หรือจากหน่วยราชการของไทย โดยหนังสือรับรองจะต้องระบุชื่อ ตำแหน่ง และวัตถุประสงค์การเดินทางให้ชัดเจน

6.3 อายุวีซ่า 3 เดือน หรือ 6 เดือน สามารถเดินทางเข้าราชอาณาจักรได้หลายครั้ง (multiple entries)

6.4 ระยะเวลาพำนักในราชอาณาจักร ครั้งละไม่เกิน 90 วัน

6.5 ไม่เก็บค่าธรรมเนียม

6.6 การขยายระยะเวลาพำนัก เมื่อครบกำหนดตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว โดยทั่วไป สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะไม่อนุญาตให้อยู่ต่อไป เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือเหตุสุดวิสัยไม่สามารถเดินทางออกไปได้ โดยในการขอยื่นคำร้องขอยืดต่อที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จะต้องหนังสือรับรองจากกระทรวงการต่างประเทศแจ้งขอเป็นรายๆ ไป เพื่อนำเรื่องเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาสั่งการ และต้องเสียค่าธรรมเนียมการขอยืดต่อตามปกติ

จากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ในการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาปฏิบัติงานในสถานศึกษานั้น จะต้องมียุทธศาสตร์การตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว รหัส B (Non-Immigrant Visa "B") ดังนั้นหากพบว่าชาวต่างประเทศที่ประสงค์จะเป็นครูไม่มีหลักฐานดังกล่าว หรือกำลังจะหมดระยะเวลา สถานศึกษาต้องมีหนังสือถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่มีอำนาจ เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าว มีหนังสือถึงองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อเปลี่ยนประเภทการตรวจลงตราต่อไป ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าว เป็นเรื่องที่สำคัญที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องตระหนักในการดำเนินการตามขั้นตอนให้ถูกต้องทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถจัดการความรู้ สร้างสังคมแห่งความรู้ นำพาประเทศชาติสู่การพัฒนาอย่างทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ

การตรวจประวัติอาชญากรรม

ปัญหาอาชญากรรม ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เป็นปัญหาอาชญากรรมที่มีความแตกต่างจากอาชญากรรมในอดีต ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศ มีความเจริญก้าวหน้าและมีบทบาทในชีวิตประจำวันแก่ประชาชนทั่วไป ในขณะเดียวกัน อาชญากรรมกลับนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการกระทำความผิด ทำให้ปัญหาอาชญากรรมเกิดความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งรูปแบบและวิธีการที่มีความ

เชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี จึงเกิดความสลับซับซ้อน ทำให้ยากต่อการป้องกันและปราบปราม โดยเฉพาะในส่วนของชาวต่างประเทศ ที่ต้องมีการดำเนินการตามกฎหมาย และข้อตกลงระหว่างประเทศ ดังนั้นจึงต้องมีระบบฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร ที่สามารถอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่มากยิ่งขึ้น

ระบบฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร (Criminals Database Operating System) หรือ CDOS เป็นการใช้ความรู้ทางด้านวิทยาการและระบบคอมพิวเตอร์ ในการชี้ชัดและระบุตัวผู้กระทำความผิดและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการสืบสวนสอบสวน โดยจะเป็นการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เช่น ประวัติบุคคล แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ หมายจับและคำพิพากษาของผู้กระทำความผิด คำพิพากษาโทษ หรือแม้แต่ประวัติของผู้ต้องขัง ทะเบียนประวัติอาชญากรจึงเป็นสิ่งสำคัญที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ใช้ในการตรวจสอบประวัติผู้กระทำความผิด และใช้ในการพิจารณาในการลงโทษ ลดโทษหรือป้องกันปราบปราม ตลอดจนใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า โดยปกติแล้วบุคคลธรรมดาสามารถจดจำและแยกแยะคนร้ายได้เฉพาะภายในท้องที่ของตนเองเท่านั้น การจดจำใบหน้าและลักษณะของคนร้ายทั้งหมดโดยใช้ความทรงจำของแต่ละบุคคล เป็นสิ่งที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานสืบสวนสอบสวน โดยพนักงานสอบสวนจะมีวิธีการเก็บข้อมูลประวัติบุคคล เป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับลายพิมพ์นิ้วมือแฝง ข้อมูลเกี่ยวกับแผนประทุษกรรมหรือวิธีการของผู้กระทำความผิด ฯลฯ โดยใช้การเก็บแยกข้อมูลออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่นอาจเก็บบันทึกข้อมูลในรูปของสารบบ ดัชนีหรือแฟ้มโดยการเรียงคำตามรหัสหรือตามลำดับตัวอักษร เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในการจ้างครูชาวต่างประเทศ ต้องมีการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมทั้งนี้เพื่อความปลอดภัย โดยเฉพาะในสถานศึกษา ซึ่งมีเด็กนักเรียนเป็นจำนวนมาก ถ้าไม่มีการตรวจสอบประวัติอาชญากร อาจมีอาชญากรที่แฝงเข้ามาในคราบของครูชาวต่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหาความไม่ปลอดภัยของนักเรียน ทรัพย์สินของทางราชการ ยาเสพติด การล่อลวงค้าประเวณี หรือปัญหาการก่อความไม่มั่นคงภายในประเทศได้ การตรวจสอบประวัติอาชญากรรม สามารถทำได้โดยการตรวจสอบจากข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถานเอกอัครราชทูต โดยการขอหนังสือรับรองความประพฤติ (สอบประวัติอาชญากรรม) หนังสือรับรองความประพฤติเป็นเอกสารภาษาอังกฤษ ซึ่งออกให้โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถานเอกอัครราชทูตฯ แปลเป็นภาษาฝรั่งเศสให้โดยไม่คิดมูลค่าผู้ร้องสามารถยื่นคำร้องที่สถานเอกอัครราชทูตฯ หรือยื่นคำร้อง ณ สำนักงานตำรวจสันติบาล กรุงเทพมหานคร ด้วยตนเอง ดำเนินการดังนี้

การยื่นคำร้องผ่านสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการยื่นคำร้องผ่านสถานเอกอัครราชทูตฯ ผู้ร้องต้องเตรียมเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

1. สำเนาหนังสือเดินทางที่ยังไม่หมดอายุ 1 ชุด
2. สำเนาทะเบียนสมรส 4 ชุด
3. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน 1 ชุด
4. สำเนาทะเบียนบ้าน 4 ชุด
5. รูปถ่าย หน้าตรง ขนาด 2 นิ้วครึ่ง ซึ่งได้ถ่ายไว้ไม่เกิน 6 เดือน 4 ใบ
6. Carte de sejour หรือ Carte de resident 4 ชุด

7. ค่าธรรมเนียมในการรับรองสำเนาเอกสารประกอบ 15 ยูโรต่อหนึ่งฉบับ

8. ช่องจดหมายเขียนชื่อ ที่อยู่ และติดแสตมป์ (กรณีให้ส่งกลับทางไปรษณีย์)

ทั้งนี้ผู้ร้องต้องมาดำเนินการติดต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบเอกสาร กรอกเอกสารที่เกี่ยวข้องและพิมพ์ลายนิ้วมือ

การยื่นขอคำร้องด้วยตนเอง ณ สำนักงานตำรวจสันติบาล กรุงเทพมหานคร ในการยื่นคำร้องผ่านสำนักงานตำรวจสันติบาล กรุงเทพมหานคร

กรณี ผู้ร้องชาย ให้เตรียมเอกสารหลักฐานดังนี้

1. สำเนาหลักฐานการทหาร (สด.9, สด.43)
2. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
3. สำเนาทะเบียนบ้าน
4. สำเนาหนังสือเดินทาง
5. สำเนาใบเปลี่ยนชื่อ หรือนามสกุล (ถ้ามี)
6. รูปถ่าย 2 นิ้ว 2 รูป ถ่ายไว้ไม่เกิน 6 เดือน

กรณี ผู้ร้องหญิง ให้เตรียมเอกสารหลักฐานดังนี้

1. สำเนาหลักฐานการสมรสหรือหย่า
2. สำเนาหนังสือเดินทาง
3. สำเนาทะเบียนบ้าน
4. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
5. สำเนาใบเปลี่ยนชื่อ หรือนามสกุล ถ้ามี
6. รูปถ่าย 2 นิ้ว 2 รูป ถ่ายไว้ไม่เกิน 6 เดือน

การยื่นคำร้องโดยมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการแทน ณ สำนักงานตำรวจสันติบาล ผู้ร้องต้องดำเนินการดังนี้

1. มีหนังสือมอบอำนาจให้ทำการแทน
2. เอกสารที่ต้องนำไปแสดงเหมือนกับการยื่นคำร้องด้วยตนเอง

อย่างไรก็ตามผู้ขอหนังสือรับรองความประพฤติต้องลงชื่อรับรองสำเนาถูกต้องในเอกสารทุกฉบับ หากพบว่า ผู้ขอไม่มีประวัติคดีอาญาหรือพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อความมั่นคง จะดำเนินการออกหนังสือรับรองความประพฤติให้ภายใน 7 วัน

การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

จากพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 5 กำหนดให้การประกอบวิชาชีพครูต้องอยู่ภายใต้บังคับหลักเกณฑ์การมีใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว โดยให้มีสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา เรียกว่า "คุรุสภา" มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอประกอบวิชาชีพ พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ส่งเสริม สนับสนุน ยกย่อง และผดุงเกียรติผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรของสถาบันต่างๆ ตามมาตรฐาน

วิชาชีพ รับรองความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพ รวมทั้งความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ส่งเสริม การศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาของ ประเทศไทย ออกข้อบังคับคุรุสภา ให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายหรือ ปัญหาการพัฒนาวิชาชีพ ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ หรือ การออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศต่างๆ กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อกระทำการใดๆ อันอยู่ใน อำนาจหน้าที่ของคุรุสภา และดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคุรุสภา

นอกจากนี้ มาตรา 43 กำหนดให้วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาเป็น วิชาชีพควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้ การกำหนดวิชาชีพควบคุมอื่นให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพควบคุม โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้นในการสอนของ ครูชาวต่างประเทศในสถานศึกษา จึงต้องมีการขอใบประกอบวิชาชีพครูเช่นเดียวกับครูคนไทย การขึ้น ทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูของชาวต่างประเทศนั้นต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ ที่คุรุสภากำหนด

อย่างไรก็ตามมีบางสถานศึกษาได้ทำหนังสือถึงคุรุสภา เพื่อให้ออกหนังสืออนุญาตให้ชาว ต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพซึ่งเป็นการเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ความ จริงแล้วไม่ใช่ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู แต่เป็นหนังสือที่ให้ไว้เพื่อแสดงว่าบุคคลที่ได้รับอนุญาตเป็นผู้มี สิทธิประกอบวิชาชีพครูได้ภายใต้พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 โดยคุรุ สภาออกให้แก่สถานศึกษาตามที่มีหนังสือร้องขอไปยังคุรุสภา ในกรณีที่ไม่สามารถจ้างผู้ที่มีใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพครูมาปฏิบัติการสอนได้

จากที่กล่าวข้างต้น คุรุสภาได้กำหนดกรอบการพิจารณาอนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบ วิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ดังนี้

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
2. มีความรู้ ความชำนาญ และสถานศึกษามีความจำเป็นต้องให้ปฏิบัติหน้าที่สอน
3. มีผลสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษ ได้แก่ TOEFL, IELTS, TOEIC ยกเว้นประเทศที่ใช้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ได้แก่ สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ ไอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแคนาดา และผู้สอนภาษาต่างประเทศอื่นที่เป็นเจ้าของ ภาษา
4. ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและ บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546

ระยะเวลาการอนุญาต

ชาวต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจะต้อง ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในหนังสืออนุญาตเท่านั้น โดยอนุญาตให้เป็นระยะเวลา 2 ปี และสามารถขออนุญาตได้อีกหนึ่งครั้งเป็นระยะเวลา 2 ปี โดยมีเงื่อนไขให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องพัฒนา ตนเองให้มีคุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูภายในระยะเวลาที่อนุญาต และหากผู้ ประกอบวิชาชีพมีการประพฤติปฏิบัติตนฝ่าฝืนจรรยาบรรณของวิชาชีพ หรือลาออกจากสถานที่ได้รับ อนุญาต ให้ถือว่า การอนุญาตดังกล่าวสิ้นสุด

เงื่อนไขในการขอหนังสืออนุญาต

ชาวต่างประเทศที่ประสงค์จะประกอบวิชาชีพครูในประเทศไทย แต่ยังไม่มีความรู้คุณสมบัติในการขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สามารถขอหนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้ คนละ 2 ครั้งๆ ละ 2 ปี เท่านั้น และในกรณีที่ได้รับอนุญาต ครบ 2 ครั้งแล้ว แต่ยังไม่มีความรู้คุณสมบัติในการขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สามารถขอได้อีกเป็นครั้งที่ 3 โดยมีเงื่อนไขดังนี้เท่านั้น

1. ชาวต่างประเทศต้องปฏิบัติการสอนอยู่ในสถานศึกษาเดียวกับการขออนุญาตฯ ครั้งที่ 2 และ
2. ต้องแสดงหลักฐานว่าอยู่ระหว่างการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา ได้แก่ ผ่านการรับรองความรู้ ตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภาโดยการทดสอบ หรืออยู่ระหว่างการศึกษาคือได้วุฒิปริญญาทางการศึกษา
3. หากผู้ได้รับอนุญาตมีการประพฤติตนฝ่าฝืนจรรยาบรรณของวิชาชีพ หรือลาออกจากสถานศึกษาให้ถือว่าการอนุญาตดังกล่าวสิ้นสุด

การขอใบอนุญาตทำงาน (Work Permit Application Guideline)

จากพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 กำหนดว่า คนต่างด้าวจะทำงานได้เมื่อได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการจัดหางานหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายเท่านั้น และพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 มาตรา 4(6) กำหนดให้คนต่างด้าว ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยไม่ต้องอยู่ใต้บังคับของพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่ทั้งนี้ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งในบทเฉพาะกาล มาตรา 60 ให้ใช้พระราชกฤษฎีกาที่ออกหรือสั่งโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 และยังมีผลบังคับใช้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และเมื่อพิจารณาพระราชกฤษฎีกากำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจบางประการในราชอาณาจักรไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 พ.ศ. 2522 พบว่า มาตรา 4(1) กำหนดให้คนต่างชาติที่ปฏิบัติหน้าที่ให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลในการพัฒนาการศึกษาของชาติไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521.

อย่างไรก็ตามในการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยครั้งแรก ครูชาวต่างประเทศ ส่วนใหญ่ ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้ามาเป็นครู จะเข้ามาด้วยเหตุผลอื่น เช่น เพื่อการท่องเที่ยว การค้า การลงทุน สมรส การศึกษาต่อ หลังจากนั้นจึงมาทำหน้าที่ครู ทำให้ข้อยกเว้นดังกล่าวข้างต้น ไม่สามารถยกเว้นได้ ดังนั้นครูชาวต่างประเทศจึงต้องดำเนินการขอใบอนุญาตทำงานก่อนปฏิบัติงานในสถานศึกษา

นอกจากนี้ในการดำเนินการขอยุ่ต่อในราชอาณาจักรและการขอ/ขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานให้แก่ครูชาวต่างประเทศที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษานั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีคำสั่ง⁷ มอบให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระจายอำนาจและลดขั้นตอน

⁷ ที่ 383/2547 เรื่อง มอบอำนาจในการขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรไทย และขอหรือต่อใบอนุญาตทำงานให้ครูชาวต่างประเทศ

การปฏิบัติงาน ให้เกิดความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 45 (3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจในการขออนุญาตให้ครูชาวต่างประเทศอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพื่อปฏิบัติงานในสถานศึกษาในสังกัดของตน และมีอำนาจในการขอหรือต่อใบอนุญาตทำงานให้ครูชาวต่างประเทศ ต่อหน่วยงานต่างๆ ที่มีอำนาจอนุญาต

ในการขอใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) กับ กระทรวงแรงงานนั้น โรงเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการให้กับผู้สอนชาวต่างประเทศ โดยต้องดำเนินการก่อนวิชาจะหมดอายุ (ภายใน 90 วันนับจากวันที่ผู้สอนชาวต่างชาติเดินทางเข้าประเทศไทย) กระทรวงแรงงานจะให้เวลา 7 วันทำการในการดำเนินการออกเอกสาร

บทที่ 3

แนวปฏิบัติการจ้างครูชาวต่างประเทศ

แนวปฏิบัติการจ้างครูชาวต่างประเทศ ครั้งนี้ แสดงขั้นตอนที่สถานศึกษาและครูชาวต่างประเทศต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของการเป็นครูชาวต่างประเทศในราชอาณาจักรไทย ขั้นตอนในการจ้างครูชาวต่างประเทศ ในคู่มือฉบับนี้ ได้มาจากการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงอุปนัย (Inductive Content Analysis) ในการประชุมปฏิบัติการ จากผู้ทรงคุณวุฒิทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจากกระทรวงศึกษาธิการ คุรุสภา กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อแสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวปฏิบัติการจ้างครูชาวต่างประเทศ เพื่อให้ได้ครูชาวต่างประเทศที่มีคุณสมบัติ สามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างมีคุณภาพ เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

แนวปฏิบัติการจ้างครูชาวต่างประเทศ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงอุปนัย ในการประชุมปฏิบัติการ ของผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจ้างครูชาวต่างประเทศนั้น พบปัญหาที่สำคัญคือ ครูชาวต่างประเทศไม่ได้รับพิจารณาตรวจลงตรา (วีซ่า) เนื่องจากสาเหตุ ใช้ใบรับรองวุฒิการศึกษาปลอม การเข้ามาเพื่อสิทธิพำนักอยู่ในประเทศไทยระยะยาว เพื่อถือโอกาสทำงานกับบริษัท ร้านค้า ก่อกระท่ออันเป็นภัยต่อความมั่นคงแก่ประเทศชาติโดยเฉพาะการค้ายาเสพติด การร่วมอยู่ในกระบวนการขนถ่าย ค้ายาเสพติด ก่ออาชญากรรม การโจรกรรมทางอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการกระทำผิดกฎหมายในรูปแบบอื่นๆ การศึกษาแนวปฏิบัติการจ้างครูชาวต่างประเทศในครั้งนี้ จึงเป็นการแสดงขั้นตอนการจ้างครูชาวต่างประเทศ โดยยึดการตรวจลงตราหรือขอวีซ่า เป็นกลไกสำคัญในการกำหนดขั้นตอนการจ้างครูชาวต่างประเทศให้เข้ามาทำหน้าที่การสอนในราชอาณาจักรไทย

ในการตรวจลงตรานั้น ชาวต่างประเทศที่มีความประสงค์จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษามีทั้งบุคคลที่อยู่ต่างประเทศและในประเทศไทย ซึ่งก็มีวิธีการตรวจลงตราหรือขอวีซ่าที่แตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้ส่วนราชการหรือสถานศึกษาถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันในการจ้างครูชาวต่างประเทศ จึงกำหนดขั้นตอนการจ้างครูชาวต่างประเทศเป็น 2 กรณี ได้แก่ กรณีครูชาวต่างประเทศอยู่ต่างประเทศ และกรณีครูชาวต่างประเทศอยู่ในประเทศไทย ซึ่งแต่ละกรณีมีรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 ครูชาวต่างประเทศพำนักอยู่ต่างประเทศ การจ้างครูชาวต่างประเทศพำนักอยู่ต่างประเทศ สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. การจ้างครูชาวต่างประเทศโดยรัฐต่อรัฐ (Government To Government: G to G)

ในการจ้างครูชาวต่างประเทศ โดยรัฐต่อรัฐ นี้ กระทรวงศึกษาธิการ จะเป็นผู้ติดต่อประสานงานในระดับประเทศต่อประเทศ แล้วจัดส่งครูต่างชาติมาตามคำขอของสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นสถานศึกษาของรัฐ มักไม่มีปัญหาเรื่องการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และสถานศึกษาไม่ต้อง

วิชาชีพ การขอใบอนุญาตทำงาน (Work permit) และการรายงานตัวต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยสถานศึกษาจะมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นกว่าสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการจ้างเอง

ในการทำสัญญาจ้าง สถานศึกษาจะจัดทำสัญญาจ้างตามแบบที่กำหนด และให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง ตามหนังสือกระทรวงการคลัง⁸ ให้อำนาจผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการจ้างและออกคำสั่งจ้างได้

ขั้นตอนที่ 3 การขออนุญาตให้ครูชาวต่างประเทศปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา

สถานศึกษาต้องทำหนังสือถึงส่วนราชการต้นสังกัด เพื่อมีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศ ให้แจ้งสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศนั้น ว่าสถานศึกษาจะรับครูชาวต่างประเทศเข้ามาสอนในประเทศไทย ขณะเดียวกันให้สถานศึกษาจัดส่งสำเนาสัญญาพร้อมเอกสารหลักฐานเพื่อให้ครูชาวต่างประเทศนำไปติดต่อกงสุลใหญ่ในประเทศที่ครูชาวต่างประเทศพำนักอยู่ ดังต่อไปนี้

1. สำเนาวุฒิการศึกษา จำนวน 1 ชุด
2. สำเนาสัญญาจ้างจากสถานศึกษา
3. หนังสือยืนยันการจ้างจากสถานศึกษาถึงกงสุลใหญ่ในประเทศที่ครูชาวต่างประเทศ

พำนักอยู่

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการดังกล่าวแล้ว สถานทูตไทย/กงสุลไทย จะออกวีซ่าแบบ Non-Immigrant type B : NON-B โดยให้ครูชาวต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยได้ไม่เกิน 90 วัน และเมื่อครูชาวต่างประเทศเดินทางมาถึงประเทศไทยสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะตรวจลงตราวีซ่า ให้อยู่ในประเทศไทยไม่เกิน 90 วัน

ขั้นตอนที่ 4 การออกหนังสือรับรองครูชาวต่างประเทศ

สถานศึกษาต้องทำหนังสือแจ้งส่วนราชการต้นสังกัดพิจารณาออกหนังสือรับรองต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อจัดทำวีซ่า และหนังสือถึงกรมการจัดหางานเพื่อจัดทำ Work Permit เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด สพฐ. ต้องทำหนังสือถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อขอให้ออกหนังสือรับรองถึงกรมการจัดหางานและสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง หากเป็นโรงเรียนในสังกัด สข. ต้องทำหนังสือถึงเลขาธิการ สข. เพื่อขอให้ออกหนังสือรับรองถึงกรมการจัดหางานและสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยมีเอกสารหลักฐานดังนี้

1. ทำสัญญาว่าจะจ้าง ระหว่างโรงเรียนกับครูชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นฉบับจริง
2. สำเนาวุฒิการศึกษา จำนวน 1 ชุด พร้อมวุฒิการศึกษาฉบับจริง

⁸ ที่ กค 0415/ว 41 ลว. 2 มิถุนายน 2546 เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้าง

ดำเนินการเกี่ยวกับวีซ่า ซึ่งเคยมีกรณีกระทรวงศึกษาธิการทำความตกลงกับประเทศจีนเกี่ยวกับ การจ้าง ครูชาวจีน

2. การจ้างครูชาวต่างประเทศ โดยสถานศึกษาติดต่อจ้างครูชาวต่างประเทศที่อยู่ ต่างประเทศเข้ามาสอนในประเทศไทย สถานศึกษาต้องดำเนินการ ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การคัดเลือก/สรรหา ครูชาวต่างประเทศ

สถานศึกษาต้องเป็นผู้ติดต่อประสานงานคัดเลือก/สรรหา ครูชาวต่างประเทศจากประเทศที่ ต้องการ ในการคัดเลือก/สรรหา สถานศึกษาสามารถปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดคุณสมบัติ และหลักฐานคุณวุฒิทางการศึกษา เพื่อเข้ารับการคัดเลือก/สรรหา ใน ตำแหน่งครูชาวต่างประเทศ โดยกำหนดให้ตรงตามบริบท ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาเป็นอันดับ แรก โดยทั่วไป สถานศึกษาควรกำหนดคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการ สอน ทั้งนี้เพราะครูชาวต่างประเทศ มีความแตกต่างด้านภาษา ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และประเพณี การที่ครูชาวต่างประเทศไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการสอน อาจทำให้การถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียน ไม่ดีเท่าที่ควร แต่ถ้ามีประสบการณ์ หรือคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามในการกำหนดสาขาที่เกี่ยวข้องกับการสอน หรือสาขาที่ สถานศึกษาต้องการ อาจเป็นเรื่องยากสำหรับการหาครูชาวต่างประเทศมาทำการสอน เพราะครูชาว ต่างประเทศมีจำนวนน้อย สถานศึกษาจึงสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

2. คัดเลือก/สรรหาครูชาวต่างประเทศ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น เครือข่ายครูชาว ต่างประเทศ เว็บไซต์สมัครงาน ตัวแทนเพื่อจัดหาครูชาวต่างประเทศ (Agency) การแนะนำ การสอบถาม จากครอบครัวชาวต่างประเทศ ฯลฯ

3. สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบ หรือแต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบคุณสมบัติ และตรวจสอบหลักฐานคุณวุฒิทางการศึกษา ที่ใช้ในการสมัครคัดเลือก/สรรหาของครูชาวต่างประเทศ เพื่อคัดกรองผู้มาปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนแรก

ขั้นตอนที่ 2 การทำสัญญาจ้างครูชาวต่างประเทศ

เมื่อสถานศึกษาทำการคัดเลือก/สรรหา ครูชาวต่างประเทศได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการทำ สัญญาจ้างระหว่างสถานศึกษากับครูชาวต่างประเทศ ในการจ้างครูชาวต่างประเทศ สามารถดำเนินการได้ 2 รูปแบบ คือ สถานศึกษาเป็นผู้จ้างเอง และจ้างโดยโดยใช้บริษัทตัวแทนจัดหาครูชาวต่างประเทศ (Agency)

กรณีที่สถานศึกษาเป็นผู้จ้างเองนั้น สามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ การจ้างใน ลักษณะเป็นครูสัญญาจ้าง และการดำเนินการจ้างในลักษณะเป็นวิทยากรพิเศษ

กรณีใช้บริษัทตัวแทนจัดหาครูชาวต่างประเทศ (Agency) บริษัทตัวแทนจะเป็น ผู้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ทุกขั้นตอน ตั้งแต่ การตรวจสอบคุณสมบัติครูต่างประเทศ การ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเปลี่ยนประเภทหนังสือตรวจลงตรา การขอใบอนุญาตประกอบ

3. ผลวัดระดับภาษาอังกฤษ TOEIC 600 /TOFEL 550/ IELTS 5.5 (ยกเว้น 5 ประเทศที่ไม่ต้องสอบวัดระดับภาษาอังกฤษ คือ สหรัฐอเมริกา/สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ/แคนาดา/เครือรัฐออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์)

4. สำเนาหนังสือเดินทางพร้อมฉบับจริง (รับรองสำเนาถูกต้อง)

5. สำเนาเอกสารการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของครูชาวต่างประเทศจากประเทศของตนเอง เฉพาะประเทศกลุ่มเสี่ยง

6. สำเนาใบจัดตั้งโรงเรียนพร้อมสำเนาใบแต่งตั้งผู้อำนวยการ/สำเนาใบแต่งตั้งผู้บริหารโรงเรียน (กรณีสถานศึกษาเอกชน)

7. หนังสือรับรองจากสถานทูต (กรณีที่ชื่อในหนังสือเดินทางกับวุฒิการศึกษาไม่ตรงกัน)

8. ใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนและรายละเอียดแนบท้าย (กรณีสถานศึกษาเอกชน)

ขั้นตอนที่ 5 การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

การกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูชาวต่างประเทศต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 43 กำหนดให้วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา เป็นวิชาชีพควบคุม ประกอบกับมาตรา 46 กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีสิทธิหรือพร้อมจะประกอบวิชาชีพโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากคุรุสภาและห้ามมิให้สถานศึกษารับผู้ไม่ได้รับใบอนุญาตเข้าประกอบวิชาชีพควบคุมในสถานศึกษา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคุรุสภา

หลักฐานแสดงตนว่าเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพครู

ปัจจุบันชาวต่างประเทศสามารถขอหลักฐานเอกสารจากคุรุสภาเพื่อแสดงตนว่าเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพครูได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย 2 ประเภท ได้แก่ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และหนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

1. การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู อายุ 5 ปี ออกให้แก่ผู้คุณสมบัติครบตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 และประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการทดสอบความรู้ชาวต่างประเทศในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู พ.ศ. 2549

คุณสมบัติ

(1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์

(2) มีวุฒิปริญญาทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง หรือ

- มีวุฒิปริญญาอื่น และมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูจากต่างประเทศ หรือ

- มีวุฒิปริญญาอื่น และสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการศึกษาที่มีระยะเวลาศึกษาอย่างน้อย 1 ปี

(3) ผ่านการอบรมหลักสูตรภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยและจรรยาบรรณของวิชาชีพ

จากสถาบันการอบรมที่คุรุสภารับรอง

(4) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546

- เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่คุรุสภาเห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์

แห่งวิชาชีพ

(5) ผ่านการปฏิบัติการสอนไม่น้อยกว่า 1 ปี ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือระดับอุดมศึกษาดำรงว่าปริญญาตรี

กรณีไม่มีคุณสมบัติตามข้อ (2)

สำหรับผู้ไม่มีคุณสมบัติตามข้อ (2) สามารถขอรับรองความรู้จากคุรุสภาได้โดยการเข้ารับการทดสอบความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู 9 มาตรฐาน โดยคุรุสภาจะเปิดรับสมัครแบบออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์ของคุรุสภา www.ksp.or.th ประมาณปีละ 2 ครั้ง สามารถเข้ารับการทดสอบความรู้กี่ครั้งก็ได้ แต่ต้องสะสมผลการผ่านการทดสอบจนครบ 9 มาตรฐาน

เอกสารหลักฐานประกอบคำขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

- (1) แบบคำขอ (KS. 01) ที่กรอกข้อมูลให้ครบถ้วน ดึงรูปถ่ายหน้าตรงครึ่งตัว แต่งกายสุภาพไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาดำ ขนาด 1 นิ้ว ตรงมุมบนด้านขวา และลงลายมือชื่อ/ตำแหน่ง/วันที่
- (2) สำเนาหนังสือเดินทาง (Passport) ทุกหน้าที่มีตราประทับ โดยเฉพาะหน้าแรกที่มีรูปถ่าย และหน้าที่เป็น NON B โรงเรียนปัจจุบันและยังไม่หมดอายุ

กรณีวีซ่าเป็นประเภท NON-O ให้แนบสำเนาหลักฐานการเป็นบิดา มารดา บุตร/ สุตีบตร/ ใบสำคัญการสมรส ซึ่งเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสัญชาติไทย)

- (3) สำเนาใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) หน้าแรกที่มีรูปถ่ายและหน้าที่ปรากฏที่อยู่ทำงานและที่อยู่ปัจจุบัน รวมทั้งหน้ารายการต่ออายุ (ถ้ามี) โดยใบอนุญาตต้องยังไม่หมดอายุ ณ วันที่ยื่นคำขอ

(4) สำเนาวุฒิการศึกษา หรือปริญญาบัตร (วุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่า) กรณีเอกสารไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ให้แนบเอกสารคำแปลวุฒิเป็นภาษาไทย ซึ่งต้องมีลายเซ็นของผู้แปล และมีข้อความรับรองว่าเป็นคำแปลที่ถูกต้องตรงตามต้นฉบับจากสถาบันการแปล

(5) สำเนาใบรายงานผลการศึกษา (Transcript) (ถ้ามี) กรณีเอกสารไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ให้แนบเอกสารคำแปลวุฒิเป็นภาษาไทย ซึ่งต้องมีลายเซ็นของผู้แปล และมีข้อความรับรองว่าเป็นคำแปลที่ถูกต้องตรงตามต้นฉบับจากสถาบันการแปล

สำหรับผู้จบการศึกษาจากประเทศฟิลิปปินส์ จะต้องแนบทั้งปริญญาบัตร (Degree Certificate) และใบรายงานผลการศึกษา (Official Transcript)

(6) สำเนาวุฒิบัตรรับรองการผ่านการทดสอบความรู้วิชาชีพครู 9 มาตรฐาน (กรณีไม่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษา และผ่านการทดสอบเรียบร้อยแล้ว)

(7) สำเนาใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูจากต่างประเทศ (ถ้ามี) โดยใบอนุญาตที่แนบต้องยังไม่หมดอายุหรือเป็นใบอนุญาตประเภทตลอดชีพ

(8) สำเนาวุฒิบัตรผ่านการอบรมหลักสูตรภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยและจรรยาบรรณของวิชาชีพ จากสถาบันจัดอบรมที่คุรุสภารับรอง

(9) หนังสือรับรองประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยระบุวันที่เริ่มและวันสิ้นสุด การปฏิบัติงานที่ชัดเจน หรือระบุวันเริ่มต้นการปฏิบัติงานจนถึงปัจจุบัน และต้องเป็นการสอนใน สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งในประเทศหรือ ต่างประเทศ

(10) สำเนาหนังสือสัญญาจ้างฉบับปัจจุบัน

(11) ใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียน จำนวน 500 บาท

การชำระเงินสามารถชำระได้ 2 วิธี ได้แก่

1. ชำระที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

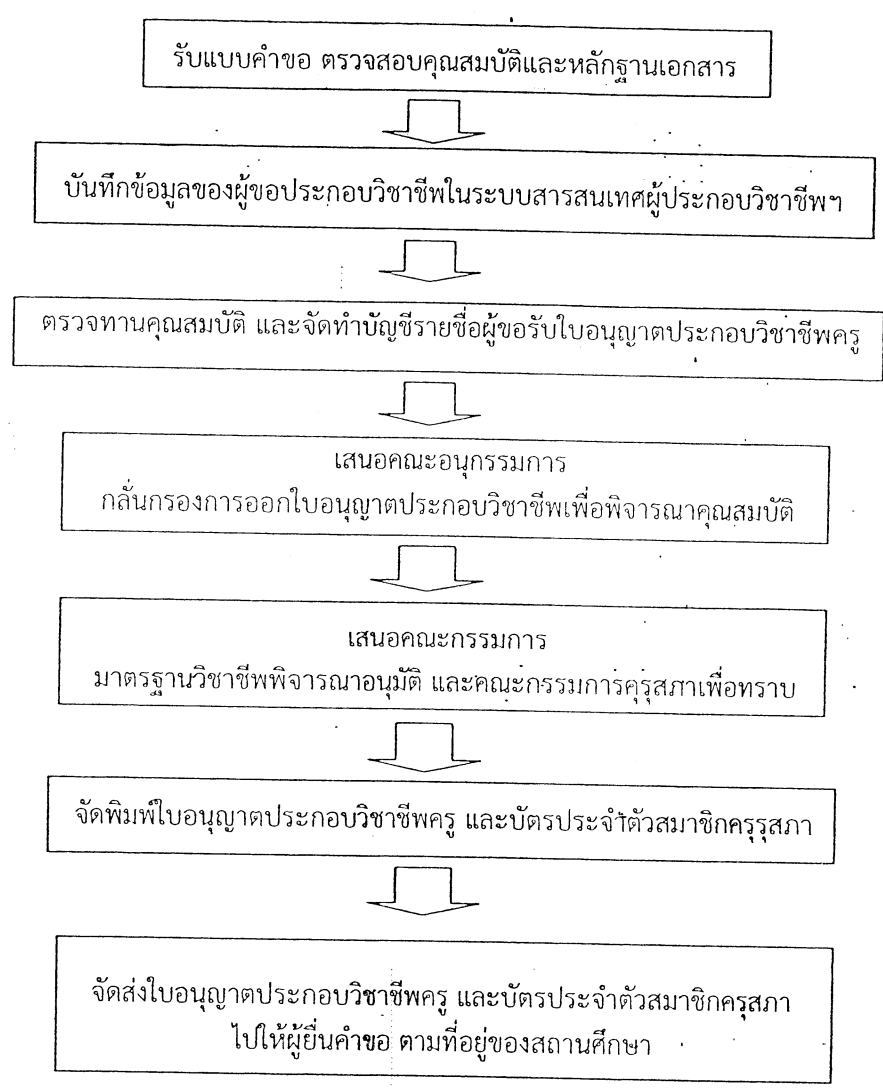
2. ชำระผ่านที่ทำการไปรษณีย์ทุกสาขาทั่วประเทศ โดยกรอกแบบใบแจ้งการชำระ

เงินค่าธรรมเนียมทางไปรษณีย์ผ่านระบบ Pay at Post รหัสบริการ 378 และผู้ยื่นคำขอต้องจ่าย ค่าธรรมเนียมบริการ จำนวน 10 บาท

หมายเหตุ เอกสารสำเนาทุกฉบับผู้ยื่นคำขอต้องลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้อง และระยะเวลา ดำเนินการหลังจากที่ได้รับแบบคำขอประมาณ 60 วัน

จากที่กล่าวข้างต้น การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สามารถสรุปเป็นขั้นตอนการ ดำเนินงาน ได้ดังภาพประกอบ 1

แผนผังขั้นตอนการดำเนินงาน
การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูชาวต่างประเทศ

2. การขอหนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

การขอหนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เป็นการขออนุญาตให้ผู้มีความรู้ความสามารถและเป็นผู้ที่สถานศึกษามีความต้องการให้ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา แต่ยังคงขาดคุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูให้สามารถปฏิบัติการสอนได้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย สถานศึกษาจะต้องมีหนังสือขอมายังคุรุสภา และต้องประกอบวิชาชีพอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้อำนวยการสถานศึกษา

ระยะเวลาการอนุญาตฯ

ชาวต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จะต้องปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในหนังสืออนุญาตเท่านั้น โดยอนุญาตให้เป็นระยะเวลา 2 ปี และสามารถขออนุญาตได้อีกหนึ่งครั้งเป็นระยะเวลา 2 ปี โดยมีเงื่อนไขให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูภายในระยะเวลาที่อนุญาต และหากผู้ประกอบวิชาชีพมีการประพฤติปฏิบัติตนฝ่าฝืนจรรยาบรรณของวิชาชีพ หรือลาออกจากสถานศึกษาที่ได้รับอนุญาต ให้ถือว่าการอนุญาตดังกล่าวสิ้นสุด

เงื่อนไขการขอหนังสืออนุญาตฯ

ชาวต่างประเทศที่ประสงค์จะประกอบวิชาชีพครูในประเทศไทย แต่ยังไม่มีความรู้ความสามารถในการขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สามารถขอหนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้ คนละ 2 ครั้ง ๆ ละ 2 ปี เท่านั้น และในกรณีที่ได้รับอนุญาตฯ ครบ 2 ครั้งแล้ว แต่ยังไม่มีความรู้ความสามารถในการขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สามารถขอได้อีกเป็นครั้งที่ 3 โดยมีเงื่อนไขดังนี้

1. ชาวต่างประเทศต้องปฏิบัติการสอนอยู่ในสถานศึกษาเดียวกับการขออนุญาตฯ ครั้งที่ 2

2. ต้องแสดงหลักฐานว่าอยู่ระหว่างการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา ได้แก่ ผ่านการรับรองความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภาโดยการทดสอบ หรืออยู่ระหว่างการศึกษาต่อให้ได้วุฒิปริญญาทางการศึกษา

3. หากผู้ได้รับอนุญาตมีการประพฤติตนฝ่าฝืนจรรยาบรรณของวิชาชีพ หรือลาออกจากสถานศึกษาให้ถือว่าการอนุญาตดังกล่าวสิ้นสุด

หลักเกณฑ์การพิจารณา

(1) อายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี

(2) คุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และเป็นสาขาที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ที่ได้รับการรับรองจากคุรุสภาหรือ ก.ค.ศ. หรือ ก.พ. หรือปรากฏข้อมูลระบุในหนังสือ The World of ALMANAC

(3) มีความสามารถหรือชำนาญการเฉพาะ และมีความจำเป็นต้องใช้ชาวต่างประเทศสอนในหลักสูตรที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศ

(4) ต้องผ่านการทดสอบภาษาอังกฤษ ได้แก่ TOEIC 500/ TOEFL 550/ IELTS 5.5

ยกเว้นประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ได้แก่ สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ ไอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแคนาดา และผู้ที่สอนภาษาต่างประเทศอื่น ที่เป็นเจ้าของภาษา

เอกสารหลักฐานประกอบการขออนุญาตฯ

- (1) หนังสือนำจากสถานศึกษา เรื่อง ขออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครู

โดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

- (2) แบบขออนุญาตให้ประกอบวิชาชีพโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูต่างประเทศ (แบบ คส. 10)

แบบขออนุญาตฯ จะเป็นภาษาไทย มีจำนวน 2 หน้า โดยให้กรอกข้อมูลเป็นรายบุคคล คนละ 1 ชุด พร้อมตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของแบบขออนุญาตฯ ดังนี้

- หน้าแรก สถานศึกษากรอกข้อมูลให้ครบถ้วน ทำเครื่องหมาย / ในช่อง ตามเอกสารที่ต้องแนบ และติดรูปถ่าย 1 นิ้ว ตรงมุมบนด้านขวา
- หน้าสอง สถานศึกษาทำเครื่องหมาย / ในช่อง ตามเอกสารที่ต้องแนบ (ต่อจากหน้าแรกในส่วนถัดมาเป็นคำรับรองของหัวหน้าสถานศึกษา ให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้ลงนามรับรอง พร้อมประทับตราของสถานศึกษา
- ส่วนสุดท้ายของหน้าสอง ในช่องสี่เหลี่ยม ชาวต่างประเทศผู้ยื่นคำขอต้องตอบคำถาม 3 ข้อ ให้ครบถ้วน และลงลายมือชื่อ

- (3) รูปถ่ายหน้าตรงครั้งตัว แต่งกายสุภาพ ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาฯ ขนาด 1 นิ้ว แนบมาด้วย จำนวน 1 รูป

- (4) สำเนาหนังสือเดินทาง (Passport) ทุกหน้าที่มีตราประทับ โดยเฉพาะหน้าแรกที่มีรูปถ่าย และหน้าที่เป็น NON-B ที่ระบุโรงเรียนปัจจุบัน และยังไม่หมดอายุ

กรณีวีซ่าเป็นประเภท NON-O ให้แนบสำเนาหลักฐานการเป็นบิดา

มารดา

บุตร/ สตรีบัตร/ ใบสำคัญการสมรส ซึ่งเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสัญชาติไทย)

- (5) สำเนาวุฒิการศึกษา หรือปริญญาบัตร (วุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทุกสาขา หรือเทียบเท่า) ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

กรณีเอกสารไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ให้แนบเอกสารคำแปลวุฒิเป็นภาษาไทย ซึ่งต้อง

มีลายเซ็นของผู้แปล และมีข้อความรับรองว่าเป็นคำแปลที่ถูกต้องตรงตามต้นฉบับจากสถาบันการแปล

- (6) สำเนาใบรายงานผลการศึกษา (Transcript) (ถ้ามี) กรณีเอกสารไม่ใช่ภาษาอังกฤษให้แนบเอกสารคำแปลวุฒิเป็นภาษาไทย ซึ่งต้องมีลายเซ็นของผู้แปล และมีข้อความรับรองว่าเป็นคำแปลที่ถูกต้องตรงตามต้นฉบับจากสถาบันการแปล

สำหรับผู้ที่จะจบการศึกษาจากประเทศฟิลิปปินส์ จะต้องแนบทั้งปริญญาบัตร (Degree Certificate) และใบรายงานผลการศึกษา (Official Transcript)

- (7) สำเนาผลทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้แก่ TOEIC 500/

TOEFL 550 หรือ IELTS 5.5 ที่ยังไม่หมดอายุ (ภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ออกหนังสือรับรองผลการทดสอบ)

ยกเว้นกรณีเป็นพลเมืองของประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ได้แก่ สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ ไอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแคนาดา และผู้ที่สอนภาษาต่างประเทศอื่นที่เป็นเจ้าของภาษา

(8) หนังสือสัญญาจ้าง หรือหนังสือรับรองการจ้าง

หนังสือสัญญาจ้างต้องเป็นสัญญาจ้างฉบับปัจจุบัน อย่างน้อยต้องมีข้อความต่อไปนี

- สัญญาจ้างต้องระบุผู้ว่าจ้างเป็นสถานศึกษา หรือหน่วยงานของรัฐ (กระทรวงหรือกรม เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด...) กับผู้รับจ้าง (ชาวต่างประเทศผู้ยื่นคำขอ)

- ที่อยู่ของผู้รับจ้าง

- วิชาที่สอน / กำหนดระยะเวลาจ้าง ตั้งแต่วันที่..... ถึงวันที่.....

- ลายมือชื่อผู้ว่าจ้าง และผู้รับจ้าง

หนังสือรับรองการจ้างฉบับปัจจุบัน อย่างน้อยต้องมีข้อความต่อไปนี

- ข้อมูลนายจ้าง ได้แก่ ชื่อนายจ้าง/สถานประกอบการ ที่ตั้งสถาน

ประกอบการ ประเภทกิจการ

- ข้อมูลลูกจ้าง ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล สัญชาติ ที่อยู่ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ตำแหน่ง สถานที่ปฏิบัติงาน

- ระยะเวลาจ้าง ระบุวันเริ่มต้น และวันสิ้นสุดการจ้าง

กรณีขออนุญาตา เป็นครั้งที่ 2 ให้แนบเอกสารเพิ่มเติม ดังนี้

1. สำเนาหนังสืออนุญาตให้ครูชาวต่างประเทศปฏิบัติการสอนโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพที่เคยได้รับจากคุรุสภา

เคยได้รับจากคุรุสภา

2. หลักฐานแสดงการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา ได้แก่ การผ่านการรับรองความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา หรือ อยู่ระหว่างการศึกษาต่อในระดับปริญญาทางการศึกษา

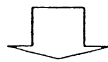
หมายเหตุ เอกสารสำเนาทุกฉบับผู้ยื่นคำขอต้องลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้อง ระยะเวลาดำเนินการหลังจากที่ได้รับแบบคำขอ ประมาณ 1 สัปดาห์ หากมารับด้วยตนเอง หรือประมาณ 2 สัปดาห์ กรณีส่งทางไปรษณีย์

จากที่กล่าวข้างต้น การออกหนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ สามารถสรุปเป็นขั้นตอนการดำเนินงาน ได้ดังภาพประกอบ 2

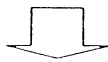
๗/๗

แผนผังขั้นตอนการดำเนินงาน
การออกหนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครู
โดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

รับเรื่องการขออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครู
โดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และแบบคำขอ

ตรวจสอบคุณสมบัติและหลักฐานเอกสาร

บันทึกข้อมูลของผู้ขอประกอบวิชาชีพในระบบสารสนเทศของผู้ประกอบวิชาชีพฯ

พิมพ์หนังสืออนุญาตฯ

เสนอเลขานุการครูสภาลงนามในหนังสืออนุญาตฯ

จัดส่งหนังสืออนุญาตฯ
ไปให้ผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 6 แต่งตั้งครูชาวต่างประเทศเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา

หลังจากเลขธิการคุรุสภา ได้อนุมัติและออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรืออนุญาตให้ปฏิบัติการสอนโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแก่ครูชาวต่างประเทศแล้ว ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ว่างครูชาวต่างประเทศทำหนังสือแต่งตั้งครูชาวต่างประเทศ เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 7 การขอใบอนุญาตทำงาน (Work Permit)

เมื่อสถานศึกษาได้รับหนังสือรับรองเพื่อจัดทำ Work Permit จากส่วนราชการต้นสังกัดและได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูชาวต่างประเทศหรือหนังสืออนุญาตให้ครูชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูแล้วแต่กรณี จากสำนักงานเลขธิการคุรุสภาแล้ว ก่อนที่ครูต่างประเทศจะเริ่มปฏิบัติงานจะต้องได้รับอนุญาตให้ทำงานในราชอาณาจักรไทย ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551⁹ มาตรา 9 ห้ามมิให้คนต่างด้าวทำงานใดนอกจากงานตามมาตรา 7 และได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน เว้นแต่คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนที่มีระยะเวลาไม่เกินสิบห้าวัน แต่คนต่างด้าวจะทำงานนั้นได้เมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบ

ในการออกใบอนุญาต นายทะเบียนจะกำหนดเงื่อนไขให้คนต่างด้าวต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

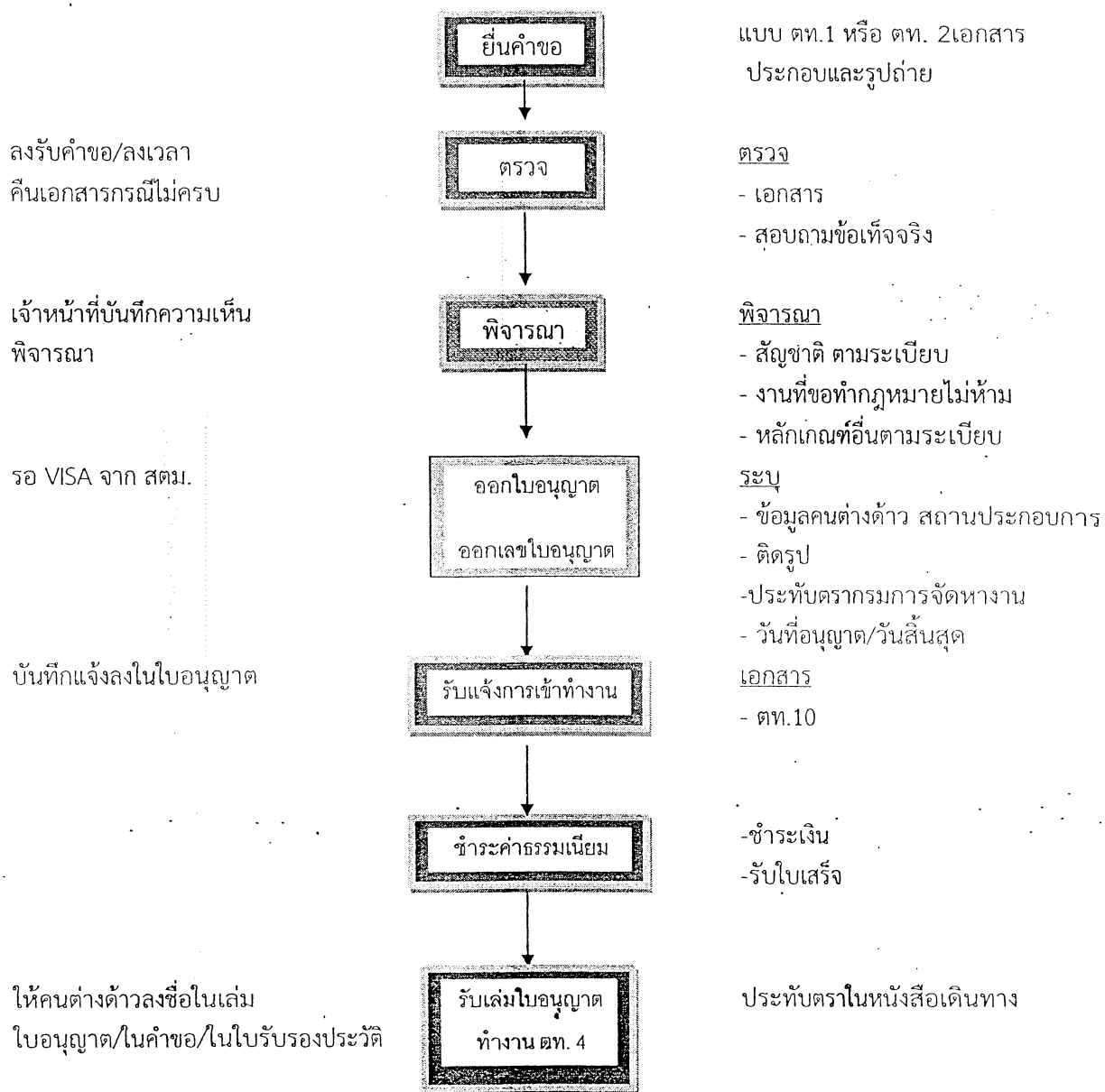
ใบอนุญาต การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการแจ้งตามความวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยให้ครูชาวต่างประเทศและผู้แทนของสถานศึกษานำเอกสารหลักฐาน เพื่อขอต่อใบอนุญาตทำงานที่กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ดังนี้

1. แบบ ตท.1 (กรณียื่นครั้งแรก) หรือ ตท.2 (กรณีต่อใบอนุญาต) *(เอกสารของกรมการจัดหางาน)
2. สำเนาวุฒิการศึกษา
3. สำเนาหนังสือเดินทางพรมฉบับจริง
4. ใบแต่งตั้งครู/ผู้สอนให้ปฏิบัติหน้าที่
5. เอกสารเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครู หรือใบอนุญาตประกอบการสอนโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
6. ตารางสอนบุคคลพรมระดับวิชาที่สอน และชั้นเรียน
7. รูปถ่าย 3 นิ้ว จำนวน 3 รูป ห้ามใช้รูปจากคอมพิวเตอร์/ไพลารอยด์
8. ใบรับรองแพทย์ฉบับจริง
9. สัญญาจ้าง
10. สำเนาเอกสารการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของผูขอเป็นครูชาวต่างประเทศจากประเทศของตนเองเฉพาะประเทศกมลเสี่ยง
11. สำเนาใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนพรมสำเนาใบแต่งตั้งผู้อำนวยการ/ผู้บริหาร (กรณีสถานศึกษาเอกชน)

หมายเหตุ กรมการจัดหางานจะใช้ระยะเวลาพิจารณาดำเนินการแล้วเสร็จประมาณ 7 วัน

⁹ พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

ขั้นตอนการขออนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวที่ศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาตทำงาน

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการขออนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวที่ศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาต

ขั้นตอนที่ 8 การรายงานตัวครูชาวต่างประเทศต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อขอต่ออายุการพำนักอยู่ในราชอาณาจักรไทย

เป็นขั้นตอนที่ครูชาวต่างประเทศต้องปฏิบัติ เพื่อยื่นข้อมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย ต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อต่ออายุการพำนักอยู่ในราชอาณาจักรไทยครั้งละไม่เกิน 1 ปี โดยยื่นเอกสารประกอบ ถึงผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ดังนี้

1. แบบคำขอ ตม.7
2. สำเนาวุฒิการศึกษา
3. สำเนาหนังสือเดินทาง และหลักฐานแสดงถึงการเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย
4. สำเนาใบอนุญาตทำงาน (Work Permit)
5. ใบแต่งตั้งครูผู้สอนให้ปฏิบัติหน้าที่ โดยระบุตำแหน่ง อัตราเงินเดือน และระยะเวลา

การจ้าง

6. สำเนาใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือใบอนุญาตให้ปฏิบัติการสอนโดยไม่มี

ใบอนุญาต

7. รูปถ่ายหน้าตรง ครึ่งตัวไม่สวมแว่นตาดำ ขนาด 2 นิ้ว ซึ่งถ่ายไม่เกิน 6 เดือน จำนวน

1 รูป

8. สัญญาว่าจ้าง
9. สำเนาใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียน พร้อมสำเนาใบแต่งตั้งผู้บริหารสถานศึกษา (กรณีสถานศึกษาเอกชน)

10. ใบรับรองแพทย์

11. เอกสารการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของครูต่างชาติจากประเทศของตน (เฉพาะประเทศกลุ่มเสี่ยง)

12. ค่าธรรมเนียม

ขั้นตอนที่ 9 รายงานผลการแต่งตั้งครูชาวต่างประเทศ

เมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วให้สถานศึกษารายงานผลการแต่งตั้งครูชาวต่างประเทศต่อ ส่วนราชการต้นสังกัดทราบพร้อมแนบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ดังนี้

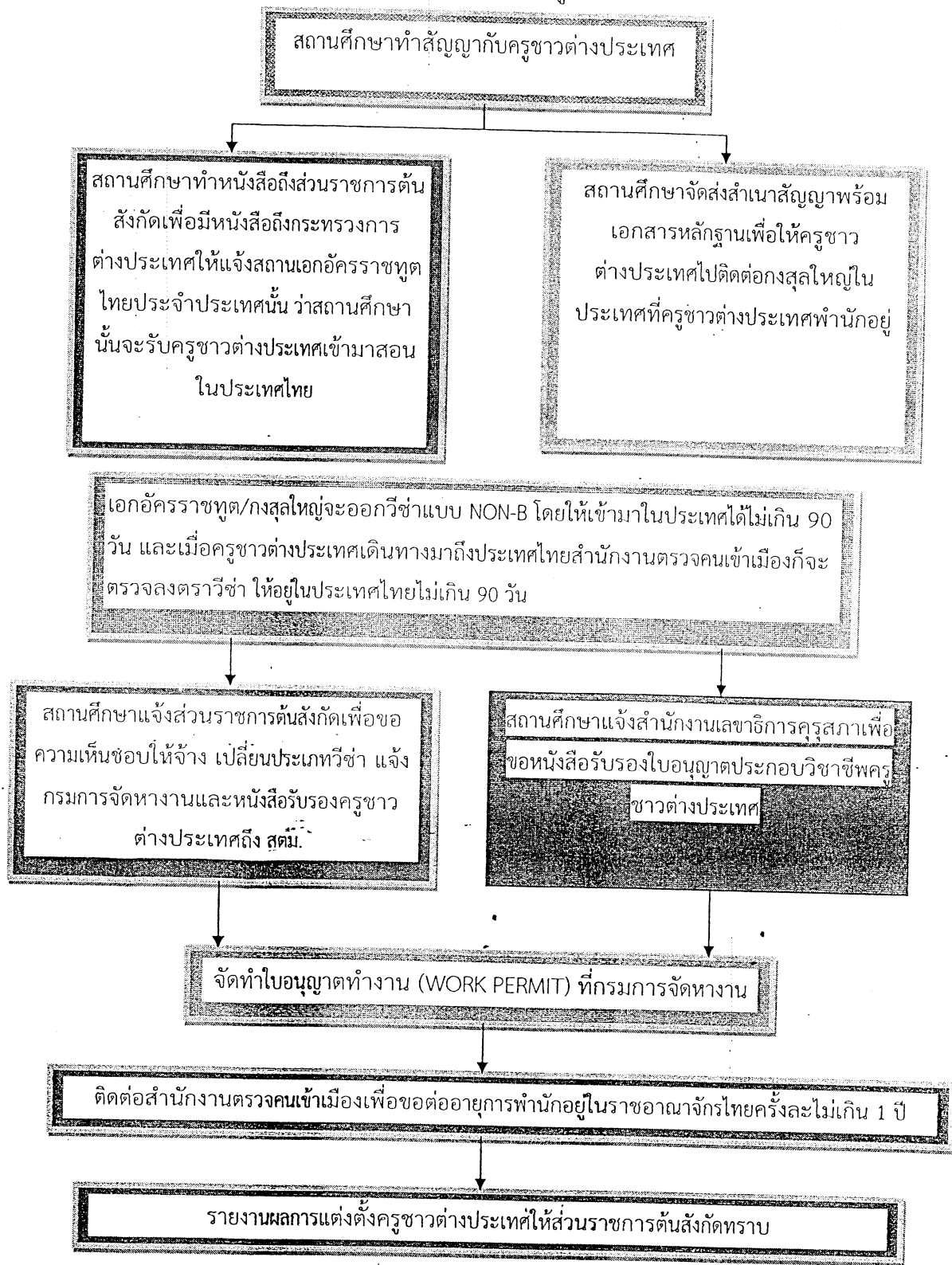
1. จดหมายรายงานการแต่งตั้งครูต่างประเทศ
2. ตารางรายงานการแต่งตั้งครูต่างประเทศ
3. สำเนาใบอนุญาตแต่งตั้งครูชาวต่างประเทศ
4. สำเนาสัญญาจ้าง
5. สำเนาหนังสือเดินทางทุกหน้าที่บันทึกรายการ
6. สำเนาวุฒิการศึกษา
7. ผลวัดระดับภาษาอังกฤษ (กรณีชาวต่างประเทศที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ)
8. หนังสือรับรองจากสถานทูต (กรณีที่ชื่อในหนังสือเดินทางกับวุฒิการศึกษาไม่ตรงกัน)
9. ใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนและรายละเอียดแนบท้าย

กรณีถอดถอนครูชาวต่างประเทศใช้เอกสาร ดังนี้

1. จดหมายรายงานการถอดถอนครูชาวต่างประเทศ
2. ตารางรายงานการถอดถอนครูชาวต่างประเทศ
3. สำเนาใบอนุญาตถอดถอนครูชาวต่างประเทศ
4. สำเนาใบลาออกของครูชาวต่างประเทศ
5. สำเนาหนังสือเดินทาง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปขั้นตอนการแจ้งครูชาวต่างประเทศกรณี ครูชาวต่างประเทศ
พำนักอยู่ต่างประเทศ ได้ดังภาพประกอบ 4

การจ้างครูชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่ต่างประเทศ

ภาพประกอบ 4 การจ้างครูชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่ต่างประเทศ

กรณีที่ 2 ครูชาวต่างประเทศพำนักอยู่ในประเทศไทย

กรณีครูชาวต่างประเทศพำนักอยู่ในประเทศไทย ในการจ้างครูชาวต่างประเทศดังกล่าว สถานศึกษาต้องดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การคัดเลือก/สรรหา ครูชาวต่างประเทศ

สถานศึกษาต้องเป็นผู้ติดต่อประสานงานคัดเลือก/สรรหา ครูชาวต่างประเทศจากประเทศที่ต้องการ ในการคัดเลือก/สรรหา สถานศึกษาสามารถปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดคุณสมบัติ และหลักฐานคุณวุฒิทางการศึกษา เพื่อเข้ารับการคัดเลือก/สรรหา ในตำแหน่งครูชาวต่างประเทศ โดยกำหนดให้ตรงตามบริบท ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาเป็นอันดับแรก โดยทั่วไป สถานศึกษาควรกำหนดคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสอน ทั้งนี้เพราะครูชาวต่างประเทศ มีความแตกต่างด้านภาษา ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และประเพณี การที่ครูชาวต่างประเทศไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการสอน อาจทำให้การถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนไม่ดีเท่าที่ควร แต่ถ้ามีประสบการณ์ หรือคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามในการกำหนดสาขาที่เกี่ยวข้องกับการสอน หรือสาขาที่สถานศึกษาต้องการ อาจเป็นเรื่องยากสำหรับการหาครูชาวต่างประเทศมาทำการสอน เพราะครูชาวต่างประเทศมีจำนวนน้อย สถานศึกษาจึงสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

2. คัดเลือก/สรรหาครูชาวต่างประเทศ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น เครือข่ายครูชาวต่างประเทศ เว็บไซต์สมัครงาน ตัวแทนเพื่อจัดหาครูชาวต่างประเทศ (Agency) การแนะนำ การสอบถามจากครอบครัวชาวต่างประเทศ ฯลฯ

3. สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบ หรือแต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบคุณสมบัติ และตรวจสอบหลักฐานคุณวุฒิทางการศึกษา ที่ใช้ในการสมัครคัดเลือก/สรรหาของครูชาวต่างประเทศ เพื่อคัดกรองผู้มาปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนแรก

ขั้นตอนที่ 2 การทำสัญญาจ้างครูชาวต่างประเทศ

เมื่อสถานศึกษาทำการคัดเลือก/สรรหา ครูชาวต่างประเทศได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการทำสัญญาจ้างระหว่างสถานศึกษากับครูชาวต่างประเทศ ในการจ้างครูชาวต่างประเทศ สามารถดำเนินการได้ 2 รูปแบบ คือ สถานศึกษาเป็นผู้จ้างเอง และจ้างโดยโดยใช้บริษัทตัวแทนจัดหาครูชาวต่างประเทศ (Agency)

กรณีที่สถานศึกษาเป็นผู้จ้างเองนั้น สามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ การจ้างในลักษณะเป็นครูสัญญาจ้าง และการดำเนินการจ้างในลักษณะเป็นวิทยากรพิเศษ

กรณีใช้บริษัทตัวแทนจัดหาครูชาวต่างประเทศ (Agency) บริษัทตัวแทนจะเป็นผู้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ทุกขั้นตอน ตั้งแต่ การตรวจสอบคุณสมบัติครูต่างประเทศ การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเปลี่ยนประเภทหนังสือตรวจลงตรา การขอใบอนุญาตประกอบ

วิชาชีพ การขอใบอนุญาตทำงาน (Work permit) และการรายงานตัวต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยสถานศึกษาจะมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นกว่าสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการจ้างเอง

ในการทำสัญญาจ้าง สถานศึกษาจะจัดทำสัญญาจ้างตามแบบที่กำหนด และให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง ตามหนังสือกระทรวงการคลัง¹⁰ ให้อำนาจผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการจ้างและออกคำสั่งจ้างได้

ขั้นตอนที่ 3 การออกหนังสือรับรองครูชาวต่างประเทศ เพื่อเปลี่ยนประเภทหนังสือตรวจลงตรา (วีซ่า) เป็นคนอยู่ชั่วคราว NON- IMMIGRANT รหัส B

หลังจากที่ได้มีการตรวจสอบคุณสมบัติ และจัดทำสัญญาจ้างระหว่างสถานศึกษากับครูชาวต่างประเทศแล้ว หากพบว่าครูต่างประเทศถือวีซ่า ประเภท TOURIST VISA ผ.30 หรือ ผ.15 สถานศึกษาต้องติดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวมีหนังสือถึงองค์กร/หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อเปลี่ยนประเภทการตรวจลงตรา ซึ่งมีเอกสารประกอบการดำเนินการ ดังนี้

1. หนังสือจากสถานศึกษาถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ระบุชื่อหน่วยงานที่ขอเปลี่ยนประเภทวีซ่า ประกอบด้วย สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เอกอัครราชทูต (เมือง/ประเทศ) กงสุลใหญ่ (เมือง/ประเทศ) กงสุลกิตติมศักดิ์ (เมือง/ประเทศ) ลงนามหัวหน้าสถานศึกษาพร้อมประทับตราลายสถานศึกษาด้วย
2. สัญญาว่าจะจ้าง ระหว่างโรงเรียนกับครูชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นฉบับจริง
3. สำเนาวุฒิการศึกษา จำนวน 1 ชุด พร้อมวุฒิการศึกษาฉบับจริง
4. ผลวัดระดับภาษาอังกฤษ TOEIC 600 /TOFEL 550/ IELTS 5.5 (ยกเว้น 5 ประเทศที่ไม่ต้องสอบวัดระดับภาษาอังกฤษ คือ สหรัฐอเมริกา/สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ/แคนาดา/เครือรัฐออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์)
5. สำเนาหนังสือเดินทางพร้อมฉบับจริง (รับรองสำเนาถูกต้อง)
6. สำเนาเอกสารการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของครูชาวต่างประเทศจากประเทศของตนเอง เฉพาะประเทศกลุ่มเสี่ยง
7. สำเนาใบจัดตั้งโรงเรียนพร้อมสำเนาใบแต่งตั้งผู้อำนวยการ/สำเนาใบแต่งตั้งผู้บริหารโรงเรียน (กรณีสถานศึกษาเอกชน)
8. หนังสือรับรองจากสถานทูต (กรณีที่มีชื่อในหนังสือเดินทางกับวุฒิการศึกษาไม่ตรงกัน)
9. ใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนและรายละเอียดแนบท้าย (กรณีสถานศึกษาเอกชน)

¹⁰ ที่ กค 0415/ว 41 ลว. 2 มิถุนายน 2546 เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้าง

เมื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่มีอำนาจออกหนังสือการขอเปลี่ยนวีซ่าให้แก่สถานศึกษา สถานศึกษาต้องเตรียมเอกสารไปยื่นต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อขอเปลี่ยนประเภทวีซ่า เป็นคนอยู่ชั่วคราว NON- IMMIGRANT VISA รหัส B ให้กับครูชาวต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

1. แบบคำร้องขอเปลี่ยนประเภทการตรวจลงตรา และแบบคำร้องขอรับการตรวจลงตรา
2. สำเนาวุฒิการศึกษา
3. สำเนาหนังสือเดินทาง พร้อมฉบับจริง
4. ใบแต่งตั้งครูชาวต่างประเทศ
5. เอกสารการประกอบวิชาชีพครู หรือใบอนุญาตประกอบการสอน โดยไม่มีใบประกอบวิชาชีพ
6. รูปถ่ายขนาด 4 x 6 ซม. จำนวน 1 รูป
7. สัญญาจ้าง
8. สำเนาใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนพร้อมสำเนาใบแต่งตั้งผู้อำนวยการ/ผู้บริหาร (กรณีสถานศึกษาเอกชน)
9. สำเนา Work Permit Book พร้อมฉบับจริง
10. สำเนาเอกสารการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของผู้อยู่เป็นครูชาวต่างประเทศจากประเทศของตนเองเฉพาะประเทศกลุ่มเสี่ยง
11. ค่าธรรมเนียม 2,000 บาท
12. สถานศึกษาของรัฐ
  - 12.1 ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป
หนังสือรับรองการขอรับการตรวจลงตรา หรือเปลี่ยนประเภทการตรวจลงตราจากอธิการบดีในสถาบันอุดมศึกษา
  - 12.2 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
หนังสือรับรองการขอรับการตรวจลงตราหรือเปลี่ยนประเภทการตรวจลงตราจากส่วนราชการระดับกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
  - 12.3 โรงเรียนนานาชาติ
- หนังสือรับรองการขอรับหรือขอเปลี่ยนประเภทการตรวจ ลงตราจากครูใหญ่ หรือผู้จัดการ
- แบบหนังสือรับรองการจ้าง (ตามแบบของกรมการจัดหางาน ซึ่งสามารถ download จากเว็บไซต์ของกระทรวงแรงงาน)
- สำเนาสัญญาว่าจ้าง (ให้ระบุวันเริ่มต้นการจ้างเป็นวันที่ยื่นคำขอรับการตรวจลงตรา หรือภายหลังจากที่ได้รับอนุมัติให้ตรวจลงตรา)
- สำเนาคุณวุฒิการศึกษาของผู้ยื่นคำขอ (ต้องแสดงฉบับจริง)
- สำเนาใบอนุญาตให้จัดตั้งสถานศึกษา (ผู้มีอำนาจลงนามรับรองสำเนาพร้อมประทับตราเป็นสำคัญ)

- สำเนาใบอนุญาตให้เป็นผู้บริหารของสถานศึกษา (ผู้มีอำนาจลงนามรับรอง สำเนาพร้อมประทับตราเป็นสำคัญ)

13. สถานศึกษาเอกชน

13.1 ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

หนังสือรับรองการขอรับหรือขอเปลี่ยนแปลงการตรวจลงตราจากอธิการบดี ในสถาบันอุดมศึกษา

13.2 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

หนังสือรับรองการขอรับหรือขอเปลี่ยนแปลงการตรวจลงตราจากส่วน ราชการระดับกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา หรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

13.3 โรงเรียนนานาชาติ

- หนังสือรับรองการขอรับหรือขอเปลี่ยนแปลงการตรวจ ลงตราจากครูใหญ่ หรือ ผู้จัดการ

- แบบหนังสือรับรองการจ้าง (ตามแบบของกรมการจัดหางาน ซึ่งสามารถ download จากเว็บไซต์ของกระทรวงแรงงาน)

- สำเนาสัญญาว่าจ้าง (ให้ระบุวันเริ่มต้นการจ้างเป็นวันที่ยื่นคำขอรับการตรวจ ลงตรา หรือภายหลังจากที่ได้รับอนุมัติให้ตรวจลงตรา)

- สำเนาคุณวุฒิการศึกษาของผู้ยื่นคำขอ (ต้องแสดงฉบับจริง)

- สำเนาใบอนุญาตให้จัดตั้งสถานศึกษา (ผู้มีอำนาจลงนามรับรองสำเนาพร้อมประทับตราเป็นสำคัญ)

- สำเนาใบอนุญาตให้เป็นผู้บริหารของสถานศึกษา (ผู้มีอำนาจลงนามรับรอง สำเนาพร้อมประทับตราเป็นสำคัญ)

หมายเหตุ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะใช้ระยะเวลาพิจารณาดำเนินการแล้วเสร็จประมาณ 1-2 วัน

ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาควรมีหนังสือมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้แทนของสถานศึกษาไปจัดทำ เอกสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อความสะดวกในการแก้ไขเอกสาร

ขั้นตอนที่ 4 การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

การกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูชาวต่างประเทศต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเป็นไปตาม พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 43 กำหนดให้วิชาชีพครู ผู้บริหาร สถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา เป็นวิชาชีพควบคุม ประกอบกับมาตรา 46 กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดแสดง ด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีสิทธิหรือพร้อมจะประกอบวิชาชีพโดยมิได้รับใบอนุญาตจากคุรุสภาและ ห้ามมิให้สถานศึกษารับผู้ไม่ได้รับใบอนุญาตเข้าประกอบวิชาชีพควบคุมในสถานศึกษา เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตจากคุรุสภา

หลักฐานแสดงตนว่าเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพครู

ปัจจุบันชาวต่างประเทศสามารถขอหลักฐานเอกสารจากคุรุสภาเพื่อแสดงตนว่าเป็นผู้มีสิทธิ ประกอบวิชาชีพครูได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย 2 ประเภท ได้แก่ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และ

หนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

1. การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู อายุ 5 ปี ออกให้แก่ผู้มีคุณสมบัติครบตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 และประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการทดสอบความรู้ชาวต่างประเทศในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู พ.ศ. 2549

คุณสมบัติ

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- (2) มีวุฒิปริญญาทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง หรือ
  - มีวุฒิปริญญาอื่น และมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูจากต่างประเทศ หรือ
  - มีวุฒิปริญญาอื่น และสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการศึกษาที่มีระยะเวลาศึกษาอย่างน้อย 1 ปี
- (3) ผ่านการอบรมหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยและจรรยาบรรณของวิชาชีพจากสถาบันการอบรมที่คุรุสภารับรอง
- (4) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546
  - เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
  - เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
  - เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่คุรุสภาเห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
- (5) ผ่านการปฏิบัติการสอนไม่น้อยกว่า 1 ปี ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

กรณีไม่มีคุณสมบัติตามข้อ (2)

สำหรับผู้ไม่มีคุณสมบัติตามข้อ (2) สามารถขอรับรองความรู้จากคุรุสภาได้โดยการเข้ารับการทดสอบความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู 9 มาตรฐาน โดยคุรุสภาจะเปิดรับสมัครแบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของคุรุสภา www.ksp.or.th ประมาณปีละ 2 ครั้ง สามารถเข้ารับการทดสอบความรู้กี่ครั้งก็ได้ แต่ต้องสะสมผลการผ่านการทดสอบจนครบ 9 มาตรฐาน

เอกสารหลักฐานประกอบคำขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

- (8) แบบคำขอ (KS. 01) ที่กรอกข้อมูลให้ครบถ้วน ติดรูปถ่ายหน้าตรงครึ่งตัว แต่งกายสุภาพไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาดำ ขนาด 1 นิ้ว ตรงมุมบนด้านขวา และลงลายมือชื่อ/ตำแหน่ง/วันที่
  - (9) สำเนาหนังสือเดินทาง (Passport) ทุกหน้าที่มีตราประทับ โดยเฉพาะหน้าแรกที่มีรูปถ่าย และหน้าที่ที่เป็น NON B โรงเรียนปัจจุบันและยังไม่หมดอายุ
- กรณีวีซ่าเป็นประเภท NON-O ให้แนบสำเนาหลักฐานการเป็นบิดา มารดา บุตร/ สุตติบัตร/ ใบสำคัญการสมรส ซึ่งเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสัญชาติไทย)
- (10) สำเนาใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) หน้าแรกที่มีรูปถ่ายและหน้าที่ปรากฏที่อยู่

ที่ทำงานและที่อยู่ปัจจุบัน รวมทั้งหน้ารายการต่ออายุ (ถ้ามี) โดยใบอนุญาตต้องยังไม่หมดอายุ ณ วันที่ยื่นคำขอ

(11) สำเนาวุฒิการศึกษา หรือปริญญาบัตร (วุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่า) กรณีเอกสารไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ให้แนบเอกสารคำแปลวุฒิเป็นภาษาไทย ซึ่งต้องมีลายเซ็นของผู้แปล และมีข้อความรับรองว่าเป็นคำแปลที่ถูกต้องตรงตามต้นฉบับจากสถาบันการแปล

(12) สำเนาใบรายงานผลการศึกษา (Transcript) (ถ้ามี) กรณีเอกสารไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ให้แนบเอกสารคำแปลวุฒิเป็นภาษาไทย ซึ่งต้องมีลายเซ็นของผู้แปล และมีข้อความรับรองว่าเป็นคำแปลที่ถูกต้องตรงตามต้นฉบับจากสถาบันการแปล

สำหรับผู้ที่จะจบการศึกษาจากประเทศฟิลิปปินส์ จะต้องแนบทั้งปริญญาบัตร (Degree Certificate) และใบรายงานผลการศึกษา (Official Transcript)

(13) สำเนาวุฒิบัตรรับรองการผ่านการทดสอบความรู้วิชาชีพครู 9 มาตรฐาน (กรณีไม่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษา และผ่านการทดสอบเรียบร้อยแล้ว)

(14) สำเนาใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูจากต่างประเทศ (ถ้ามี) โดยใบอนุญาตที่แนบต้องยังไม่หมดอายุหรือเป็นใบอนุญาตประเภทตลอดชีพ

(8) สำเนาวุฒิบัตรผ่านการอบรมหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยและจรรยาบรรณของวิชาชีพ จากสถาบันจัดอบรมที่คุรุสภารับรอง

(9) หนังสือรับรองประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยระบุวันที่เริ่มและวันสิ้นสุด การปฏิบัติงานที่ชัดเจน หรือระบุวันเริ่มต้นการปฏิบัติงานจนถึงปัจจุบัน และต้องเป็นการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ

(10) สำเนาหนังสือสัญญาจ้างฉบับปัจจุบัน

(11) ใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียน จำนวน 500 บาท

การชำระเงินสามารถชำระได้ 2 วิธี ได้แก่

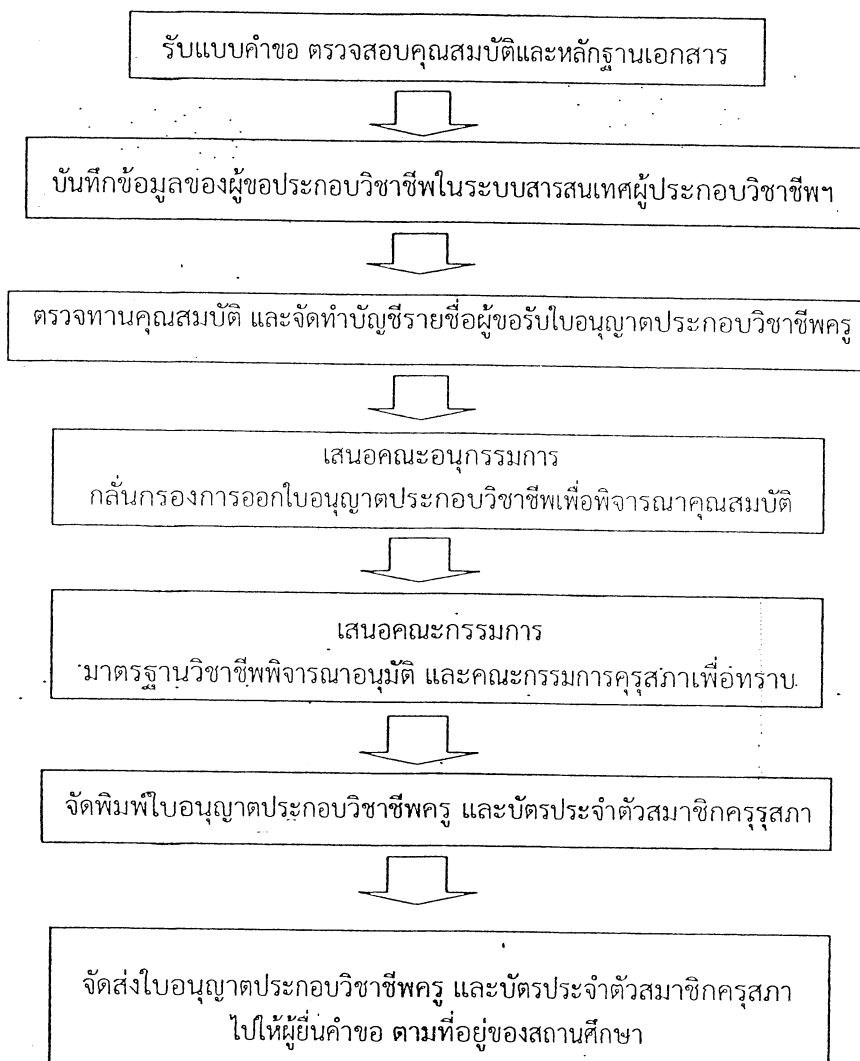
1. ชำระที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

2. ชำระผ่านที่ทำการไปรษณีย์ทุกสาขาทั่วประเทศ โดยกรอกแบบใบแจ้งการชำระเงินค่าธรรมเนียมทางไปรษณีย์ผ่านระบบ Pay at Post รหัสบริการ 378 และผู้ยื่นคำขอต้องจ่ายค่าธรรมเนียมบริการ จำนวน 10 บาท

หมายเหตุ เอกสารสำเนาทุกฉบับผู้ยื่นคำขอต้องลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้อง และระยะเวลาดำเนินการหลังจากที่ได้รับแบบคำขอประมาณ 60 วัน

จากที่กล่าวข้างต้น การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สามารถสรุปเป็นขั้นตอนการดำเนินงาน ได้ดังภาพประกอบ 5

แผนผังขั้นตอนการดำเนินงาน
การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูชาวต่างประเทศ

2. การขอหนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

การขอหนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เป็นการขออนุญาตให้ผู้มีความรู้ความสามารถและเป็นผู้ที่สถานศึกษามีความต้องการให้ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา แต่ยังคงขาดคุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูให้สามารถปฏิบัติการสอนได้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย สถานศึกษาจะต้องมีหนังสือขอมายังคุรุสภา และต้องประกอบวิชาชีพอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้อำนวยการสถานศึกษา

ระยะเวลาการอนุญาตฯ

ชาวต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จะต้องปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในหนังสืออนุญาตเท่านั้น โดยอนุญาตให้เป็นระยะเวลา 2 ปี และสามารถขออนุญาตได้อีกหนึ่งครั้งเป็นระยะเวลา 2 ปี โดยมีเงื่อนไขให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูภายในระยะเวลาที่อนุญาต และหากผู้ประกอบวิชาชีพมีการประพฤติปฏิบัติตนฝ่าฝืนจรรยาบรรณของวิชาชีพ หรือลาออกจากสถานศึกษาที่ได้รับอนุญาต ให้ถือว่าการอนุญาตดังกล่าวสิ้นสุด

เงื่อนไขการขอหนังสืออนุญาตฯ

ชาวต่างประเทศที่ประสงค์จะประกอบวิชาชีพครูในประเทศไทย แต่ยังไม่มีความรู้ความสามารถในการขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สามารถขอหนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้ คนละ 2 ครั้ง ๆ ละ 2 ปี เท่านั้น และในกรณีที่ได้รับอนุญาตฯ ครบ 2 ครั้งแล้ว แต่ยังไม่มีความรู้ความสามารถในการขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สามารถขอได้อีกเป็นครั้งที่ 3 โดยมีเงื่อนไขดังนี้เท่านั้น

1. ชาวต่างประเทศต้องปฏิบัติการสอนอยู่ในสถานศึกษาเกี่ยวกับการขออนุญาตฯ ครั้งที่ 2
2. ต้องแสดงหลักฐานว่าอยู่ระหว่างการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา ได้แก่ ผ่านการรับรองความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภาโดยการทดสอบ หรืออยู่ระหว่างการศึกษาคือได้วุฒิปริญญาทางการศึกษา
3. หากผู้ได้รับอนุญาตมีการประพฤติตนฝ่าฝืนจรรยาบรรณของวิชาชีพ หรือลาออกจากสถานศึกษาให้ถือว่าการอนุญาตดังกล่าวสิ้นสุด

หลักเกณฑ์การพิจารณา

- (1) อายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี
- (2) คุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และเป็นสาขาที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ที่ได้รับการรับรองจากคุรุสภาหรือ ก.ค.ศ. หรือ ก.พ. หรือปรากฏข้อมูลระบุในหนังสือ The World of ALMANAC
- (3) มีความสามารถหรือชำนาญการเฉพาะ และมีความจำเป็นต้องใช้ชาวต่างประเทศสอนในหลักสูตรที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศ
- (4) ต้องผ่านการทดสอบภาษาอังกฤษ ได้แก่ TOEIC 500/ TOEFL 550/ IELTS

5.5 ยกเว้นประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ได้แก่ สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ ไอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแคนาดา และผู้ที่สอนภาษาต่างประเทศอื่น ที่เป็นเจ้าของภาษา

เอกสารหลักฐานประกอบการขออนุญาตฯ

(1) หนังสือนำจากสถานศึกษา เรื่อง ขออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

(2) แบบขออนุญาตให้ประกอบวิชาชีพโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูต่างประเทศ (แบบ คส. 10)

แบบขออนุญาตฯ จะเป็นภาษาไทย มีจำนวน 2 หน้า โดยให้กรอกข้อมูลเป็นรายบุคคล คนละ 1 ชุด พร้อมตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของแบบขออนุญาตฯ ดังนี้

- หน้าแรก สถานศึกษากรอกข้อมูลให้ครบถ้วน ทำเครื่องหมาย / ในช่อง ตามเอกสารที่ต้องแนบ และติดรูปถ่าย 1 นิ้ว ตรงมุมบนด้านขวา

- หน้าสอง สถานศึกษาทำเครื่องหมาย / ในช่อง ตามเอกสารที่ต้องแนบ (ต่อจากหน้าแรกในส่วนถัดมาเป็นคำรับรองของหัวหน้าสถานศึกษา ให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้ลงนามรับรอง พร้อมประทับตราของสถานศึกษา

- ส่วนสุดท้ายของหน้าสอง ในช่องสี่เหลี่ยม ชาวต่างประเทศผู้ยื่นคำขอต้องตอบคำถาม 3 ข้อ ให้ครบถ้วน และลงลายมือชื่อ

(3) รูปถ่ายหน้าตรงครึ่งตัว แต่งกายสุภาพ ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาดำ ขนาด 1 นิ้ว แนบมาด้วย จำนวน 1 รูป

(4) สำเนาหนังสือเดินทาง (Passport) ทุกหน้าที่มีตราประทับ โดยเฉพาะหน้าแรก ที่มีรูปถ่าย และหน้าที่เป็น NON-B ที่ระบุโรงเรียนปัจจุบัน และยังไม่หมดอายุ

กรณีวีซ่าเป็นประเภท NON-O ให้แนบสำเนาหลักฐานการเป็นบิดามารดา บุตร/ สุตบุตร/ ในสำคัญการสมรส ซึ่งเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสัญชาติไทย)

(5) สำเนาวุฒิการศึกษา หรือปริญญาบัตร (วุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทุกสาขา หรือเทียบเท่า) ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

กรณีเอกสารไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ให้แนบเอกสารคำแปลวุฒิเป็นภาษาไทย ซึ่งต้องมีลายเซ็นของผู้แปล และมีข้อความรับรองว่าเป็นคำแปลที่ถูกต้องตรงตามต้นฉบับจากสถาบันการแปล

(6) สำเนาใบรายงานผลการศึกษา (Transcript) (ถ้ามี) กรณีเอกสารไม่ใช่ภาษาอังกฤษให้แนบเอกสารคำแปลวุฒิเป็นภาษาไทย ซึ่งต้องมีลายเซ็นของผู้แปล และมีข้อความรับรองว่าเป็นคำแปลที่ถูกต้องตรงตามต้นฉบับจากสถาบันการแปล

สำหรับผู้ที่จบการศึกษาจากประเทศฟิลิปปินส์ จะต้องแนบทั้งปริญญาบัตร (Degree Certificate) และใบรายงานผลการศึกษา (Official Transcript)

(7) สำเนาผลทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้แก่ TOEIC 500/ TOEFL 550 หรือ IELTS 5.5 ที่ยังไม่หมดอายุ (ภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ออกหนังสือรับรองผลการทดสอบ)

ยกเว้นกรณีเป็นพลเมืองของประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

ได้แก่ สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ ไอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแคนาดา และผู้ที่สอนภาษาต่างประเทศอื่นที่เป็นเจ้าของภาษา

(8) หนังสือสัญญาจ้าง หรือหนังสือรับรองการจ้าง

หนังสือสัญญาจ้างต้องเป็นสัญญาจ้างฉบับปัจจุบัน อย่างน้อยต้องมีข้อความต่อไปนี้

- สัญญาจ้างต้องระบุผู้ว่าจ้างเป็นสถานศึกษา หรือหน่วยงานของรัฐ (กระทรวงหรือกรม เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด...) กับผู้รับจ้าง (ชาวต่างประเทศผู้ยื่นคำขอ)

- ที่อยู่ของผู้รับจ้าง

- วิชาที่สอน / กำหนดระยะเวลาจ้าง ตั้งแต่วันที่..... ถึงวันที่.....

- ลายมือชื่อผู้ว่าจ้าง และผู้รับจ้าง

หนังสือรับรองการจ้างฉบับปัจจุบัน อย่างน้อยต้องมีข้อความต่อไปนี้

- ข้อมูลนายจ้าง ได้แก่ ชื่อนายจ้าง/สถานประกอบการ ที่ตั้งสถาน

ประกอบการ ประเภทกิจการ

- ข้อมูลลูกจ้าง ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล สัญชาติ ที่อยู่ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ตำแหน่ง สถานที่ปฏิบัติงาน

- ระยะเวลาจ้าง ระบุวันเริ่มต้น และวันสิ้นสุดการจ้าง

กรณีขออนุญาตฯ เป็นครั้งที่ 2 ให้แนบเอกสารเพิ่มเติม ดังนี้

1. สำเนาหนังสืออนุญาตให้ครูชาวต่างประเทศปฏิบัติการสอนโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพที่

เคยได้รับจากคุรุสภา

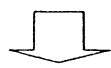
2. หลักฐานแสดงการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา ได้แก่ การผ่านการรับรองความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา หรือ อยู่ระหว่างการศึกษาต่อในระดับปริญญาทางการศึกษา

หมายเหตุ เอกสารสำเนาทุกฉบับผู้ยื่นคำขอต้องลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้อง ระยะเวลาดำเนินการหลังจากที่ได้รับแบบคำขอ ประมาณ 1 สัปดาห์ หากมารับด้วยตนเอง หรือประมาณ 2 สัปดาห์ กรณีส่งทางไปรษณีย์

จากที่กล่าวข้างต้น การออกหนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ สามารถสรุปเป็นขั้นตอนการดำเนินงาน ได้ดังภาพประกอบ 6

แผนผังขั้นตอนการดำเนินงาน
การออกหนังสืออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครู
โดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

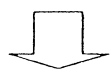
รับเรื่องการขออนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครู
โดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และแบบคำขอ

ตรวจสอบคุณสมบัติและหลักฐานเอกสาร

บันทึกข้อมูลของผู้ขอประกอบวิชาชีพในระบบสารสนเทศของผู้ประกอบวิชาชีพฯ

พิมพ์หนังสืออนุญาตฯ

เสนอเลขานุการครูสภาลงนามในหนังสืออนุญาตฯ

จัดส่งหนังสืออนุญาตฯ
ไปให้ผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 5 แต่งตั้งครูชาวต่างประเทศเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา

หลังจากเลขาธิการคุรุสภา ได้อนุมัติและออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรืออนุญาตให้ปฏิบัติการสอนโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแก่ครูชาวต่างประเทศแล้ว ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ว่าจ้างครูชาวต่างประเทศทำหนังสือแต่งตั้งครูชาวต่างประเทศ เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 6 การขอใบอนุญาตทำงาน (Work Permit)

เมื่อสถานศึกษาได้รับหนังสือรับรองเพื่อจัดทำ Work Permit จากส่วนราชการต้นสังกัดและได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูชาวต่างประเทศหรือหนังสืออนุญาตให้ครูชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูแล้วแต่กรณี จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาแล้ว ก่อนที่ครูต่างประเทศจะเริ่มปฏิบัติงานจะต้องได้รับอนุญาตให้ทำงานในราชอาณาจักรไทย ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551¹¹ มาตรา 9 ห้ามมิให้คนต่างด้าวทำงานใดนอกจากงานตามมาตรา 7 และได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน เว้นแต่คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนที่มีระยะเวลาไม่เกินสิบห้าวัน แต่คนต่างด้าวจะทำงานนั้นได้เมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบ

ในการออกใบอนุญาต นายทะเบียนจะกำหนดเงื่อนไขให้คนต่างด้าวต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

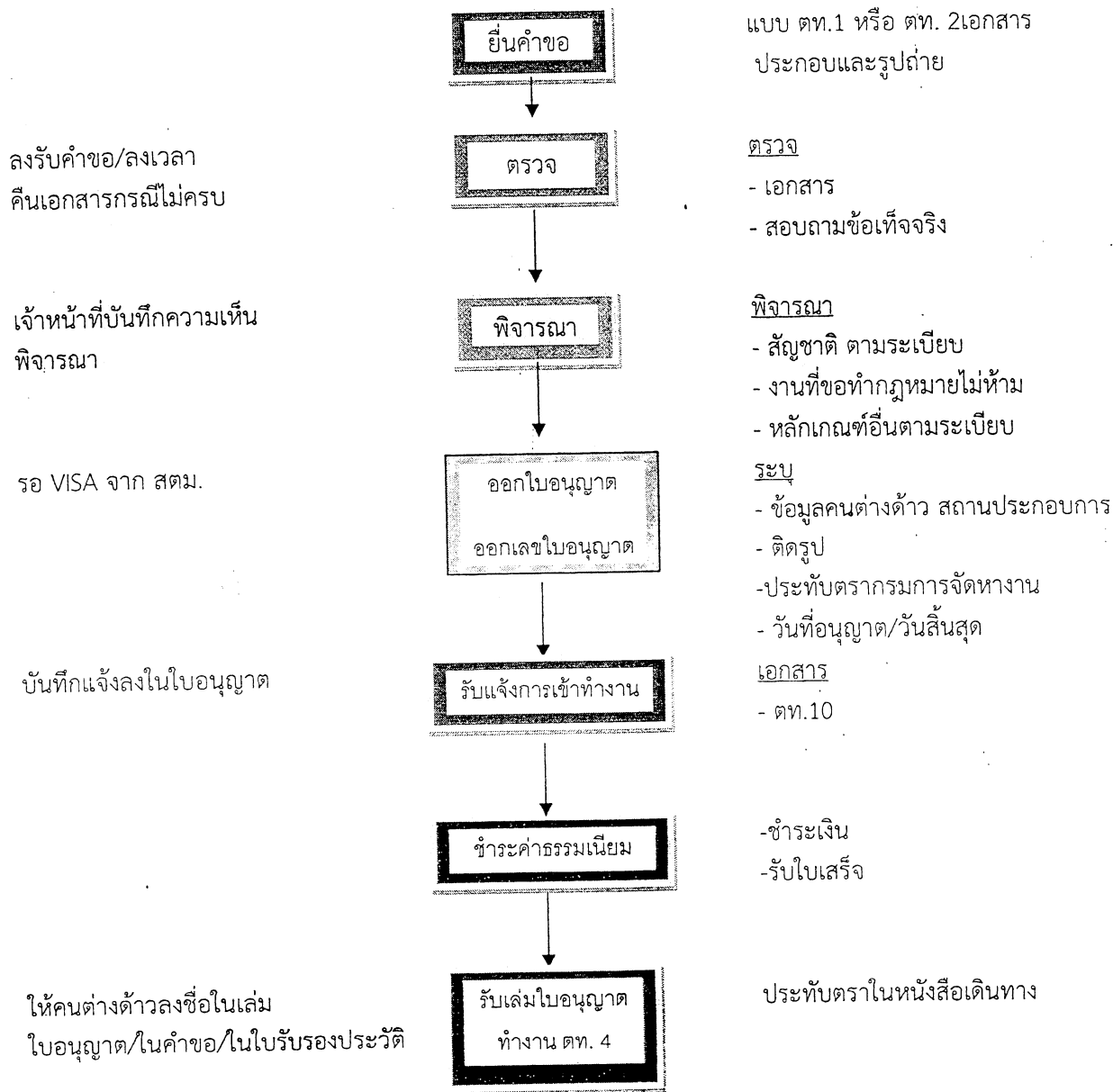
ใบอนุญาต การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการแจ้งตามความวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยให้ครูชาวต่างประเทศและผู้แทนของสถานศึกษานำเอกสารหลักฐาน เพื่อขอต่อใบอนุญาตทำงานที่กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ดังนี้

1. แบบ ตท.1 (กรณียื่นครั้งแรก) หรือ ตท.2 (กรณีต่อใบอนุญาต) *(เอกสารของกรมการจัดหางาน)
2. สำเนาวุฒิการศึกษา
3. สำเนาหนังสือเดินทางพร้อมฉบับจริง
4. ใบแต่งตั้งครู/ผู้สอนให้ปฏิบัติหน้าที่
5. เอกสารเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครู หรือใบอนุญาตประกอบการศึกษาโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
6. ตารางสอนบุคคลพร้อมระบุวิชาที่สอน และชั้นเรียน
7. รูปถ่าย 3 นิ้ว จำนวน 3 รูป ห้ามใช้รูปจากคอมพิวเตอร์/โฟลลารอยด์
8. ใบรับรองแพทย์ฉบับจริง
9. สัญญาจ้าง
10. สำเนาเอกสารการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของผู้ขอเป็นครูชาวต่างประเทศจากประเทศของตนเองเฉพาะประเทศกัมพูชา
11. สำเนาใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนพร้อมสำเนาใบแต่งตั้งผู้อำนวยการ/ผู้บริหาร (กรณีสถานศึกษาเอกชน)

หมายเหตุ กรมการจัดหางานจะใช้ระยะเวลาพิจารณาดำเนินการแล้วเสร็จประมาณ 7 วัน

¹¹ พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

ขั้นตอนการขออนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวที่ศูนย์บริการวิซ่าและใบอนุญาตทำงาน

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการขออนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวที่ศูนย์บริการวิซ่าและใบอนุญาต

ขั้นตอนที่ 7 การรายงานตัวครูชาวต่างประเทศต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อขอต่ออายุการพำนักอยู่ในราชอาณาจักรไทย

การขอต่ออายุการพำนักอยู่ในราชอาณาจักรไทย เพื่อยื่นขอมีถิ่นอยู่ในราชอาณาจักรไทย ต้องติดต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อขอต่ออายุการพำนักอยู่ในราชอาณาจักรไทยครั้งละไม่เกิน 1 ปี โดยยื่นหนังสือ (ตม.7) พร้อมเอกสารประกอบ ถึงผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ดังนี้

1. แบบคำขอ ตม.7
2. สำเนาวุฒิการศึกษา
3. สำเนาหนังสือเดินทาง และหลักฐานแสดงถึงการเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย
4. สำเนาใบอนุญาตทำงาน (Work Permit)
5. ใบแต่งตั้งครูผู้สอนให้ปฏิบัติหน้าที่ โดยระบุตำแหน่ง อัตราเงินเดือน และระยะเวลาการจ้าง
6. สำเนาใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือใบอนุญาตให้ปฏิบัติการสอนโดยไม่มีใบอนุญาต
7. รูปถ่ายหน้าตรง ครึ่งตัวไม่สวมแว่นตาดำ ขนาด 2 นิ้ว ซึ่งถ่ายไม่เกิน 6 เดือน จำนวน 1 รูป
8. สัญญาว่าจ้าง
9. สำเนาใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียน พร้อมสำเนาใบแต่งตั้งผู้บริหารสถานศึกษา (กรณีสถานศึกษาเอกชน)
10. ใบรับรองแพทย์
11. เอกสารการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของครูต่างชาติจากประเทศของตน (เฉพาะประเทศกลุ่มเสี่ยง)
12. ค่าธรรมเนียม

ขั้นตอนที่ 8 รายงานผลการแต่งตั้งครูชาวต่างประเทศ

เมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วให้สถานศึกษารายงานผลการแต่งตั้งครูชาวต่างประเทศต่อ ส่วนราชการต้นสังกัดทราบพร้อมแนบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ดังนี้

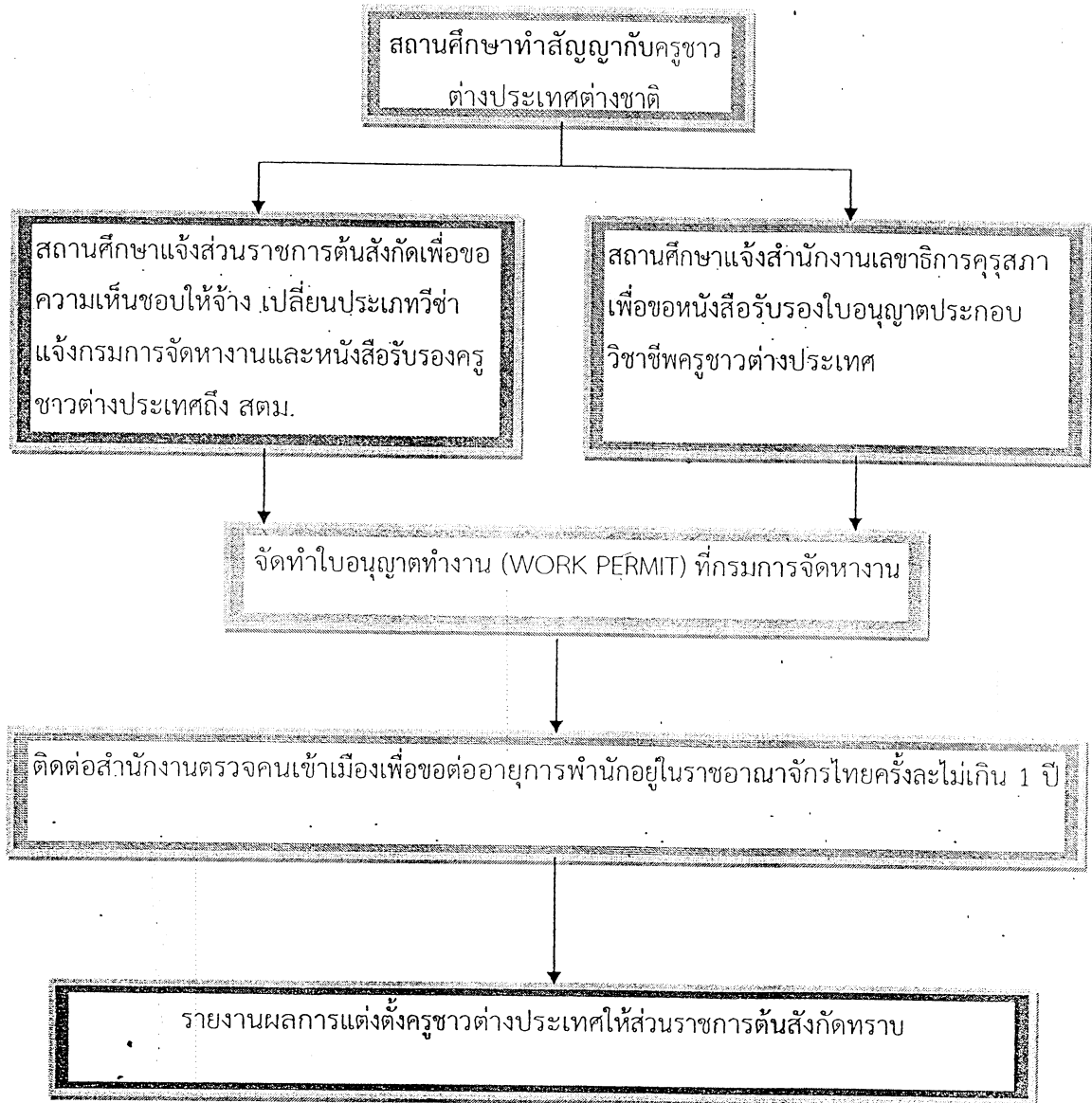
1. จดหมายรายงานการแต่งตั้งครูต่างประเทศ
2. ตารางรายงานการแต่งตั้งครูต่างประเทศ
3. สำเนาใบอนุญาตแต่งตั้งครูชาวต่างประเทศ
4. สำเนาสัญญาจ้าง
5. สำเนาหนังสือเดินทางทุกหน้าที่บันทึกรายการ
6. สำเนาวุฒิการศึกษา
7. ผลวัดระดับภาษาอังกฤษ (กรณีชาวต่างประเทศที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ)
8. หนังสือรับรองจากสถานทูต (กรณีที่ชื่อในหนังสือเดินทางกับวุฒิการศึกษาไม่ตรงกัน)
9. ใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนและรายละเอียดแนบท้าย

กรณีถอดถอนครูชาวต่างประเทศใช้เอกสาร ดังนี้

1. จดหมายรายงานการถอดถอนครูชาวต่างประเทศ
2. ตารางรายงานการถอดถอนครูชาวต่างประเทศ
3. สำเนาใบอนุญาตถอดถอนครูชาวต่างประเทศ
4. สำเนาใบลาออกของครูชาวต่างประเทศ
5. สำเนาหนังสือเดินทาง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปขั้นตอนการจ้างครูชาวต่างประเทศกรณี ครูชาวต่างประเทศ
พำนักอยู่ในประเทศไทย ได้ดังภาพประกอบ 8

ขั้นตอนการจ้างครูชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่ในประเทศไทย

ภาพประกอบ 8 ขั้นตอนการจ้างครูชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่ในประเทศไทย

บทที่ 4

ข้อมูลครูชาวต่างประเทศ

การจัดทำคู่มือการจ้างชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา ได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับครูชาวต่างประเทศ แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

1. จำนวนครูชาวต่างประเทศที่ทำการสอนในประเทศไทย
2. รายชื่อประเทศกลุ่มเสี่ยงในการรับครูชาวต่างประเทศ ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
3. ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา โดยภาวะدمความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
4. ผลการศึกษาความเป็นไปได้ ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ ด้านบุคลากร ด้านเทคนิค ด้านสังคม และด้านสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงอุปนัย (Inductive Content Analysis) และการประชุมเชิงปฏิบัติการ

จำนวนครูชาวต่างประเทศที่ทำการสอนในประเทศไทย

จำนวนครูชาวต่างประเทศที่ทำการสอนในประเทศไทยครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลโดยสำนักงานคุรุสภา แบ่งเป็นข้อมูลครูชาวต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2556 และข้อมูลครูชาวต่างประเทศที่ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบประกอบวิชาชีพตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึง วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2556 และจำนวนครูชาวต่างประเทศในโรงเรียนนานาชาติ ประจำปีการศึกษา 2556 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนครูชาวต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคุรุสภา

สังกัด	จำนวนครู
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1,008
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	6,019
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	126
สำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร	223
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	25
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	55
ผู้ประสงค์ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา	413
รวม	7,869

จากตาราง 1 แสดงจำนวนครูชาวต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคุรุสภา เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า มีจำนวนทั้งหมด 7,869 คน เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มากที่สุด จำนวน 6,019 คน รองลงมาได้แก่ สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,008 คน และจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ สำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 25 คน

ตาราง 2 จำนวนครูชาวต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคุรุสภา จำแนกตามสัญชาติ

สัญชาติครูชาวต่างประเทศ	จำนวนครู
ฟิลิปปินส์	3,399
สหรัฐอเมริกา	1,255
สหราชอาณาจักร	1,076
จีน	205
แคนาดา	277
ออสเตรเลีย	283
ญี่ปุ่น	210
อินเดีย	204
นิวซีแลนด์	127
ประเทศอื่นๆ	833
รวม	7,869

จากตาราง 2 แสดงจำนวนครูชาวต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคุรุสภา
จำแนกตามสัญชาติ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ประเทศฟิลิปปินส์ มีจำนวนมากที่สุด 3,399 คน
รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา จำนวน 1,255 คน และรองลงมาอันดับ 3 ได้แก่ สหราชอาณาจักร จำนวน
1,076 คน

ตาราง 3 จำนวนครูชาวต่างประเทศที่ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคุรุสภา

สังกัด	จำนวนครู
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	8,664
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	11,193
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	260
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	182
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	148
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	112
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	44
รวม	20,603

จากตาราง 3 แสดงจำนวนครูชาวต่างประเทศที่ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จากคุรุสภา เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า มีจำนวนทั้งหมด 20,603 คน เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มากที่สุด จำนวน 11,193 คน รองลงมาได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 8,664 คน และจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 44 คน

ตาราง 4 จำนวนครูชาวต่างประเทศที่ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคุรุสภาจำแนกตามสัญชาติ

สัญชาติครูชาวต่างประเทศ	จำนวนครู
ฟิลิปปินส์	5,807
สหรัฐอเมริกา	4,182
สหราชอาณาจักร	3,870
จีน	1,823
แคนาดา	749
ออสเตรเลีย	550

ตาราง 4 (ต่อ)

สัญชาติครูชาวต่างประเทศ	จำนวนครู
แควเมอรูน	414
แอฟริกาใต้	391
ประเทศอื่นๆ	2,817
รวม	20,603

จากตาราง 4 แสดงจำนวนครูชาวต่างประเทศที่ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบวิชาชีพครูโดยไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จากคุรุสภา จำแนกตามสัญชาติ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ประเทศฟิลิปปินส์ มีจำนวนมากที่สุด 5,807 คน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา จำนวน 4,182 คน และ รองลงมาอันดับ 3 ได้แก่ สหราชอาณาจักร จำนวน 3,870 คน

ตาราง 5 จำนวนครูชาวต่างประเทศในโรงเรียนนานาชาติ ประจำปีการศึกษา 2556 โดยภาพรวม

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/จังหวัด	จำนวนครู
กรุงเทพมหานคร	4,068
ภูมิภาค	1,888
รวม	5,956

จากตาราง 5 แสดงจำนวนครูชาวต่างประเทศในโรงเรียนนานาชาติ ประจำปีการศึกษา 2556 พบว่า มีครูชาวต่างประเทศที่ทำการสอนในสถานศึกษา จำนวนทั้งหมด 5,956 คน จำแนกเป็น ในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 4,068 คน ส่วนภูมิภาค จำนวน 1,888 คน

ตาราง 6 จำนวนครูชาวต่างประเทศในโรงเรียนนานาชาติ ประจำปีการศึกษา 2556 จำแนกรายเขตพื้นที่การศึกษา

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/จังหวัด	จำนวนครู
กรุงเทพมหานคร	5,956
กระบี่	14
ชลบุรี เขต 3	205
เชียงราย เขต 1	10
เชียงใหม่ เขต 1	189
เชียงใหม่ เขต 2	86
เชียงใหม่ เขต 4	183
นครปฐม เขต 2	21
นครราชสีมา เขต 4	48
นนทบุรี เขต 1	29
นนทบุรี เขต 2	201
ปทุมธานี เขต 1	36
พิษณุโลก เขต 1	5
ภูเก็ต	182
ระยอง เขต 1	115
ลำปาง เขต 1	29
สงขลา เขต 2	18
สมุทรปราการ เขต 1	85
สมุทรปราการ เขต 2	323
สระบุรี เขต 1	39
สระบุรี เขต 2	34
สุราษฎร์ธานี เขต 1	38
รวม	5,956

จากตาราง 6 แสดงจำนวนครูชาวต่างประเทศในโรงเรียนนานาชาติ ประจำปีการศึกษา 2556 จำแนกรายเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ในเขตกรุงเทพมหานคร มีครูชาวต่างชาติมากที่สุด จำนวน 5,956 คน รองลงมาได้แก่ สมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 323 คน และชลบุรี เขต 3 จำนวน 205 คน ตามลำดับ

รายชื่อประเทศกลุ่มเสี่ยงในการรับครูชาวต่างประเทศ ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
รายชื่อประเทศกลุ่มเสี่ยง ที่สถานศึกษาต้องพิจารณา ตรวจสอบ ก่อนทำการรับครูชาว
ต่างประเทศให้ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ดังรายละเอียดตาราง 7

ตาราง 7 รายชื่อประเทศกลุ่มเสี่ยงในการรับครูชาวต่างประเทศ ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

ทวีป/ภูมิภาค	ประเทศ	ทวีป/ภูมิภาค	ประเทศ	ประเทศ
ตะวันออกกลาง	บาห์เรน	แอฟริกา	กานา	ไนเจอร์
	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์		กาบอง	สาธารณรัฐคองโก
	อียิปต์		กินี	แคเมอรูน
	เยเมน		กินี - บิสเซา	บอตสวานา
	อิหร่าน		เซียร์ราลีโอน	บุรุนดี
	ดินแดนปาเลสไตน์ (เวสต์แบงก์และฉนวนกาซา)		โมซัมบิก	สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก
	ตุรกี		แซมเบีย	ซิมบับเว
	แอลจีเรีย		โมร็อกโก	สาธารณรัฐแอฟริกากลาง
	อิรัก		โซมาเลีย	บูร์กินาฟาโซ
	ลิเบีย		ยูกันดา	อิกเวทอเรียลกินี
	อิสราเอล		ตูนิเซีย	ซิมบับเว
	โมร็อกโก		รวันดา	เบนิน
	จอร์แดน		แกมเบีย	อียิปต์
	ตูนิเซีย		โตโก	ซูดาน
	คูเวต		ลิเบีย	ซูดานใต้
	ซูดาน		โกตดิวัวร์	เซเชลส์
	เลบานอน		แทนซาเนีย	มอริเชียส
	มอริเตเนีย		เลวอต	มอริเตเนีย
	โอมาน		คอโมโรส	มาดากัสการ์
	โซมาเลีย		นามิเบีย	เอธิโอเปีย
	การ์ตา		ไลบีเรีย	เอริเทรีย

ตาราง 7 รายชื่อประเทศกลุ่มเสี่ยงในการรับครูชาวต่างประเทศ ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

ทวีป/ภูมิภาค	ประเทศ	ทวีป/ภูมิภาค	ประเทศ	ประเทศ
	ไซปรัส		เคนยา	แองโกลา
	ชาอดืออาระเบีย		ไนจีเรีย	เซเนกัล
	อัฟานิสถาน		สวาซิแลนด์	มาลาวี
	ซีเรีย		เคปเวิร์ด	แอฟริกาใต้
			เซาตูเมและปรินซีปี	มาลี
			แอลจีเรีย	

จากตาราง 7 แสดงรายชื่อประเทศกลุ่มเสี่ยงในการรับครูชาวต่างประเทศของสถานศึกษา พบว่า มีการสำรวจใน 2 ภูมิภาค/ทวีป ได้แก่ ตะวันออกกลาง มีจำนวน 25 ประเทศ และทวีปแอฟริกา มีจำนวน 53 ประเทศ

ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนใน

สถานศึกษา โดยการระดมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของไทยเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2556 จังหวัดชลบุรี เพื่อจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศให้เข้ามาสอนในประเทศไทย ในการประชุมมีผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 22 คน เพื่อระดมความคิดเห็น แสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา ได้สาระสำคัญดังนี้

ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ มีความเห็นว่า ในสภาพการณ์ปัจจุบัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาการศึกษาของประเทศ ให้ก้าวทัน และล้ำหน้าในโลกแห่งยุคการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการที่ประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 จึงมีความจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาต่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลในประเทศ ให้มีขีดความสามารถและคุณลักษณะของอนาคตใหม่ มีทักษะสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมให้ประชาชน เข้าถึง (Access) การศึกษา เกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere-Anytime) ส่งเสริมให้การศึกษาบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education For All) ดังที่ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการคนที่ 2 กล่าวว่า “การศึกษาในปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาให้มีคุณภาพ เพราะจากผลการประเมินคุณภาพทั้งในประเทศและนอกประเทศ พบปัญหาด้านคุณภาพของนักเรียนยังไม่ทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ ทั้งที่ประเทศไทย มีการลงทุนงบประมาณด้านการศึกษาเป็นอันดับต้นๆของโลก อันดับแรกที่ต้องมีการส่งเสริมให้แก่นักเรียน คือ เรื่องของภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เพราะการติดต่อสื่อสารในปัจจุบันทำได้ง่ายดายมาก โดยเฉพาะในโลกอินเทอร์เน็ต ภาษาจึงมีความจำเป็นเป็นอย่างมาก” ผู้เข้าร่วมประชุมคนที่ 5 กล่าวว่า “ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศประชาคม

อาเซียน ดังนั้น จึงต้องส่งเสริมด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ปัจจุบัน โรงเรียนต่างๆ ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก จึงมีการจ้างครูชาวต่างประเทศ เข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนบางแห่ง เมื่อจ้างมาแล้ว พบปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น ชาวต่างประเทศทั้งภาระการสอน หายไปโดยไม่แจ้งให้ทราบ หรือ ไม่มีประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ บางครั้งมีการแฝงมาเพื่อประกอบอาชีพอื่น” สอดคล้องกับ ผู้เข้าร่วมประชุมคนที่ 9 กล่าวว่า “โรงเรียนไม่มีความรู้ในเรื่องการขออนุญาต ให้ชาวต่างประเทศเข้ามาเป็นครู บางโรงเรียนที่มีครูชาวต่างประเทศเข้ามาสอน เพราะชาวต่างประเทศมาสมัครงานเอง และเสนอค่าตอบแทนที่สูง ทำให้โรงเรียนตัดสินใจรับไว้ โดยไม่ได้ศึกษาประวัติความเป็นมา หรือวัตถุประสงค์ในการเข้ามาทำการสอนของชาวต่างประเทศในโรงเรียน ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาด้านคุณภาพ การสอน ดังนั้น การที่จะมีการจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศให้เข้ามาสอนในประเทศไทย ในครั้งนี้ จึงมีความจำเป็นเป็นอย่างมาก เพื่อให้สถานศึกษาได้ทราบขั้นตอนปฏิบัติ และรักษาสีหน้าของชาวต่างประเทศ”

นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมประชุม คนที่ 1 กล่าวว่า “ในการประชุมครั้งนี้ พวกเราถือเป็นตัวแทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจ้างครูชาวต่างประเทศ ควรมีการกำหนดกรอบในการจัดทำคู่มือ และกำหนดโครงสร้างในการจัดทำคู่มือ เพื่อให้โรงเรียน หรือ บุคคลที่สนใจทั่วไป ได้นำไปปฏิบัติให้ถูกต้องในการจ้างครูชาวต่างประเทศทำการสอนในโรงเรียน” สอดคล้องกับผู้เข้าร่วมประชุมคนที่ 10 กล่าวว่า “คู่มือต้องให้โรงเรียน หรือครูชาวต่างประเทศ สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ได้ ทุกขั้นตอน ควรมีการทำแบบฟอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือใส่แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานต่างๆ ลงไปด้วยจะได้มองภาพออก และสามารถดำเนินการได้จริง” และผู้เข้าร่วมประชุมคนที่ 20 กล่าวว่า “ควรมีการทำคู่มือในลักษณะเชิงวิชาการ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับนำไปพัฒนาคุณภาพของครูชาวต่างประเทศในการดำเนินการต่อไป” ผู้เข้าร่วมประชุมคนที่ 18 กล่าวว่า “เมื่อจัดทำคู่มือแล้ว ควรมีการตรวจสอบว่าคู่มือที่ได้นำไปใช้ได้จริงหรือไม่ ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินงานตามคู่มือ ในทุกด้าน เช่น ด้านกฎหมาย ว่าถูกต้องตามขั้นตอนของแต่ละหน่วยงานหรือไม่ ด้านเศรษฐกิจ โรงเรียน หรือกระทรวงศึกษาธิการมีงบประมาณเพียงพอในการดำเนินการจ้างครูชาวต่างประเทศหรือไม่ หรือความพร้อมของบุคลากรในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนในคู่มือที่ได้นำไปใช้ได้เป็นอย่างดีในการบริหารจัดการ และการส่งเสริมด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนด้านภาษาอังกฤษด้วย” สอดคล้องกับผู้เข้าร่วมประชุมคนที่ 1 กล่าวว่า “ในการจัดทำคู่มือ ควรรวบรวม กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับครูชาวต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็น ส่วนของ กระทรวงศึกษาธิการ สช. อาชีวศึกษา เทคนิค วิทยาลัยชุมชน กศน. หรืออื่นๆ หน่วยงานที่มีการจ้างครูชาวต่างประเทศ ที่เปิดสอนในระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เพราะถ้าครอบคลุมทั้งหมด อุดมศึกษา จะมีวิธีการดำเนินการที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นจึงกำหนดขอบเขตการศึกษาที่ระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา และมอบหมายให้ทุกหน่วยงาน รวบรวม กฎหมาย ข้อปฏิบัติ ขั้นตอนการปฏิบัติ ในการดำเนินการตั้งแต่การคัดเลือกครูชาวต่างประเทศ การทำสัญญา การขอวีซ่า การขอ Work Permit การตรวจประวัติอาชญากรรม การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และอื่นๆ และนำมาเรียบเรียงเป็นขั้นตอนปฏิบัติ และตรวจสอบอีกครั้งโดยผู้ทรงคุณวุฒิ” ผู้เข้าร่วมประชุมคนที่ 12 กล่าวว่า “ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ อย่างที่ท่านผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อสักครู่ได้กล่าวไว้ การศึกษาความเป็นไปได้จะทำให้ทราบว่า คู่มือที่ได้นำไปใช้ได้จริง และเกิดประโยชน์อย่างยั่งยืนในสถานศึกษา”

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีข้อสรุปในการประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดกรอบแนวคิดในการจัดทำ คู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงอุปนัย (Inductive Content Analysis) ในด้านกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติ ขั้นตอนขององค์กร/หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การขอจ้างครูชาวต่างประเทศ การทำสัญญากับสถานศึกษา การขอตรวจลงตราหนังสือเดินทาง การตรวจประวัติอาชญากรรม การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และการขอใบอนุญาตทำงาน (Work Permit)

ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศ

ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศทำการสอนในสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงอุปนัย (Inductive Content Analysis) และประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ทรงคุณวุฒิ องค์กร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ ด้านบุคลากร ด้านเทคนิค ด้านสังคม และด้านสถานศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านกฎหมาย

ในการวิเคราะห์ด้านกฎหมายเกี่ยวกับครูชาวต่างประเทศนั้น พบว่า ในการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ในแต่ละหน่วยงานมีกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติ กำหนดให้ต้องปฏิบัติ รายละเอียดดังตาราง 8

ตาราง 8 กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการจ้างครูชาวต่างประเทศ

องค์กร/หน่วยงาน	กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจ้างครูชาวต่างประเทศให้เข้ามาสอนในสถานศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	หนังสือที่ ศธ 04217/ว 70 ลว. 3 เมษายน 2555 เรื่อง การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจ้างครูภาษาต่างประเทศ
คุรุสภา	หนังสือที่ ศธ.041217/ ว 115 ลว.13 มิถุนายน 2555 เรื่อง การขอรับงบประมาณสนับสนุนการจ้างครูหรือการจ่ายค่าตอบแทนวิทยากรชาวต่างประเทศ
กระทรวงแรงงาน	พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 43 มาตรา 44 และมาตรา 45 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 บททั่วไปเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว มาตรา 7 เกี่ยวกับใบอนุญาตทำงาน มาตรา 9 มาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 26 มาตรา 27 มาตรา 28 และบทเฉพาะกาล มาตรา 60

ตาราง 8 (ต่อ)

องค์กร/หน่วยงาน	กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับ การจ้างครูชาวต่างประเทศให้เข้ามาสอนใน สถานศึกษา
กระทรวงการคลัง	หนังสือ กค 0428/ ว 40 ลว 27 เมษายน 2554 เรื่อง การปรับบัญชีโครงสร้างอัตราค่าจ้างลูกจ้าง ชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้าง หนังสือที่ กค 0428/ว 74 ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2554 เรื่อง การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีอายุ เกิน 60 ปีบริบูรณ์
สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	หนังสือที่ กค 0415/ว 41 ลว.2 มิถุนายน 2546 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติกาจ้างลูกจ้าง ชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้าง หนังสือที่ กค 0409.7/ 2198 ลงวันที่ 27 มกราคม 2547 เรื่อง การเบิกจ่ายค่าตอบแทน วิทยากร พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 777/2551 เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณากรณีคนต่าง ด้าวขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

จากตาราง 8 แสดงกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการ
จ้างครูชาวต่างประเทศ พบว่า มีพระราชบัญญัติ หนังสือราชการ คำสั่ง ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูสภา กระทรวงแรงงาน กระทรวงการคลัง
และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

2. ความเป็นไปได้ด้านเศรษฐกิจ

ในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านเศรษฐกิจของสถานศึกษา เกี่ยวกับการสนับสนุน
งบประมาณขององค์กร/หน่วยงาน และสภาพการเงินของสถานศึกษานั้น มีรายละเอียดดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์การสนับสนุนงบประมาณขององค์กร/หน่วยงาน ในการจ้างครูชาวต่างประเทศ
ทำการสอนในสถานศึกษา

องค์กร/หน่วยงาน	การสนับสนุนงบประมาณขององค์กร/หน่วยงาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	หนังสือที่ ศธ 04217/ว 70 ลว. 3 เมษายน 2555 เรื่อง การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจ้างครู ภาษาต่างประเทศ หนังสือที่ ศธ.041217/ ว 115 ลว.13 มิถุนายน 2555 เรื่อง การขอรับงบประมาณสนับสนุนการจ้าง ครูหรือการจ่ายค่าตอบแทนวิทยากรชาว ต่างประเทศ
กระทรวงการคลัง	หนังสือ กค 0428/ ว 40 ลว 27 เมษายน 2554 เรื่อง การปรับบัญชีโครงสร้างอัตราค่าจ้างลูกจ้าง ชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้าง หนังสือที่ กค 0428/ว 74 ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2554 เรื่อง การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีอายุ เกิน 60 ปีบริบูรณ์ หนังสือที่ กค 0415/ว 41 ลว:2 มิถุนายน 2546 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติการจ้างลูกจ้าง ชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้าง หนังสือที่ กค 0409.7/ 2198 ลงวันที่ 27 มกราคม 2547 เรื่อง การเบิกจ่ายค่าตอบแทน วิทยากร

จากตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์การสนับสนุนงบประมาณขององค์กร/หน่วยงาน ในการจ้าง
ครูชาวต่างประเทศทำการสอนในสถานศึกษา พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการ
จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจ้างครูภาษาต่างประเทศให้แก่สถานศึกษา และกระทรวงการคลัง มีการ
กำหนดบัญชีโครงสร้างอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้าง และการจ้างลูกจ้างชาว
ต่างประเทศที่มีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มี
สัญญาจ้าง และการเบิกจ่ายค่าตอบแทนวิทยากร

3. ความเป็นไปได้ด้านบุคลากร

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านบุคลากร เป็นการศึกษาความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจ
ความรู้สึก ในการปฏิบัติตามขั้นตอนในคู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา
โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 22 คน จากกระทรวงศึกษาธิการ ศุภสภา สถานทูตไทย
กงสุลไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง มีรายละเอียดดังนี้

ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ มีความเห็นว่า คู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการ
สอนในสถานศึกษา มีเนื้อหาสาระครอบคลุมการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในการจ้างครูชาวต่างประเทศ

บุคลากร และครูชาวต่างประเทศ สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้ เนื้อหาครอบคลุมสาระสำคัญ ทั้งด้าน กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติขององค์กร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาและครูชาว ต่างประเทศ จัดเตรียมเอกสารประกอบการดำเนินงานในทุกขั้นตอน ทำให้ไม่เสียเวลา และเกิดความ รวดเร็วในการปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ สอดคล้องกับผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการคนที่ 3 กล่าวว่า “คู่มือ การจ้างครูชาวต่างประเทศ มีรูปแบบ ที่เหมาะสม มีลำดับขั้นตอนเนื้อหา ที่ครอบคลุม ให้ความรู้ในการ จ้างครูชาวต่างประเทศได้ละเอียด ทั้งด้านกฎหมาย ระเบียบ สถานศึกษาสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้” ผู้เข้าร่วมประชุมคนที่ 4 กล่าวว่า “ในขั้นตอนของครูสภา มีความถูกต้อง ต้องเน้นย้ำสถานศึกษาให้ขอ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพราะสถานศึกษา ขาดความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติ และยังเตรียม เอกสารไม่ครบถ้วน รายละเอียดในคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา และครูชาวต่างประเทศ รวมทั้งทำให้สถานศึกษาได้คัดกรองบุคคลที่มีคุณภาพ มีความรู้ มีทักษะ ตามมาตรฐานที่ครูสภากำหนด” สอดคล้องกับคนที่ 5 กล่าวว่า “ในการขอตรวจลงตรา หรือขอวีซ่า ต้องมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน สถานศึกษาต้องตรวจสอบว่า ครูชาวต่างประเทศมีวีซ่า แบบใด ถ้ายังไม่ได้วีซ่า ประเภทวีซ่าเป็นคนอยู่ ชั่วคราว NON- IMMIGRANT VISA รหัส B ต้องดำเนินการขอเปลี่ยนวีซ่า และต้องติดต่อ สำนักงานตรวจ คนเข้าเมือง เพื่อขอยุ่ต่อในประเทศไทย ซึ่งขั้นตอนในคู่มือนี้ได้บอกไว้ได้อย่างชัดเจน ทำให้เกิดความ เข้าใจในการดำเนินการขอตรวจลงตราได้ถูกต้อง”

นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมประชุมคนที่ 6 กล่าวว่า “ในการกำหนดคุณสมบัติของครูชาวต่างประเทศ เข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา ควรมีการกำหนดคุณวุฒิจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีการเพิ่ม คะแนนผลวัดระดับภาษาอังกฤษ ทั้งการสอบ TOEFL TOEIC IELTS ให้สูงขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาได้ บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริงด้านภาษา” สอดคล้องกับ ผู้เข้าร่วมประชุมคนที่ 7 กล่าวว่า “ควรมีการตรวจสอบคุณวุฒิทางการศึกษาของครูชาวต่างประเทศ และควรมีการตรวจสอบประวัติ อาชญากรรม โดยการประสานความร่วมมือกับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในคู่มือฉบับนี้ ระบุขั้นตอน ให้สถานศึกษาได้ดำเนินการ อย่างเป็นขั้นตอน สถานศึกษา และครูชาว ต่างประเทศ สามารถดำเนินการได้”

จากที่กล่าวมาข้างต้น ได้วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า คู่มือ การจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา มีความถูกต้องในด้านเนื้อหา ขั้นตอนการ ปฏิบัติ ในการจ้างครูชาวต่างประเทศ สามารถทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และมี เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานจ้างครูชาวต่างประเทศเพื่อส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการเรียนด้านภาษาของ นักเรียน เพื่อให้มีความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและเป็นประเทศผู้นำด้านการศึกษาต่อไป

4. ความเป็นไปได้ด้านเทคนิค

จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า คู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศ ทำให้เกิดความสะดวก ในการติดต่อ ประสานงานกับองค์กร/หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เนื่องจากสถานศึกษาหรือครูชาวต่างประเทศ ได้มีการเตรียมความพร้อมด้านเอกสาร จากคู่มือ การจ้างครูชาวต่างประเทศ เมื่อถึงเวลาเดินทางไปยังหน่วยงานต่างๆ จึงพร้อมที่จะดำเนินการ ทำให้เกิด ความสะดวก รวดเร็ว มีรายละเอียดดังนี้

ผู้เข้าร่วมประชุมคนที่ 5 กล่าวว่า “คู่มือบอกรายละเอียดของการเตรียมเอกสาร ได้สมบูรณ์ ทำให้ สถานศึกษาและครูชาวต่างประเทศ ทราบว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง เตรียมอะไรบ้าง สะดวกต่อ การติดต่อประสานงาน” สอดคล้องกับผู้เข้าประชุม คนที่ 10 กล่าวว่า “คู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศ มี

ขั้นตอนที่เป็นระบบ บอกรายละเอียดของเอกสารที่ต้องใช้ในทุกขั้นตอน ทำให้ง่ายต่อการเตรียมความพร้อม และทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน”

อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมประชุมคนที่ 12 กล่าวว่า “ควรมีการประสานหรือทำความร่วมมือ MOU กับองค์กร/หน่วยงานต่างๆ ในการอำนวยความสะดวกให้แก่สถานศึกษา และครูชาวต่างประเทศ เพราะขั้นตอนมีหลายขั้นตอน ทำให้สถานศึกษาเสียเวลาในการดำเนินการ และอาจทำให้ครูชาวต่างประเทศเสียสิทธิ ถ้าดำเนินการไม่ทัน เกิดความล่าช้าในระหว่างการประชุมงาน ดังนั้น อาจมีการทำ MOU กับหน่วยงาน เพื่อเปิดช่องทาง หรือ อำนวยความสะดวกเป็นกรณีพิเศษให้แก่สถานศึกษา”

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ด้านเทคนิค ทำให้เกิดความความร่วมมือ และสะดวก ในการติดต่อประสานงานกับองค์กร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติตามขั้นตอนการจ้างครูชาวต่างประเทศ

5. ความเป็นไปได้ด้านสังคม

จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า คู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศ มีความเป็นไปได้ด้านสังคม เนื่องจาก องค์กร/หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามคู่มือ พร้อมสนับสนุน ส่งเสริม การปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเกิดความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว ในการจ้างครูชาวต่างประเทศ ทำให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีรายละเอียดดังนี้

ผู้เข้าร่วมประชุมคนที่ 1 กล่าวว่า “มีความเป็นไปได้หรือไม่ ที่องค์กร/หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องจะทำ MOU หรือทำความตกลงร่วมมือกัน ในการอำนวยความสะดวก ให้แก่สถานศึกษา ในการติดต่อดำเนินการตามขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอน ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ มีความพร้อมในการอำนวยความสะดวก และให้ความสำคัญต่อการให้ความรู้แก่สถานศึกษาในการจ้างครูชาวต่างประเทศ จึงได้จัดทำคู่มือฉบับนี้ขึ้นมา” สอดคล้องกับผู้เข้าร่วมประชุม คนที่ 15 กล่าวว่า “เมื่อเวลาไปดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จะได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่เป็นอย่างดี ถ้ารู้ว่ามีมาจากสถานศึกษา เพราะคงเข้าใจว่า สถานศึกษาไม่คุ้นเคยกับการดำเนินการขอตรวจลงตรา หรือขอใบอนุญาตทำงาน เมื่อมีคู่มือ จะทำให้สะดวกขึ้น จะรู้ขั้นตอน และเตรียมการก่อนล่วงหน้าในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ”

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศมีความเป็นไปได้ด้านสังคม เนื่องจากได้รับการสนับสนุน ยอมรับ ในการปฏิบัติงานขั้นตอนการจ้างครูชาวต่างประเทศ ทำให้สถานศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจในการจัดเตรียมเอกสารและความพร้อมในการจ้างครูชาวต่างประเทศ

6. ความเป็นไปได้ด้านสถานศึกษา

ในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า มีความเป็นไปได้ เพราะสถานศึกษาสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนในคู่มือได้ มีความเข้าใจ เพราะเนื้อหา ภาษา ในคู่มือ อ่านง่าย ไม่ต้องตีความ มีขั้นตอนที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้ทรงคุณวุฒิ จากสถานศึกษา ที่กล่าวว่า “คู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศนี้ สามารถนำไปปฏิบัติได้ เพราะมีขั้นตอน และแผนภาพ ที่ชัดเจน ทำให้สถานศึกษามองภาพออกว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ในการจ้างครูชาวต่างประเทศ” สอดคล้องกับผู้เข้าร่วมคนที่ 18 กล่าวว่า “สถานศึกษาอ่านคู่มือ และทำตามขั้นตอนที่ละเอียดขั้นก็สามารถดำเนินการได้ รวมทั้งครูชาวต่างประเทศ ถ้ามีการแปลเป็นภาษาอังกฤษ ก็สามารถดำเนินการได้เช่นกัน” นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมคนที่ 2 กล่าวว่า “สถานศึกษาควรมีการเตรียม

เอกสารให้พร้อมตามที่คู่มือกำหนด ก่อนเดินทางไปติดต่อตามองค์กร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจมีการโทรศัพท์สอบถาม ขั้นตอนเพิ่มเติม เพื่อไม่ให้เสียเวลาในการติดต่อ และกระทบต่อการปฏิบัติงานราชการ”

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คู่มือการจ้างครูชาวต่างประเทศ มีความเหมาะสม และเป็นไปได้ ในด้านด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ ด้านบุคลากร ด้านเทคนิค ด้านสังคม และด้านสถานศึกษา สถานศึกษา ครูชาวต่างประเทศ หรือบุคคลโดยทั่วไป สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และส่งเสริมให้ประเทศไทยมีความก้าวหน้า เป็นประเทศผู้นำทางการด้านการศึกษาในประชาคมอาเซียน ประชาชนสามารถเข้าถึงการศึกษา สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เกิดการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนอย่างแท้จริง

บทที่ 5

ข้อสังเกต ข้อควรระวัง และข้อเสนอแนะ

การจัดทำคู่มือการจ้างชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา ได้เรียนเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจาก กระทรวงศึกษาธิการ ครูสภา สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อแสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำคู่มือการจ้างครูชาวต่างชาติเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา ได้ ข้อสังเกตและข้อควรระวังที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาดังนี้

ข้อสังเกต

1. สำนักงานเลขาธิการครูสภา พบว่า สถานศึกษาควรมีการศึกษากฎ ระเบียบ การขอ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูให้ละเอียดและทำความเข้าใจในขั้นตอนการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ครูของชาวต่างประเทศ เพื่อจะได้แนะนำครูชาวต่างประเทศให้ดำเนินการได้อย่างถูกต้อง และส่งเสริมให้ ครูชาวต่างประเทศพัฒนาตนเองภายในเวลาที่กำหนด ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ครูชาวต่างประเทศต้องเสียสิทธิ์ และ สนับสนุนให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษาของครูชาวต่างประเทศมีประสิทธิภาพ พัฒนาคุณภาพนักเรียน พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ให้มีความพร้อมด้านภาษา บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา
2. สำนักงานการศึกษาเอกชน พบว่า สถานศึกษาเอกชนมีปัญหาเกี่ยวกับครูชาวต่างประเทศใช้ วุฒิปลอมมาสมัครเป็นครู เป็นจำนวนมาก ดังนั้นควรศึกษาขั้นตอนการตรวจสอบประวัติอาชญากรรม และควรประสานงานกับครูสภา ในการตรวจสอบคุณวุฒิทางการศึกษา ก่อนที่สถานศึกษาจะมีการทำ สัญญา ทั้งนี้เพื่อให้ได้ครูชาวต่างประเทศมีคุณภาพ มีความรู้ ทักษะด้านการศึกษา จัดการศึกษาได้ สมฤทธิ์ผลเพื่อคุณภาพนักเรียนเป็นสำคัญ
3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนของการจ้างครูชาวต่างประเทศเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา จึงทำให้ใช้เงินนอก งบประมาณผิดวิธี และไม่สามารถให้คำแนะนำแก่ครูชาวต่างประเทศในการดำเนินงานขออนุญาต ปฏิบัติการสอนได้อย่างถูกต้อง ทำให้ครูชาวต่างประเทศเสียสิทธิ์ในการได้รับสวัสดิการด้านต่างๆ รวมทั้ง สถานศึกษาต้องเสี่ยงต่อการกระทำผิดระเบียบที่เกี่ยวข้อง สร้างปัญหาด้านการบริหารจัดการ และเกิด ความเสี่ยงต่อการกระทำผิด นอกจากนี้ยังส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน อาจทำให้สถานศึกษาเป็นแหล่งรวบ อาชญากรข้ามชาติ ดังนั้น สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมี การศึกษารายละเอียด วางแผน ในการจ้างครูชาวต่างประเทศให้รัดกุม ถูกต้อง เพื่อให้การดำเนินงานจ้าง ครูชาวต่างประเทศเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อควรระวัง

1. สถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้จ้างชาวต่างประเทศ ควรคำนึงถึงความสุจริตของบุคคลต่างด้าวที่จะจัด จ้างว่ามีความประสงค์ หรือตั้งใจจะมาประกอบอาชีพครูจริงหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการแฝงมา ประกอบอาชีพอื่น แต่อ้างการมาเป็นครูซึ่งอาจจะก่อความเสียหายให้กับผู้จ้าง สถานศึกษา หรือความ มั่นคงของประเทศโดยรวมได้

วิธีการ คือ ให้พิจารณาตรวจสอบจากประเทศต้นสังกัด หรือสถานศึกษาต้นสังกัดที่ครูชาวต่างประเทศถือวุฒิการศึกษา โดยประสานให้สถานทูตหรือสถานกงสุลรับรอง หรือให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของครูชาวต่างประเทศ รวมทั้งให้มีการสังเกตพฤติกรรมครูชาวต่างประเทศ โดยให้มีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูชาวต่างประเทศ เช่นเดียวกับการประเมินครูผู้ช่วย และครูประจำการในโรงเรียน

2. คุณภาพของชาวต่างประเทศ เป็นสิ่งที่สำคัญในการจ้างครูชาวต่างประเทศ เพราะถ้าได้บุคคลเข้ามาปฏิบัติงานที่ไม่มีคุณภาพแล้ว จะก่อให้เกิดปัญหาสูญเสียเงินงบประมาณ และคุณภาพของนักเรียน ของสถานศึกษาเป็นสำคัญ ดังนั้นสถานศึกษาที่เปิดรับสมัครครูชาวต่างประเทศ จำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดคุณสมบัติของชาวต่างประเทศที่จะเข้ามาปฏิบัติงานในสถานศึกษา หรืออาจต้องมีการสอบทั้งภาคความรู้ และภาคปฏิบัติครูชาวต่างประเทศ เช่นเดียวกับการสอบบรรจุครูผู้ช่วย ทั้งนี้เพื่อให้มีการคัดกรองคนเข้าสู่การปฏิบัติงานในสถานศึกษาทำให้เกิดความเชื่อมั่นในระดับหนึ่งว่าครูชาวต่างประเทศที่ผ่านการสอบคัดเลือกเหล่านั้นอย่างน้อยที่สุด คือ มีความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

3. ต้องมีการตรวจสอบ ชื่อบุคคลใน Passport/Visa และวุฒิการศึกษาให้ตรงกัน เพราะที่ผ่านมา พบว่า ชื่อบุคคลใน Passport/Visa และวุฒิการศึกษาของครูชาวต่างประเทศไม่ตรงกัน ซึ่งอาจแสดงว่าบุคคลนั้นแฝงตัวเข้ามาเพื่อกระทำการใดที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา และความมั่นคงของประเทศ ดังนั้นส่วนราชการไม่ควรรับรองเอกสารให้ และไม่ควรรับบุคคลดังกล่าวเข้าปฏิบัติงานในสถานศึกษา ถึงแม้จะมีการต่อรองกันในด้านอัตราค่าจ้างที่ถูกกว่าระดับที่กระทรวงการคลังกำหนดก็ตาม

4. การปลอมแปลงวุฒิการศึกษา ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้า รวมถึงชาวต่างประเทศอาจใช้เพียงสำเนาวุฒิการศึกษาในการยื่นสมัครเพื่อเข้าปฏิบัติงานในสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการเรียกตรวจสอบฉบับจริงควบคู่ รวมทั้งควรมีการส่งวุฒิการศึกษาดังกล่าวไปตรวจสอบกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษาที่ครูชาวต่างประเทศอ้างวุฒิการศึกษา ครูสภา สถานทูต และสถานกงสุล ทั้งนี้เพื่อให้ได้ครูชาวต่างประเทศที่มีความรู้จริงเข้าปฏิบัติงานในสถานศึกษา

5. การรับ Passport/Visa นั้น ทางสถานทูตหรือกงสุล อาจมีการกำหนดเวลาไว้ ควรไปให้ตรงเวลา ไม่ควรล่าช้า เพราะจะทำให้ครูชาวต่างประเทศเสียสิทธิในการดำเนินการใดๆ รวมทั้งอาจก่อให้เกิดปัญหาต่อสถานศึกษาในการดำเนินการจ้างครูชาวต่างประเทศในปีต่อไป

6. ในกรณีที่ครูชาวต่างประเทศทำการสอนในหลายแห่ง หรือมีการย้ายแหล่งพักอาศัย ยังไม่มีที่อยู่ถาวร ควรมีการตัดสินใจให้แน่นอนว่าจะให้สถานศึกษาที่ได้ออก Passport/Visa ให้ เพื่อไม่ให้เสียเวลา และเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

7. ควรตรวจสอบเอกสารราชการบางประเภท ที่มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการไว้ และให้รีบดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด เพราะหากไม่ดำเนินการภายในกำหนดดังกล่าว อาจจะต้องดำเนินการขอให้ออกใหม่ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานหลายขั้นตอน อาจทำให้ครูชาวต่างประเทศเสียโอกาส และสถานศึกษาเสียเวลาในการทำการสอนของครูชาวต่างประเทศ ไม่คุ้มค่างบประมาณที่ต้องจ้างครูชาวต่างประเทศ.

8. ชาวต่างประเทศที่ทำสัญญาจ้างเป็นครูผู้สอนแล้ว ไม่สามารถเป็นวิทยากรได้ เนื่องจากเป็นการเบิกจ่ายที่ซ้ำซ้อน

9. การของบประมาณเพื่อไปทดแทน/สมทบการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน EP/MEP เป็นการผิดเงื่อนไขและวัตถุประสงค์ของโครงการจ้างครูหรือการเชิญวิทยากรชาวต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. กระทรวงศึกษาธิการควรจัดตั้งหน่วยงาน/ศูนย์ การดำเนินงานเกี่ยวกับการคัดเลือก/คัดสรรบุคลากร ให้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่มีความรู้ มีสมรรถนะ (Competency) มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้การปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และคุณภาพการศึกษาของประเทศ
2. กระทรวงศึกษาธิการ ควรประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างครูชาวต่างประเทศ ในเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลครูชาวต่างประเทศ การจัดทำโครงการ/กิจกรรม สนับสนุนการดำเนินงาน ตรวจสอบประวัติอาชญากรรม และอื่นๆ เพื่อให้สถานศึกษาและครูชาวต่างประเทศ มีการประสานการดำเนินงาน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างสะดวก ถูกต้อง ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เกิดความรวดเร็ว ถูกต้อง ประหยัดเวลา และสถานศึกษาได้บุคลากรที่มีคุณภาพในการปฏิบัติงานส่งเสริม การศึกษาอย่างแท้จริง
3. กระทรวงศึกษาธิการ ควรมีการทำความตกลงร่วมมือ MOU กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการขอจ้างครูชาวต่างประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกให้สถานศึกษาในการดำเนินการ ทำให้ไม่เสียเวลาในการติดต่อ อาจเปิดช่องทางพิเศษทางอินเทอร์เน็ต หรือมีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกออกหน่วยเคลื่อนที่ปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่างๆ ในการขอตรวจลงตรา การขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การขอใบอนุญาตทำงาน และการตรวจสอบประวัติอาชญากรรม เป็นต้น
4. สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ หรือคณะกรรมการในการกลั่นกรองคุณสมบัติของชาวต่างประเทศที่จะเข้ามาปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา รวมทั้งควรมีการตรวจสอบคุณสมบัติ ของชาวต่างประเทศทั้งด้านมาตรฐานความรู้ และมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม
5. สถานศึกษาควรมีการกำหนดคุณวุฒิของชาวต่างประเทศที่เข้ามาทำการสอนในสถานศึกษา ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และควรมีการกำหนดคุณวุฒิ หรือประสบการณ์ด้านการสอน เนื่องจาก ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ของชาวต่างประเทศ แตกต่างจากประเทศไทย ถ้าได้ครูชาว ต่างประเทศที่มีประสบการณ์ด้านการสอนจะทำให้ปฏิบัติการสอนได้ดียิ่งขึ้นเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา และการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

บรรณานุกรม

- กรมการกงสุล. การตรวจลงตรา. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2556, จาก <http://www.consular.go.th>
- คุรุสภา. การขอใบประกอบวิชาชีพครู. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2556, จาก <http://www.ksp.or.th/ksp2013/home/>
- Twglawoffice.com. หลักเกณฑ์การขอใบอนุญาตทำงาน. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2556, จาก <http://www.twglawoffice.com/workpermit-thai.htm>

ภาคผนวก ก

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการคุ้มครองการทำงานของครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการคุ้มครองการทำงานของครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547